bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Cumartesi 4 Mart 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Nazi Almanyasının bir gizli belgesi:

Türkeş, Koçaş, Arıburun Hitler'in ajanları mıydı?

İŞTE BELGE

[illegible] Sicherheitspolizei und des SD

Berlin SW 68 [illegible] 9.10. [illegible]

Geheime Reichssache

Auswärtiges Amt
Inl II [illegible]
eing. 16. OKT. 1944

[illegible] Amt / Gruppe Inland II
[illegible] von Herrn Legationsrat v. Thadden
Berlin W 8
Wilhelmstr. 76

[illegible] Beobachtung [illegible] Türkei
[illegible] ohne

Aus der Entwicklung der Kriegsführung ergibt sich die [illegible]keit, Beziehungen zu den pantürkischen und deutschfreundlich gesinnten Gruppen in der Türkei aus[illegible] und zu pflegen. [illegible] in der Türkei bieten im Hinblick auf angrenzende Rohstoffländer solche Verbindungen Möglichkeiten, die sich in ihrer ganzen Tragweite nur aus dem Lande selbst überblicken lassen.

Die Türkei war für uns der wichtigste Lieferant für Chrom. Das Reich deckte 30 % seines Bedarfs an Chrom, bis die türkische Regierung infolge der bekannten [illegible]amerikanischen Note – bei gleichzeitiger Weiterlieferung an England, das 1943 allein 55 000 Tonnen [illegible] – die Lieferung an Deutschland einstellte.

[illegible] des Feindes wird an diesem Beispiel [illegible] Verbindungen [illegible] [illegible] werden. Die Voraussetzung für den [illegible] bieten die Verbindungen, die [illegible] des OKW [illegible]. Dabei [illegible]

[illegible] besonderer Wert gelegt werden, da die politische Haltung der türkischen Regierung für die nächste Zeit nicht voll kalkuliert werden kann.

Bislang bestanden aufgrund ihrer Haltung gute Verbindungen zu folgenden Personen:

1. Alparslan Türkesh – Absolvent einer Offiziersschule und Führer der panturkischen Bewegung;
2. Tekin Aryburun – Absolvent einer Militärakademie in England und Attaché der Luftstreitkräfte im Deutschen Reich
3. Sadi Kotsonasen – mit politischen und militärischen Fähigkeiten.

Diese Türken verdienen nach wie vor unsere ganze Aufmerksamkeit. Sie nachrichtendienstlich zu nutzen, muß der Geschicklichkeit und der persönlichen Initiative der im diplomatischen Dienst stehenden V-Männer überlassen bleiben. Es steht jedoch erwiesenermaßen fest, daß bei richtigem Einsatz dieser Personen unerschöpfliche Möglichkeiten bestehen, die über die militärischen Interessen des Reiches hinausgehen.

Unter allen Umständen muß gesichert werden, daß diese Personen auf weite Sicht für Deutschland wirksam werden können.

Das Auswärtige Amt wird daher gebeten, über die Deutsche Botschaft in Ankara in geeigneter Weise die Verbindungen zu solchen Persönlichkeiten und Gruppen, speziell zu den genannten, zu halten und auszubauen.

[illegible]
SS-Brigadeführer

Nazi Almanyasının gizli Reich belg sinin çevirisinin tam metni

9.10.1944

GİZLİ REİCH BELGESİ

Gittiği adres: Auswaertig Dairesinde Bay Thadden'in eline geçmeli.
İlgi: Türkiye gözlemleri.
Konu: Yok.

Savaş sevk ve yönetiminin gelişimi, Türkiye'deki Pan-Türkist ve Alman dostu gruplarla ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesi zorunluğunu ortaya koymaktadır. Sayıları sınırlı olan ham madde ülkeleri açısından bakıldığında, Türkiye'de beliren olanaklar tüm kapasiteleriyle yalnızca bu ülkeden bakarak gözlenebilmektedir.

Türkiye bize krom satan en önemli ülkedir. Türkiye Hükümeti, ünlü Anglo - Amerikan notasına uyarak aynı zamanda İngiltere'ye de krom satma kararı alana ve yalnız 1943 yılında bu ülkeye 55 bin ton krom satana dek, Reich'ımız krom ihtiyacının yüzde 30'unu Türkiye'den karşılamaktaydı.

Düşmanın amaçları, bu örnekle açıkça ortadadır. Bu nedenle ilişkilerimiz acilen harekete geçirilmelidir. Bize en yakın kişilerle ilişkileri başlatmanın önkoşullarını, OKW'nin Dış Ülkeler/Savunma Dairesi sunmaktadır. Bu arada sür'ate özel bir önem gösterilmesi gerekmektedir. Çünkü Türkiye Hükümeti'nin davranışlarının ne yönde olacağını kestirmek çok güçtür.

Şimdiye kadar iyi tavırlarından dolayı şu kişilerle ilişkiler kurulmuştur:

1 — Alpaslan Türkeş: Bir subay okulu mezunu ve Pan Türkist hareketin lideri,

2 — Tekin Arıburun: İngiltere'de bir askeri akademiden mezun. Alman Reich'ında Hava Kuvvetleri Ataşesi,

3 — Sadi Koçaş: Politik ve askeri faaliyetleri olan bir kişi.

Bu Türkler, eskiden olduğu gibi, bugün de dikkatimizi kazanmaktadır. Bunlardan **haber almada yararlanılması**, diplomatik hizmet'te bulunan V-Adamlarının yeteneklerine ve kişisel insiyatiflerine bırakılmalıdır. Bu kişilerle doğru bir ilişki kurulduğunda, Reich'ımızın askeri çıkarlarını da aşan tükenmez olanaklar varolacaktır.

Her hal ve kârda bu kişilerin geniş çapta Almanya için etkin olmaları garanti altına alınmalıdır.

Auswartig Dairesince, Ankara'daki Alman Büyükelçiliği aracılığıyla uygun bir biçimde çeşitli kişi ve gruplarla ve **özellikle de adı geçenlerle bağlantıları** sürdürmenin ve kurmanın gerçekleştirilmesi rica olunur.

YORUM

Şimdi Görev parlamentonundur

Politika bugün çok önemli bir belge yayınladı. Belgede Türkiye siyasi yaşamında şu yada bu yönde etkin olmuş -hem de çok etkin olmuş- ve olmakta olan üç kişinin adları var. Nazi Almanya'sının **Gizli Reich Belgesi,** MHP Genel Başkanı ve MC Hükümetinin Başbakan Yardımcısı ve parlamenter **Alpaslan Türkeş,** Cumhuriyet Senatosu eski Başkanı ve halen AP senatörü, Hava Kuvvetleri eski Komutanı **Tekin Arıburun** ve 12 Mart döneminin ünlü **«makabline şamil yasa»** uygulayıcısı ve Erim Hükümeti'nin Başbakan Yardımcısı, eski parlamenter **Sadi Koçaş** hakkında **«iyi ilişkiler kurulmuş kişiler»** deyimini kullanıyor. Hiç bir ek

(Devamı Say. 7, Sü. 4'de)

1944 tarihli Nazi gizli belgesine göre üç Türk subayı, Hitler'in ajanlarıyla "iyi ilişkiler" kurmuş

İSTANBUL (İSTA)

Nazi Almanyası'na ait olan ve **«Gizli Reich Belgesi»** olarak tanımlanan 9 Ekim 1944 tarihli bir belgede, **Alpaslan Türkeş, Tekin Arıburun ve Sadi Koçaş** adlı üç subayla, Hitler'in gizli polisine bağlı ajanların ilişki kurdukları belirtilmektedir. **Türkeş, Arıburun ve Koçaş** hakkında sözkonusu gizli raporda **«Şimdiye kadar iyi tavırlarından dolayı iyi ilişkiler kurulmuş kişiler»** olarak söz edilmekte ve **«Bu kişilerden haber almada yararlanılması»** öngörülmektedir.

Gizli Reich Belgesi'nde, **«Bu kişilerle doğru bir ilişki kurulduğu takdirde Reich'in askeri çıkarlarını da aşan, tüken-**

(Devamı Say. 7, Sü. 1'de)

Türkeş kimdir?

1917 yılında Lefkoşe'de doğan Alpaslan Türkeş, ilk ve orta öğrenimini Kıbrıs'ta tamamladıktan sonra, ailesiyle birlikte Türkiye'ye göçetti. 1933'te Kuleli Askeri Lisesine giren Türkeş, 1938'de Harbokulunu bitirdi. Bir yıl sonra da Pi-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Koçaş kimdir?

Sadi Koçaş, 1919 yılında Ermenek'te doğdu. 1940 yılında Harp Okulu'nu topçu subayı olarak bitirdi ve Sarıkamış'ta Cemal Gürsel'in yanında ilk kıta görevine başladı. Beş buçuk yıl kadar topçu subayı olarak Ordunun çeşitli bir-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Arıburun kimdir?

1905 yılında İstip'te doğmuştur.

Orta ve lise tahsilini Kuleli ve Konya Askeri Okullarında bitirmiş ve sonra, İstanbul Harp Okuluna giderek 1925 yılında subay olmuştur. Aynı yıl yeniden teşkil

(Devamı Say. 7, Sü.1'de)

ismail Cem TRT Genel Müdürlüğüne getiriliyor

CUMHURBAŞKANI İLE GÖRÜŞTÜKTEN SONRA BASIN TOPLANTISI YAPAN ECEVİT, FİYATLARI ARTIRMAK İSTEYENLERE KARŞI ÖNLEMLER ALINACAĞINI SÖYLEDİ

ANKARA (İSTA)

İsmail Cem'in yasal olarak TRT Genel Müdürü olduğuna ilişkin Danıştay kararının hükümet tarafından uygulanacağı dün Başbakan Ecevit tarafın-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Belgrad konferansında ortak bir belge onaylandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı çalışmalarının devamı olan ve Helsinki Nihai Belgesi'nin uygulanışını ele alan Belgrad Konferansında, ortak bir sonuç belgesi onaylanmıştır. Sosyalist ülkeler, kapitalist ülkeler ve bloksuz ülkelerin ortaklaşa hazırladıkları bu belgede, **hiç bir ülkenin iç işlerine müdahale niteliği taşıyan kayıt bulunmadığı** ve uluslararası **yumuşamanın** ve **işbirliğinin** pek tirilmesi zorunluluğunun vurgulandığı açıklanmıştır.

Faşistler Gaziantep'te bir memuru öldürdü

★ ELMALI'DAKİ FAŞİST SALDIRIDA YARALANAN BİR GENÇ ÖLDÜ

★ İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNDE FAŞİST İŞGAL KIRILDI

HABER MERKEZİ

Gaziantep'te faşistlerin bir kahveyi otomatik silahlar taraması sonucu Mahmut Karahan isimli bir memur ölmüş, 3'ü ağır olmak üzere 7 kişi yaralanm tır. Antalya'nın Elmalı ilçesinde önceki gece yapılan faşist saldırıda yaralanan 5 kişiden Süleyman Erim isimli genç ölmüştür. Diyarbakır'da İGD Şubesi'nin kongresinin polis tarafından engellenmesi

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Diğer haberler 4. ve 7. sayfamızda

özlem özgür

Hasta adam

Hiç kuşku yok, Türkiye kapitalizmi, tarihinin en büyük bunalımını yaşıyor. Bu bunalım, yalnızca ekonomik alanla sınırlı değil. Ekonomik açmazların sosyal ve siyasal yapıya yansıyan yanları da bir o kadar önemli...

Hayat pahalılığı, dayanılmaz koyutlara ulaştı... Döviz yokluğu nedeniyle, hammadde ithal edemeyen fabrikalar, bir bir üretimi durdurmaya başladı. Patronlar, kitle halinde işçileri sokaya atıyorlar... Açık işsizlerin sayısı, üç milyonu aştı... Resmi belgelerde bile, işsizliğin daha da artacağı yazılı...

Yatırım, üretim ev kalkınma hızı büyüklükleri, «sıfır» noktasına yaklaştı... İnsanlar sokaklarda kurşunlanıyor... Faşist Hareket Partisi ve onun yan kuruluşları, gemi iyice azıya aldı... Gün geçmiyor ki, faşist yuvalara üye kişilerin yeni bir cinayet haberi, basın ve yayın organlarında yeralmıyor olsun...

Daha üç gün önce, makinalı tüfekle yakalanan dört kişinin MHP üyesi olduklarını hep birlikte okuduk... Bu, dört kişinin hem MHP üyesi, hem de Büyük Ülkü Derneği ile Ülkü Ocakları'na üye olduklarını basın ve yayın organlarından öğrendik... Bunların devlet memuru olmaları da, olayın bir başka ilginç yanı... Tüm bunlar ortada iken, tüm bu olanların MHP ve onun yan kuruluşları tarafından tezgahlandığı bu denli açık iken, bunların üstüne neden gidilmez, faşist yuvaları neden dağıtılmaz, bu da düşünülmeye değer...

Türkiye, şimdi tüm dünyanın gözünde, «hasta adam» olarak nitelendirilmektedir. Ve hasta adam, yeniden ameliyat masasına yatırılmıştır. Ameliyat masasının başına da, emperyalist-kapitalist sistemin tüm kasapları üşüşmüştür...

Emperyalist- kapitalist sistemin ve onların yerli işbirlikcilerinin istekleri doğrultusunda yapılacak bir operasyon, Türkiye ekonomisine ancak göreli ve çok kısa süreli bir nefes aldırabilecektir. Altı ay içinde bulunacak, 1,5 milyar dolarlık dış borç, Türkiye'nin bir yıllık döviz açığını bile karşılamaya yetmiyecektir... Aynı yargıyı, alınması düşünülen öteki ekonomik önlemler için de söylemek olanaklıdır...

Tüm bunların anlamı şudur.: Türkiye ekonomisi, IMF'in sunduğu «ekonomik önlemler paketi» ile bunalımdan kurtulamaz.. Ancak, en çok bir yıl süre soluklanabilir... Ama, bir yıl sonra, bu bunalımları boyutları büyümüş olarak yine karşımızda buluruz... Kaldı ki, bir yıl soluklanma pahasına, verilecek ödünlerin hesabı da yapılmalıdır...

Yapılması gereken bir başka hesap daha var: IMF'in isteklerini kabullenmek, o doğrultuda bunalımlara çözüm yolları aramak, bunalımların tüm yükünü emekçi kitlelerin sırtına yüklemek demek... Emekçi kitlelere, bu denli ağır bir yük kabullendirmek, pek o denli kolay olmasa gerek...

Evet, Türkiye ekonomisi ağır hasta... Ve Türkiye ekonomisi ameliyat masasında... Türkiye'ye konulan hasta adam teşhisi, yadsınamaz bir gerçek. Ama, asıl sorun şu: Türkiye'yi hasta adam eden, Türkiye ekonomisini ameliyatlık eden kimdir? Kapitalist yoldan kalkınma yöntemi ve bu doğrultuda uygulanan ekonomi politikaları değil mi? dışa bağımlı, montajcılık yapan, küçük ölçek ve geri teknoloji ile çalışan çarpık sanayi yapısı değil mi? Ekonomiyi bu hale getiren çokuluslu tekeller ve onların yerli işbirlikçilerinin çıkarına yürütülen politikalar değil mi?

Ekonominin köprü başları bunların elinde bulundukça, sanayileşme politikası bunların çıkarları doğrultusunda yürütüldükçe, bu bunalımlara kalıcı çözümler bulunabilir mi? Kapitalizmin dışına çıkılmadan, çokuluslu tekeller ve onların yerli işbirlikçilerinin ekonomik ve politik güçleri kırılmadan, kapitalizmin niteliğinden kaynaklanan bunalımlar ortadan kaldırılabilir mi?

1936 Fransa'sı ve 1978 Türkiye'si...

Ender Kâmil BOYACI

1936 YILININ FRANSA'SINDAKİ ORTAM VE FAŞİST ÖRGÜTLERİN FAALİYETLERİ İLE 1978 TÜRKİYE'SİNİN SİYASAL ORTAMI BİRBİRİNE BENZEMEKTEDİR. ÖZELLİKLE DEVLETİN VE SİYASAL İKTİDARIN FAŞİST ÖRGÜTLER ALEYHİNE GİRİŞTİKLERİ KOVUŞTURMA NEDENİYLE, HER İKİ ÜLKEDEKİ FAŞİST MASKARALARIN TAVIRLARI BİRBİRİNİN AYNIDIR...

Hergün Gazetesi 10 Şubat 1978 günlü «Bazyazı»da, İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'yı tehdit ediyor:

«Sayın Özaydınlı yanlış yoldasınız. İğfal ediliyorsunuz. Ülkücülerin tümünü dahi tutuklasanız ülkede anarşinin sona ermeyeceğini bilmek zorundasınız. Çünkü kaba kuvvet eylemlerinin kaynağı ülkücüler değil, marksist militanlardır. Ve fazla ileri gitmeyiniz. Gece baskınları ile masum gençleri tutuklatmak ve gece yarıları bu gençlere işkence yaptırmak hiç kimseye hayır getirmeyeceği gibi, BAŞINIZA DA BAZI ÜZÜCÜ İŞLER AÇAR. Hesabını veremeyeceğiniz adımlar atıyorsunuz Sayın Özaydınlı...»

«HALK CEPHESİ»

Fransa'da bilindiği gibi 1935 yılında «Halk Cephesi» hükümeti kurulmuş, sosyalistler, komünistlerin desteği ile hükümete girmişti. «5 Haziran 1936'da Léon Blum tarafından kurulan kabine, sosyalistleri, radikalleri ve cumhuriyetçi sosyalistleri bir araya toplamıştı. Büyük şirketlerin patronları, en başta da milyarlarca frank sermayeleri olan demir ve kömür komiteleri, sağ ya da merkez partilerinin Parlamento oyunlarını kızıştırmak, ve olanak buldukça solcu partiler arasına fesat sokmakla, bunların ahlâkını bozmakla, gazetelerin büyük bir kısmını ellerine geçirmekle de kalmadılar, sokak kaynaşmaları, Kargaşalıkları çıkardılar, düzenlediler, bu işlere avuç dolusu paralar harcadılar. Korktukları devrimci propagandanın karşısına, kendi propagandalarını çıkardılar... Action Française, Solidarité Française, Francistes, Jeunesses Patriotes vb. adındaki faşist birlikler, yasak edildikleri ve kapatıldıkları halde, başka başka adlar altında memleketin her yerinde çalışmaktaydılar. Silâhları da eksik değildi, cephanesiz de değillerdi. Hattâ, bazan müstahkem mevkiler bile vücuda getirmişlerdi. Sivillere karşı saldırıları şiddetle artmıştı. Herkesin gözleri önünde büyük manevralar yapıyorlardı. Çoğu ordu subayları arasından, genel kurmayın yüksek rütbelileri arasından seçilen başları, faşist bir rejim kurmak düşüncesi ile, iç savaşı hazırladılar. Seçilen diktatörün, 1940'da iktidarı ele geçiren Mareşal Pétain olduğu, çok geçmeden anlaşıldı. Dağıtılan gizli bildiri ve broşürlerle bu adamın adı memleketin her yerine yayıldı. Aslında, bu propaganda faşist memleketlerin propagandasına bağlıydı ve birlikte yürütülüyordu. Fransa da Almanya, İtalya ve İspanya gibi totaliter bir devlet olmalıydı (!). Eldeki bilgilere göre, yarı askeri teşkilâtı olan bu faşist birliklere katılanların sayısı yüzbinleri aşıyordu. Sosyalist İçişleri Bakanı Salengro intihar ettiği güne kadar bu birlikler tarafından lekelendi. Ondan sonra İçişleri Bakanı olan sosyalist Max Dormoy, Fransa'daki faşist hareketin başı CAGOULE dedikleri teşkilât aleyhinde kovuşturmalara giriştiğinden ötürü, Vichy hükümeti zamanında (1940-1944) öldürüldü. Max Dormoy'un öldürülme şekli rejimin bu işte suç ortağı olduğunu su götürmez bir şekilde ispat etmiştir. Savaştan önceki devrede, sosyalistler, komünistler bu birliklerin (faşist örgütlerin) yaptıkları hazırlıkları, giriştikleri kışkırtma hareketlerini haber vermekten geri durmadılar, ama devlet makamları bu konuda pek öyle ciddi denecek bir tepki göstermedi. Savaş başladıktan sonra, beşinci kolun, yâni Fransa'ya ihanet edenlerin bu birliklerden doğduğu görüldü. İşçi partilerinin «Halk Cephesi» içinde bu alanda ve daha başka alanlarda gösterdikleri eylem, merkezci, radikal-sosyalist vb. gibi topluluklar tarafından zayıflatıldı, köstеklendi, sosyalist bakanların bu faşist teşkilâtları baskı altında tutmak için giriştikleri teşebbüsler felce uğratıldı. Böylelikle büyük kapitalizm, gizli gizli iş görmesini, Fransa'yı ve halkçı kurumları felâkete sürüklemesini becerdi...» (Paul Louis, Fransız Sosyalizmi Tarihi, İstanbul 1966)

TÜRKİYE İLE BENZERLİK Mİ VAR?

1936 yılının Fransa'sındaki ortam ve faşist örgütlerin faaliyetleri ile 1978 Türkiye'sinin siyasal ortamı birbirine benzemektedir. Özellikle devletin ve siyasal iktidarın faşist örgütler aleyhine giriştikleri koğuşturma nedeniyle, her iki ülkedeki faşist maskaraların tavırları birbirlerinin aynı dır. Fransa'da Sosyalist İçişleri Bakanı Salengro aleyhine asılsız iftiralar ve tertipler düzenleyerek onu intihara sürükleyen vatan haini, Hitler'in beşinci kolu olan Fransız faşistleri; Cagoule (bizdeki Ülkü Ocakları ve MHP benzeri bir örgüt) örgütü aleyhine koğuşturma açtırdığı için Sosyalist İçişleri Bakanı Max Dormoy'u 1940 yılında işbirlikci, vatan haini Vichy ve Pétain rejimine öldürtenler yine Fransız faşistleridir.

Türkiye'de CHP - CGP - DP - Bağımsızlar kabinesinin İçişleri Bakanı Özaydınlı'yı ölümle tehdit edenler ve bu kişinin din düşmanı, halk düşmanı olduğunu sinsice yayanlar da Türkiye'deki vatan haini ve emperyalist uşakları olan faşist maskaralardır. Şimdi bunlar, CHP'liler ile sosyalistlerin, marksistlerin ve komünistlerin arasını açmaya, işbaşındaki iktidarın bunlarla uğraşmasını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmaktadırlar. Tıpkı 1936 1940 Fransa'sında olduğu gibi... Léon Blum, Camille Cheautemps ve Edouard Daladier hükümetleri zamanında Fransa'da da böyle olmuştu. Ayrıca sosyalistler ve marksistler, «EN BÜYÜK TEHLİKE»yi hükümete haber vermekte devam ediyorlar, faşist eşkiya örgütlerinin kapatılmasını istiyorlar. Hükümet bu istemler karşısında sessiz ve yatıştırıcı - uyutucu bir tavır almaktan kaçınmalıdır. CHP'yi, hatta AP'yi ellerinden gelse bir kaşık suda boğacak olan faşistlerin, tüm devlet kademelerinden ve tırmandıkları diğer yerlerden atılıp cezalandırılmalarını tüm halkımız talep ediyor. CHP'nin yetkili kişileri 1936-1940 Fransa'sında olup bitenleri dikkatle okumalı ve ibret almalıdırlar...

YORUM oya baydar

Hâlâ çözüm vardır ama...

Yüzde 32 oranına varan devalüasyondan sonra, kitlelerde şaşkınlık, memnuniyetsizlik, yeryer mutsuzluk ve bıkkınlık, yeryer «ne yapacağız, nasıl yaşayacağız» telaşı sürerken, çeşitli kesimlerden gelen hükümete yönelik yıpratıcı eleştiriler de yoğunlaştı. Eski MC'cilerin fırsat bu fırsat bir kat daha azgınlaşan eleştirileri bir yana, emekçi kesimler, işçi sınıfı başta olmak üzere son devalüasyon kararı karşısındaki memnuniyetsizliklerini belirtiyorlar, hükümete sert eleştiriler yöneltiyorlar. Sonuna kadar haklıdırlar. Çünkü, bu düzen çerçevesinde «kemerleri sıkacak» olanların kendileri olduğunu, aşılmaya çalışılan ekonomik bunalımın, hatta çıkmazın yükünün, her zaman olduğu gibi kendi omuzlarına yükleneceğini biliyorlar. Paranın değerinin, yüzde 30 daha düşürülmesinin hayat pahalılığını bu oranın çok üstünde artıracağını, tekelci sermaye egemenliği sürdükçe kapitalizmin tüm bunalımlarının da kendilerine ödetileceğini deneyleriyle, yaşamalarıyla kavrıyorlar.

İşte bu yüzden, MC partileri sırf muhalefet olsun diye kendilerinin de zorunlu bulundukları devalüasyon kararını eleştirirlerken, sermaye basını kitleleri bu yönden hükümet aleyhine tahrik etmeye hız vermişken, emekçi sınıflardan gelen eleştiriler de doğal olarak, aynı noktada birleşiyor. Ama arada bir fark var. Ve işte bu fark nitel bir fark olarak çıkıyor ortaya.

Eğer işçi sınıfı ve emekçi kitleler yönünden eleştiri getiriyorsak, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin dilini konuşuyor, bu sınıfların çıkarlarını savunuyorsak, sosyal demokrasinin çözümsüzlüğünü sergilerken ve kitleleri bu çözümsüzlüğe karşı uyarırken, gerçek çözümü de göstermek zorundayız. Şimdi, devrime hiç niyetli olmayan bazıları, yine devrimciliği «o kaka, bu kaka; sadece biz doğruyuz» demek sanıp, hayata asla uymayan sekter lafazanlıkla, «şunlara bakın sosyal demokrasiden medet umuyorlar» diyecekler. Söylenenleri, yazılanları sonuna kadar çarpıtıp, dedikodu magazinle sürüm artırmayı deneyecekler. Ancak, işçi sınıfının karnı lafazanlıklara hep tok olmuştur ve işçi sınıfı, karşısındaki egemen güçler iktidarının sınır ve olanaklarını çok iyi bildiği halde, taleplerini tekrarlamaktan bir an bile geri kalmamış ve o taleplerini hayata geçirebilmek için de döneme göre değişen araçları hep kullanmıştır.

Bu yüzden de, «hala çözüm vardır» diyoruz. Ve Ecevit hükümetine, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin çözüm önerilerinin -hükümetin yapı ve sınırları ne olursa olsun defalarca ve vurguyla tekrarlanmasında yarar görüyoruz.

Çözüm vardır. Ve bu çözüme gidilmezse, kısa vadede darboğazlar dış yardımlarla ve bağımlılık ilişkileriyle ne kadar çözülmüş görünürse görünsün, uzun vadede gerçek çözüm hiçbir zaman gelmeyecektir.

Sözünü ettiğimiz bilinen bir çözümdür aslında: **Emperyalist-kapitalist sisteme bağımlılıktan kurtulmaya doğru yönelmek: bunun doğal sonucu ve öteki yüzü olan tekeller egemenliğine son vermek..** Yani başka bir deyişle ise sosyal demokrasi açısından bakacak olursak, sağ sosyal demokrasi ile sol sosyal demokrasisinin ayrım noktasında, **sol sosyal demokrasinin** yolunda girmek.

Bu bağımsız, keyfi bir tercih değildir kuşkusuz. Bu tercihi, büyük ölçüde işçi sınıfı ve emekçi sınıflar hareketinin gücü, birliği belirler. Bu tercih ancak sol sosyal demokrasinin, işçi sınıfıyla, emekçi sınıflarla ittifakı ile somutlanır, hayata geçer.

Özellikle emperyalist-kapitalist ülkelerde olduğu gibi dış sömürü imkânlarından yoksun bir ülkede, örneğin ülkemizde sosyal demokrasi bu tercihi yapmadı mı, bu yola girmedimi, kısa zamanda kitle dayanağını kaybeder. Yani sadece işçi sınıfı ve emekçi sınıflar açısından değil, sosyal demokrasinin kendi açısından da hayati bir tercihtir bu.

Hâlâ çözüm vardır. Ekonomik bunalımın ve son devalüasyonun yükünün emekçi kitlelerin sırtından alınması, tekellere yüklenmesi olanakları vardır. Bu olanakların neler olduğunu işçi sınıfı kadar sosyal demokrat ekonomistler de bilirler. Bilirler, bilirler ama, yol ayrımına bi namaz kalınarak getirilemez bu çözümler. Bu, sosyal demokrasi açısından bir ittifaklar sorunu, işçi sınıfı ile ittifak ve Cephe sorunudur. Sosyal demokrasiyi ısrarla dışında bırakan bu uğurda mücadele vermeyen bir Cephe anlayışı, işçi sınıfını soyutlayacağı için ne kadar yanlışsa, sermaye cephesi fiilen mevcutken «Cepheleşmeye karşıyız» anlayışı da o kadar yanlıştır.

Politika OKURLARI YAZIYOR

Dört dakikada kabul edilen yasa

Ekonomik yönden kendini aşamamış, sosyo-ekonomik yönü hastalıklı bir ülkenin, yönetiliş biçimi demokrasi olsa da, sosyo-politik yönlenişin sağlıklı bir içerik taşıdığını sav olarak öne sürmek olanaksızdır.

Nitekim bu tür nitelikli ülkelerde, ekonominin hastalıklı sürecine koşut, kısır döngülü politik anlayışın egemen olduğu yadsınamaz. Bu nedenle o ülkede demokrasinin hangi aşamada olduğu ve dolaylı olarak, parlamenter anlayışını saptamak güç değildir.

Türkiye, «çoğulcu demokrasiye» geçeli yaklaşık otuz yıl olduğu halde, gerek demokrasi, gerek parlamenter anlayışı ile simgelediği politik yapısının en geri bir çizgiyi sürdürdüğü yadsınamaz.

Bir bozuk düzen ülkesidir Türkiye. Bu bozuk düzeni oluşturan da sürdüren de politikacıdır. Uygulanan ise çağ dışı politikadır.

Bunun temel ilkesi, az gelişmişliktir. Az gelişmişlikte üreyen politik düşünce ise, tutucu olmaklığı ve öz çıkara dönük tavır almayı öngörür. Bu öngörü ise, politikacının ekonomik anlayışını doğrudan belirler. O belirlenişte ise, ekonomi, politikacı da salt kendi ve temsil ettiği parasal sınıfın gelişmesi somut olarak çıkar ortaya.

Bu, temelden çarpık veriler üzerine oturtulan, dokusu geri ve çağdışı siyasal yapı arzeden parlamentonun halka dönük olması, halkın yararına ve çıkarına olması mantık içinde düşünülemez.

Herşeyden önce parlamentoyu ve parlamenterizmi çıkar ve ticari araç olarak gören zihniyet egemen oldukça, tersini düşünmek için, devekuşu misali kafamızı kuma gömmemiz gerekir.

Vaadler seçim öncesi tavanı olmayan gök kubbede, seçim sonrasi ise, parlamentoda «halkın mutluluğuna çalışacağım» diye noktalanır. Ne var ki, her dört yılda bu merasim yinelendiği halde, Türkiye'nin sorunları eksilmemiş artmıştır Türkiye'nin büyümesine yetememiştir politikacı, çağ dışı düşüncesiyle.

Bugün o parlamentonun en çok üyeye sahip bir CHP'si vardır. O CHP ki, sosyal demokrat ya da demokratik sol bir parti olma iddiası taşımaktadır. Kaldı ki, o CHP 1973'den buyana seçim alanlarında «hakça düzen» yaratacağız, diye yeri göğü inletmiş, bu duyurusunu dosta düşmana muştulamıştır.

Peki nasıl oluyor da hem hakça düzen deniliyor, hem de TBMM eski, yeni ve istikbâldeki üyesine olağanüstü ayrıcalıklar getiren olağanüstü haklar tanıyan bir tasarıya olumlu oy verebiliyor. Hem de bu yasa tasarısının, 1974'de Cumhurbaşkanınca: «Yurttaşlar arasında ayrıcalık yarattığı ve hazineye gereksiz yükümlülükler getireceği» gerekçesiyle geri çevrilmesine rağmen. Hakça düzen oluşturacağız diye CHP, tasarının Mecliste dört dakikada yasalaşmasında büyük rol oynuyor. Hem de büyük sermayenin temsilcisi AP, faşizmin temsilcisi MHP ve çöl yasalarının temsilcisi MSP ile bir potada kaynaşarak.

Oysa ülkede hayat pahalılığı, doruk noktasına varmış ve hatta aşımı bitmeye fiyat artışları, dinmeyen enflasyon halkı, bizar ediyormuş kimin umrunda. Sokaklarda anarşi elan egemenmiş. Bombalısı ön plana çıkmışmış, kan ve ölüm acımasızca sürüyormuş kimin umrunda?

İşte bu figürler, renklerin koyu tonlarıyla Türkiye'nin tablosunu resmederken, parlamenterlerimiz, adeta milli birlik ve ruhu içinde, sağdan sola değin ibret verici bir uyum içinde, yekvücut olmuşlardır 1824 sayılı yasanın Millet Meclisinden geçmesinde.

Hakça düzen, yaratacağız sloganının sahibi ve CHP Genel Başkanı hiç unutmayız, 1973'lerde «Bu parlamento halkın on yıl gerisinde kalmıştır» diye bir vurgulama yapmıştı. Teşhis doğruydu. Ve bu teşhis bugün CHP'yi de içine almak kaydıyla geçerliliğini sürdürmektedir. Bunun kanıtı da, genel kurulda görüşülme bile gereği görülmeyen 4 dakikalık sürede oluşan yasadır.

Seçimler belki bir orana kadar parlamentoyu yeniler. Ama bu yenilenme hiç bir zaman bir ileri dünya görüşü getirecek ölçüde olmaz, hiç değilse, bir anda olmaz. Yılların çağdışı görüşüyle koşullanmış, bir parlamentoyu, bir iki veya üç devre seçimle değiştirmek, yenileştirmek, hele bu seçim yasasıyla olanak dışıdır.

Koşullanma öğlesine somuttur ki, bugün bir parlamenterin konuşmasını ilk okula giden Türk çocuğu anlamamaktadır. Toplumundan uzak, hele hele yeni yetişen kuşaktan kopuk bir parlamenter zihniyet, ülkeye ve halkına hizmet koşumu içinde nasıl olabilir ki?

Dolayısıyla Anayasa'nın 12'nci maddesini bir yana itip, kendi öz çıkarını öngörecek, ona yontacaktır.

Evet Anayasamızın 12. nci maddesi: «Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz» diyor, diyor ya: Unutulmamalı ki, sınıflı toplumlarda sınıfsal imtiyaz (ayrıcalık) ve «lar», tanınması ve yaratılması doğaldır. Çünkü her yanı hışır olmuş bir bozuk düzenin sürecinde yaşarken, bu olguyu yadsımak, eşyanın tabiatına ters düşer.

Biz bozuk düzenin, az gelişmişliğin, buna koşut politik görüşün ürünü olarak niteliyoruz 1824 sayılı tasarının dört dakikada yasalaşmasını.

Öte yanda bu olgu, bir takım çağrışımlarla: Türkiye'de demokrasinin algılanması, Türkiye'de demokrasinin hangi aşamada olduğunu, Türk politik yapısı çağdaş mı değil mi ölçütünü veriyor gibi geliyor bize.

Mahmut ÇİTLİ

Benim gibi mi yoksa?

İnanmıyorum
Birçok kişiye
Birçok şeye
Örneğin
Şu
Papaz Efendiye...
«İsa'ya iman etmek gerekir» diyor
Hıristiyanlığı anlatmak için
Geldiğini söylüyor bize
Ve ülkemizde bunun için bulunduğunu.
Ardından ekliyor hemen
Allah'ın
Beyaz olduğunu...
Aklım yatmıyor buna
Allah'ın beyaz olduğuna.
Ve sırf aklı yatmıyor diye
Atacaklar okuldan
Patrice garibi.
Belki de siyahtır Allah
Benim gibi...

Özgür ÇAKILKÖYLÜ

Çoklar özgürdür

Onun bal tutan eller
Bal çanakları
Onun kızlarımızın al yanakları
Onun güller
Güze günler
Mevsimin yazı
Ve yedi renk
Darağacı
Hücre
Giyotin
Onun buğday ve afyon
Buğday, afyon ve tütün
Onun canım efendim,
Enerji, hız, üretim
Yasa, siyasa
Öfke ve buyruk
Ve uzay, ay, yeryüzü
Yeryüzünde ne varsa
Onun sen-ben
Biz, siz, onlar
Onun korkusu kalk
Çoklar Özgürdür...

Kasım ŞAİR

24 Şubat Nötron Bombasına Hayır günüdür

Sovyetler Birliği ve tüm Sosyalist topluluğun en büyük katkıda bulunduğu savaşım, uluslararası ilişkileri demokratik temeller üzerinde yeniden kurma savaşımı, çağdaş bir gerektir. Bu süreç, ancak bu amacı gerçekleştirme çabalarına bütün hükümetler ve halkların, bütün toplumsal güçlerin katılımalarıyla etkinlik kazanabilir. Dünya İşçi Sınıfı sağlam bir barış için çalışmakla yetinmeyip, bu hedefe ulaşmak için beklenen herşeyi yapmaktadır. Ancak böylesi bir barış adil bir barış, demokratik ve eylemsel bir genel barış olacaktır. Bir başka deyişle, güçlünün hakkına değil, büyük veya küçük, sanayice gelişkin veya henüz gelişme halindeki bütün halkların ve devletlerin hak eşitliği ve özgürlüğüne dayanan bir barış olacaktır.

Barışsever güçlerin etkisi, barış yandaşlarının yaydıkları düşüncelerin çekim gücü, artık politikacıları, parlamento üyelerini ve hükümetleri bunları dikkate almak zorunda bırakacak kadar artmış bulunmaktadır. Kamuoyunun baskısı altında, bir çok devlet yöneticisi NATO politikasına hiç itirazsız yeşil ışık tutmanın ve böylelikle silahlanmayı arttırmaya sürüklenmenin, kendi ülkelerinin ulusal çıkarlarına, giderilmesi olanaksız zararlar verdiğini anlamaktadırlar.

Bu somut durum, Türkiye'de ulusal boyutlara varmaktadır. Türkiye'nin demokratik gelişmesine yön veren bir politikanın CHP hükümetince hayata geçirilmesi bir zorunluk olmakta ve dış politikada NATO'nun, emperyalizmle bağlanan aşağılayıcı anlaşmaların dışında, Türkiye'nin ulusal ve ekonomik çıkarları için gerekli olan bağımsız bir dış politikanın gereği ortaya çıkmaktadır.

Demokratik Güçler'in birleşerek, ulusal çıkarlar doğrultusundaki eylem birliği ile 24 Şubat günü bu perspektif hayata geçirilmiştir. Unutulmamalıdır ki, barıştan yana olan güçlerin «NÖTRON BOMBASINA HAYIR» belgisi, NATO elebaşılarının saldırgan emperyalist siyaset hatlarına vurulmuş çok ağır bir darbedir.

Dünya halklarının, uluslararası gerginliği azaltma ve sosyal düzenleri ayrı ülkeler arasında karşılıklı yarara dayanan ilişkilerin geliştirilmesi savaşımında, Türkiye İşçi Sınıfı, insanlığın en acımasızca yok edilmesi için yapılmış olan «NÖTRON BOMBASINA HAYIR» demektedir.

Türkiye İşçi Sınıfı, saldırgan ve anti-demokratik özlü Kuzey Atlantik Paktı NATO'ya hayır demektedir.

Nötron bombası, ABD emperyalistlerinin işçi sınıfı partilerinin ve diğer sol partilerin güçlendiği ülkelere karşı ve egemen devletlerin iç işlerine doğrudan karışmaya kalkışmasının silahıdır. Türkiye İşçi Sınıfı, Nötron bombasina karşı savaşimin, Bağımsızlık, Demokrasi, Barış ve Toplumsal ilerleme savaşımı ile içiçe olduğunun belgisi doğrultusunda, ilerici yurtsever gençliği de 24 Şubat günü göreve çağırmıştır.

Ali BEKİROĞLU
İşçi/Temsilcisi

ürün SOSYALİST DERGİ

45.(MART) SAYISINDA

● İ. BİLEN'in DİSK'e Mesajı ● Sınıf ve Kitle Sendikacılığı İlkeleri Yaşayacaktır ● Romanya Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Başkanı Nikolai Çauşesku Yoldaşa — Hollanda Komünist Partisi 26. Kongresi'ne — Mustafa Suphi'leri Anma Komitesi'ne ● Komünist Partisi Manifesti'nin 130. Yılı ● Günümüzün Ölçüsü ● Daha Çetin Savaşlara Doğru ● İzmir İktisat Kongresi'nin 55. Yıldönümü ● Türkiye İşçi Sınıfı Tarihinden Sayfalar: Sürükleyici Devrimci Güç — S. ÜSTÜNGEL ● İşçi Sınıfına Bilincin Dışarıdan Götürülmesi — İ. AKIN ● 8 Mart ve Türkiye'de Kadının Toplumsal Kurtuluşu ● Fotoğraf Yarışması: «Öğrenim Özgürlüğü ve Can Güvenliği» ● Türkiye'de Tarımsal Makinalaşma (III) — A. ARAKLIOĞLU ● Leonid BREJNEV'in PRAVDA'ya Demeci: «Batı'da Nötron Bombası Yapımına Sovyetler Kayıtsız Kalmıyacaktır» — (Information Bulletin) ● Günümüz Koşullarında Proletarya Enternasyonalizminin Gelişmesi — V. V. ZAGLADİN

TÜRKİYE DAĞITIMI : TEMEL DAĞITIM, Divanyolu Klodfarer Cad. 38/2 Cağaloğlu - İSTANBUL

El Sebai'yi öldürenlerin Filistin örgütlerine üye olmadıkları açıklandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Asya Afrika Halkları Dayanışma Örgütü'nün toplantısını basarak örgütün Genel Sekreterini öldüren iki teröristin duruşması Lefkoşe'de yapılmaktadır. Mahkemede ifade veren tanıklara göre, baskını yapan ve Kıbrıs Rum Yönetimi'nin bir uçağı ile 15 rehine kaçıran iki terörist, hiçbir Filistin örgütüne bağlı değil dirler. Kaçırılan uçağın pilotu ise verdiği ifadede, teröristler ile Kıbrıs Rum Yönetimi yetkilileri arasında rehinelerin bırakılması konusunda anlaşmaya varıldıktan sonra Mısır uçağının alana indiğini ve komandoların, rehinelerin bulunduğu uçağa saldırdıklarını belirtmişlerdir.

Bilindiği gibi, Kıbrıs Rum Yönetimi yetkilileri de, olayın böyle geçtiğini açıklamışlar ve Mısır'ı kınamışlardı.

Bu arada iki teröristin duruşmalarının bir üst mahkemeye havale edilmesine karar verilmiştir. Samır Muhammet Kadar ve Zayet Hüseyin El Ali, cinayet suçuyla yargılanmaktadırlar.

Nikaragua'da çarpışmalar tüm şiddetiyle sürüyor

★ SOMOZA BİRLİKLERİNİN MASAYA KENTİNDE HALKA ATEŞ AÇMALARI SONUCU 21 KİŞİNİN ÖLDÜĞÜ VE ÇOK SAYIDA İNSANIN KAYBOLDUĞU BİLDİRİLİYOR.

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Nikaragua'nın faşist **Somoza** yönetimi askerleri, daha demokratik bir sistem isteyen halk üzerine ateş açmaya ve terör kullanmaya devam etmektedir. Bu arada tüm kentlerde, protesto eylemleri giderek yaygınlaşmaktadır. **Masaya** ve **Jinotepe** kentlerindeki gösteriler üzerine açılan ateş sonucu çok sayıda insan ölmüştür. Bildirildiğine göre, **Somoza** birlikleri, Masaya kentinde evlere ve yerleşim bölgelerine havadan ateş açmakta, yere inmeye korkmaktadırlar. Helikopterlerden açılan ateş sonucunda 21 kişinin öldüğü, bu sayının daha da artmasından korkulduğu belirtilmiştir.

Başkent **Managua** ile **Janotega** kentlerinde dün halkın geniş katılımıyla büyük gösteriler düzenlenmiştir.

Fransız seçimlerine doğru

Tüm kamuoyu yoklamasına göre "Sol" önde

★ FRANSIZ KOMÜNİST PARTİSİ GENEL SEKRETERİ MARCHAİS «SOSYALİSTLER İYİ NİYETLERİMİZE OLUMLU TEPKİ GÖSTERMEZLERSE AĞIR SORUMLULUK ALTINDA KALIR» DEDİ

PARİS (THA)
Fransız Sosyalist Partisi Lideri **François Mitterand** Reims'te yaptığı bir seçim konuşmasında Fransız seçimlerinin 12 Mart'ta yapılacak ilk turu için en az 7 milyon oya ihtiyacı olduğunu söylemiştir. **Mitterand** şöyle demiştir:

«Böylece solun sayısal çoğunluğu sağlanacak ve ülkede yeni bir durum ortaya çıkmış olacaktır. Böyle bir siyasal çoğunluğun 19 Mart'ta siyasal çoğunluğa dönüşmesini kim engelleyebilir?»

Fransa da seçimler ile ilgili yapılan kamuoyu yoklamalarında seçmen kitlesinde bir kararsızlık olduğu gözlenmektedir. Siyasal gözlemciler bunu ülke siyasetinde hem solda hem de sağda varolan bölünmelere bağlamaktadırlar. Cumhuriyet için yeni **Gaullist** topluluk adını taşıyan ve eski Başbakanlardan Paris Belediye Başkanı **Jacques Chirac**'ın liderliğini yaptı **De Gallecu** örgüt seçimler yaklaşırken bütün saldırılarını koalisyon hükümetindeki ortaklarına yöneltmektedir.

Öte yandan solda **komünistler** ile **sosyalistler** savunma ve millileştirme politikaları konularındaki ayrılıklarını giderememişlerdir. Komünist Partisi Genel Sekreteri **Georges Marchais**, sosyalistleri suçlamış, şöyle konuşmuştur:

«Sosyalistler Komünist Partisinin iyi niyet jestlerine karşı olumlu tepki göstermezlerse ağır sorumluluk altında kalacaklardır. Niçin belirsiz tutumlarından vazgeçmiyorlar?»

Komünistler, sosyalistler ile birinci tur oylamadan sonra ortak bir hükümet programı üzerinde çalışmak istemektedirler. Buna karşılık sosyalistler bu konunun ikinci tur sonuçları belli olmadan ele alınamayacağı görüşündedirler.

olaylar ve gerçekler
bilge dicleli

Somoza istenmiyor

Bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua'da halk, 44 yıldır iktidarda bulunan ve ülkenin işbirlikçi tekelci sermayesinin çıkarlarını temsil eden Somoza yönetimine karşı protesto gösterilerini yoğunlaştırdı. Hemen her gün ülkenin çeşitli kentlerinde grevler patlak veriyor. Gençler, özerk bir üniversitede ve bir özgürce ortamda eğitim yapmanın özlemini dile getirirlerken, halk, 44 yıl önce öldürülen bir yurtseverin hesabını, kısa bir süre önce kurşunlanan Chamorro'nunkiyle birlikte sormaya kararlı olduğunu bildiriyor.

Nikaragua halkı, faşist yönetimi, keyfi yönetimi istemiyor. Kitlelerin gözünde sıfıra inen Somoza, iktidar olduğunu kanıtlamak için katliam emirleri veriyor. Latin Amerika'nın CIA ajanları tarafından belli amaçlar doğrultusunda yetiştirilen faşist subayları, kadınların çocukların üzerine ateş açtırıyor. Ve olaylar, televizyon aracılığıyla tüm dünyaya yansıyor.

Nikaragua halkı geleceği için, mutluluğu için aydınlık günlerin özlemiyle bu aile rejimini altetmeğe çalışırken, ABD yönetimi de boş durmuyor. O da kendine Somoza yönetimi için çabalar sarfediyor.

Gelen haberler, son derece çelişik ve ustaca tezgahlanmış bir oyunun izlerini taşıyor. ABD yönetimi, «insan haklarını çiğnediği» gerekçesiyle Nikaragua yönetimine ekonomik ve askeri yardımı kestiğini açıkladı. Ne var ki, tanıklar, Somoza yönetiminin ordu danışmanları, paralı askerler ve cephane ile beslendiğini ve bu yardımın Panama Kanalı üzerinden helikopterlerle yapıldığını aktarıyorlar.

Halkların kendi yazgılarını belirleme savaşımının olağanüstü saygınlık kazandığı günümüz dünyasında ABD yönetimi ve Pentagon, özgürlüğe ve demokrasiye susamış bir halka karşı açıktan yardım ettiklerini gizlemek istiyorlar. Ama Nikaragua'ya yığılan paralı askerler, malzemeler, ABD emperyalizminin bu ülkede bir halk yönetiminin kurulmasını istemediğini ve bu nedenle de herşeyi yaptığını belgeliyor. Yani ABD yönetimi, ateşli bir biçimde savunucu olduğu «insan hakları»nın Nikaragua'da çiğnenmeye devam etmesine yardım ediyor. Belgrad Konferansındaki «insansever»liğinin, «tekel»severlik olduğunu böylece kanıtlıyor.

ABD yönetimi Panama kanalı anlaşmasından Nikaragua'ya müdahale için alabildiğine yardım ederken, Nikaragua halkı ile dayanışma da güçleniyor. Günümüzde, özgürlük, bağımsızlık ve ilerleme yolunda verilen savaşımda, uluslararası dayanışma en değerli yandaşlardan biri. Venezüela, Küba ve Meksika halkları, komşu kardeş Nikaragua halkı için herşeyi yapmaya hazır olduklarını açıklıyorlar. Bu arada Venezüela'da sendikalar, Nikaragua'ya petrol sevkiyatını durdurma kararı alıp bunu uygulamaya koydular bile,

Evet, Nikaragua'da halkın, iktidar olma özlemi giderek güç kazanırken Somoza rejimiyle çatışmalar, çok kanlı biçimler aldı. Ulusal Kurtuluş İçin Sandinist Cephe ve geniş muhalefet cephesi içerisinde örgütlenmiş olan halk, güzel günlerin bilinci içinde savaşımı yükseltiyor. Ve faşist ve gerici güçlerin kaderini soyutlanmak, yalnız kalmak olduğunu vurguluyor. 5 Şubat belediye seçimlerinde uyguladığı seçim boykotunun başarısını genel başarıya düşürmek için kararlı...

Avrupa sosyalist ülkeleri komünist ve işçi partileri toplantısı sona erdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Avrupa'daki sosyalist ülkelerden, Küba'dan ve Moğolistan'dan temsilcilerin ve Vietnam'dan bir gözlemcinin katıldığı Budapeşte'deki Sosyalist Ülkeler Komünist ve İşçi Partileri MK Sekreterleri toplantısı sona ermiştir. Toplantıda dünyada silahsızlanmanın sağlanması istenmiştir.

Toplantının sonuç bildirgesinde, Batı'da sürdürülen silahlanma yarışının tehlikelerine işaret edilmiş ve NATO ülkelerindeki gerici çevrelerin, uluslararası ilişkilerin normalleştirilmesine gösterdikleri direncin yenilmesi gerektiği belirtilmiştir. Toplantıya katılanlar, toplumsal düzeni ne olursa olsun, büyük ya da küçük bütün ülkelere, uluslararası yumuşamayı derinleştirmede işbirliği yapmayı önermişlerdir.

Hindistan Nötron denemesinde kullanılan maymunların ihracını yasakladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Hindistan hükümeti, Amerika'ya yaptığı maymun ihracatını durdurmuştur. ABD'ye yılda yaklaşık 20 bin maymun satan Hindistan'ın bu kararı almasına neden olarak ABD'nin bu maymunları nötron bombasını geliştirme çalışmalarında kullanmasıdır.

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu 10. Kongresi bitti

★ ÇALIŞMALAR, DÜNYA GENÇLİĞİNİ BİR POTADA ERİTTİ

★ DDGF GENEL KURULU'NDA 30 DEMOKRATİK GENÇLİK ÖRGÜTÜ, ÜYELİĞE KABUL EDİLDİ

★ 106 ÜLKEDEN 315 ULUSAL VE ULUSLARARASI DEMOKRATİK GENÇLİK ÖRGÜTÜNÜN KATILDIĞI KONGRE SÖMÜRGECİLİK, IRKÇILIK VE NÖTRON BOMBASIYLA ARDICIL SAVAŞIM KARARLARI ALDI..

DIŞ HABERLER SERVİSİ
Berlin'de toplanan Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF)'nun 10 ncu Genel Kurulu önceki akşam sonuçlanmıştır. Yeryüzünün tüm ilerici yurtsever gençliğinin anti-emperyalist, antifaşist dayanışma ve işbirliğini geliştirmesinin oybirliğiyle karar altına alındığı Genel Kurul'da Şili Gençliğinin yurtsever lideri Ernesto Ottone Başkanlığa Macar Miklos Barabaş Genel Sekreterliğe seçilmişlerdir.

Barış, sosyal adalet, köklü ekonomik, politik, toplumsal dönüşümler uğruna, ve silâhsızlanma ile yığınsal imha silâhlarının yok edilmesi için gösterilen tüm çabaların daha da arttırılmasının oybirliğiyle karar altına alındığı Genel Kurul'da 30 demokratik gençlik örgütünün DDGF'ye üyeliği de kabul edilmiştir.

DDGF Genel Kurulu, katılan tüm gençlik örgütleri temsilcilerine, tüm delegasyona gösterilen candan tavır için Demokratik Alman Gençlik Örgütüne ve halkına teşekkür etmiştir.

Kongrenin sonuç belgesinde, silâhlanma yarışının durdurulması için savaşım verilmesi çağırısında bulunulmuştur. Delegeler, ABD'nin seri olarak nötron bombası üretimine geçme ve bunu Batı Avrupa'ya yerleştirme plânlarını kınayan bir karar almışlardır. Kongrede, demokrasiyi yeniden kurmak için savaşan Şili halkı ile ve İsrail'in saldırgan hareketlerinin sonuçlarını ortadan kaldırmaya çalışan Arap halkları ile dayanışma içinde bulunulduğu da belirtilmiştir. Bunların yanı sıra, Güney Afrika'daki Ulusal Kurtuluş hareketinin desteklenmesi için çağırıda bulunulmuştur.

106 ülkeden 315 ulusal ve uluslararası demokratik gençlik örgütünden delegelerin katıldığı kongrede, günümüzde değişik ülkelerdeki gençliğin sorunları ele alınmıştır. Değişik politik eğilimlerdeki gençlik örgütlerinin temsilcileri, insanlığın ve gençliğin önünde duran sorunların ancak sağlam bir barış koşulları altında çözümlenebileceğini ve daha iyi bir geleceğe kavuşabileceklerini belirtmişler, pahalı ve tehlikeli silahların yapımını ve özellikle de nötron bombası yapımını kınamışlardır.

Kongreye katılan delegeler, «insanlığın yüzkarası sömürgecilik ırkçılık ve bunların sonuçları» konularını da işlemişler ve bunları da kınamışlardır. Güney Afrika, Namibya ve Zimbabwe temsilcileri, ırkçılığın uygulamalarını aktarmışlardır.

Kongrede oy birliği ile kabul edilen sonuç bildirisi, dünya gençliğini, barış ve detanttan, silâhlanma yarışının durdurulmasından ve silâhsızlanmadan yana çabaları daha da arttırmaya çağırmıştır. Kongrede, ABD'nin nötron bombası üretimine geçme planlarına karşı **toplu olarak savaşım verilmesine** ilişkin bir karar da alınmıştır. Kongrede kabul edilen ortak eylem programında, toplumların ilerlemesi için savaşım veren güçlere maddi ve manevi destek sağlama eylemleri yapılması öngörülmektedir. Programda, 28 Temmuz'da Küba'da açılacak olan 11. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali ile ilgili hazırlık çalışmaları da geniş bir yer tutmuştur.

Kongre'nin, uluslararası gençlik hareketinin gelişmesinde, dünya gençliğinin barış, demokrasi ve toplumun gelişmesi uğrundaki savaşımında dünya gençliğinin saflarının sıklaştırılarak etkinliğinin arttırılmasında, önemli bir aşama olduğu belirtilmiştir.

Bulgaristan Osmanlı egemenliğinden kurtuluşunun 100. yılını kutluyor

Bulgaristan halkının Ulusal kurtuluş savaşına çok sayıda Türk de katılmıştı

19 yüzyılda hızla gelişen kapitalizm, İngiltere de ve Fransa da önemli dönüşümlere ve toplumsal olaylara tanık oldu. 1789 Fransız Burjuva Devrimi, bu gelişmelerin noktalanması kadar, yeni gelişmelerin de başlangıcı oluyordu.

Aynı dönemde toprakları, Avrupa içlerine dek uzanan Osmanlı İmparatorluğu, askeri-feodal yapısını sürdürürken, bu yapı temeline dayanan sömürüsünü de yoğunlaştırmıştı. Bu sömürü, yalnızca Avrupa kıtasındaki topraklar üzerinde değil, aynı zamanda Anadolu toprakları üzerinde derin yaralara yolaçıyordu Anadolu topraklarında feodal yapıya karşı çıkan pek çok ayaklanma yapılmış, çoğu ezilmişti. Ama hepside **«Dünya insanlara bahşedilmiştir. İnsanlar eşittir. Birinin servet toplayıp biriktirmesiyle, diğerinin ekmeğe bile muhtaç kalması, ilahi maksada aykırıdır.»** diyen **Şeyh Bedrettin**'in etkisi ve izi görülmekteydi. Torlak İsmail, Kara Yazıcı, Deli Hasan ayaklanmaları ve daha pek çok başkaldırma hareketi Osmanlı İmparatorluğunun feodal sömürüsüne karşı yönelmişti.

1789 Fransız burjuva devriminin gerçekleştirilmesinden sonra, çeşitli topraklar üzerinde kapitalizmin gelişmesine paralel olarak, ulusal kurtuluş savaşları da hız kazandı. Bu savaşımların belli bir bölümü de Osmanlı İmparatorluğunun askeri-feodal yapısına ve sömürüsüne yönelmişti. 3 Mart 1878 tarihinde zafere ulaşan Bulgar ulusunun savaşımı, bu maddi temel üzerine oturmuştu Bugün Bulgar halkı işte bu zaferin 100. yıldönümünü kutluyor.

SAVAŞIMIN TARİHSEL GELİŞMESİ

1800'lerden sonra daha geniş boyutlara ulaşan ulusal kurtuluş savaşları, Osmanlı İmparatorluğu'nun dilediği gibi davranmasına engel oluyordu. 1804'de Sırbistan'da büyük bir ayaklanma patlak vermiş, 1815'de Sırbistan kısmi özerkliğini sağlamıştı. 1821 yıllarında başlayan Yunanistan ulusal hareketi güç kazanırken, 1829 yılında Sırbistan tamamen özerkliğe kavuşuyordu.

Bulgaristan'da bu gelişmelere paralel olarak başlayan hareket, 1876 Nisanında bir ayaklanmaya dönüşmüştü. Hareket, 1877 ve 1878 yıllarında da tüm yoğunluğuyla sürdü. 3 Mart 1878 tarihinde, Bulgaristan'ın bağımsızlığıyla sonuçlandı.

SAVAŞIMDA YER ALAN TÜRKLER

O günleri değerlendiren burjuva tarihçileri, 3 Mart 1878'i ve buna benzer gelişmeleri, belli bir **sosyal ve sınıfsal gelişmenin zorunlu sonucu** olarak değil ulusal bir zıtlığın ve nefretin yolaçtığı bir gelişme olarak nitelendirmişler, yani feodalizme karşı verilen savaşımı maskelemek ve başka türlü göstermek istemişlerdi. Çünkü onlar, olayların sosyal ve sınıfsal yanlarını örtmeye çalışarak kapitalizmin, (yani emperyalizm dönemine girmesiyle birlikte tıpkı feodalizm gibi gericileşen bir toplumsal sistemin) savunmasını yapıyorlardı. Bugün hâlâ benzer yorumlarda bulunanlar vardır.

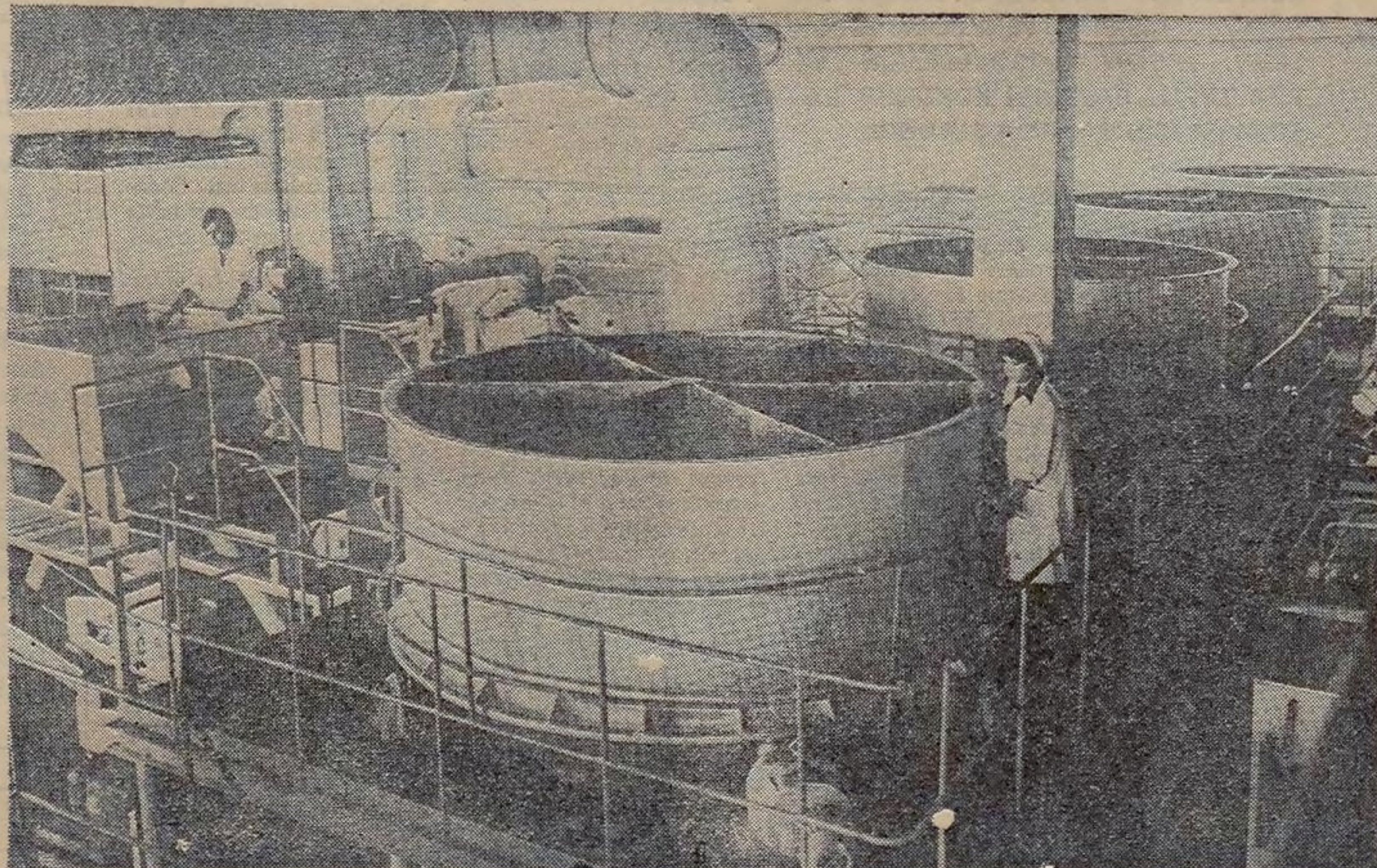
Bulgaristan toprakları üzerinde yaşayanların Osmanlı İmparatorluğuna karşı kazandıkları zaferin, bir zıtlığın ve nefretin işareti ve başlangıcı olmadığı, daha 1878'lerde kanıtlanmıştı. Çünkü savaşımın içerisinde çok sayıda Türk de yer almaktaydı. **Solak Mustafa**'nın örgütüyle birlikte **Dimitir Kılıçlı** kuvvetleriyle birlikte çarpışması, **Dado Nikola** kuvvetlerinde her 200 kişiden 80'inin Türk olması, Svištov köylülerinden **Kadir Hoca**'nın önderliğindeki Türklerin kahramanlıkları bugün Bulgaristan'da saygıyla anılıyor. Burgaz'ın Nasıflı köyünden **Eyüp İbrahim**, Dobrovo köyünden **Hüseyin Kurdov**, Provadinya'nın Karaköse köyünden **Osman Sarıoğlu** da o günlerin unutulmayan adları..

Tatar Arif'in pek çok ulusal kurtuluş savaşçısının hayatını kurtarması, **Osman İbrahim**'in bizzat «İnkilap Komitesi» içerisinde görev alması, Sevleio köyünden **Seher Hanım**'ın, **Mustafa Dede**'nin yiğitlikleri, burjuva tarihçilerinin bu yorunlarını boşa çıkartmış bulunuyor.

ULUSLARARASI YUMUŞAMA VE BUGÜN

Bugün dünyamız bambaşka bir görünüm almış durumda. Ekim Devrimi ile başlayan yeni dönem, uluslararası planda belirleyici olurken, Bulgaristan da sosyalist sistem içerisinde yerini aldı. Osmanlı İmparatorluğu bizzat Anadolu topraklarının bağrında gelişen ulusal kurtuluş savaşımızın başarıya ulaşmasıyla tarihe karıştı. Türkiye ise şimdi, kapitalist sistem içerisinde yer alıyor.

Fakat buna karşın İkinci Dünya Savaşından sonra gelişen uluslararası yumuşama süreci, farklı toplumsal sisteme sahip ülkelerin barış içerisinde yanyana yaşamalarının koşullarını yarattığı kadar, **farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerin karşılıklı yarar, ve egemenlik haklarına saygı ilkeleri temeli üzerinde** ekonomik, kültürel ve siyasal ilişkiler kurmalarına da yol açıyor. Bu, Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti arasındaki ilişkilerde de belirleyici rol oynuyor. Ve Türkiye ile Bulgaristan halkları, kardeşliğin geliştirilmesini işbirliğinin pekiştirilmesini bugün, her zamankinden daha fazla istiyorlar...

Bulgaristan halkı şimdi çok değişik koşullar altında yaşıyor. Fotoğrafta, Druzhba ekmek fabrikası görülüyor.

Kısa... Kısa...

TOKYO
Japonya'nın başkenti Tokyo'da ABD ve Güney Kore'nin gelecek hafta yapılması planlanan ortak askeri manevralarını protesto eden beş bin kişilik bir grup gösteriler düzenlemiş ve manevraları ABD emperyalistleri ve Güney Koreli yandaşları tarafından Kuzey Kore'ye savaş hazırlıkları olarak nitelemiştir.

Gösterileri ve mitingi, Japon Sosyalist ve Komünist Partileri temsilcilerinin ortaklaşa düzenledikleri haber verilmiştir.

SALISBURY
Rodezya'da iktidarın siyah çoğunluğa devrine ilişkin sahte anlaşma dün Salisbury'de ırkçı beyaz yönetimin Başbakanı **Ian Smith** ile üç siyah ılımlı lider arasında imzalanmıştır.

BEYRUT
Ürdün Kralı **Hüseyin**, Filistinlilerle 1970 yılından bu yana bozuk olan ilişkilerini düzeltmek amacıyla, tutuklu bulunan 1.000 Filistinlinin serbest bırakılmasını emretmiştir.

WASHİNGTON
Carter yönetimi, üç Ortadoğu ülkesine uçak satışının belli bir süre için ertelenmesine ilişkin senatörler tarafından yapılan önerileri reddetmiştir.

Suudi Arabistan İsrail ve Mısır'a uçak satılmasına ilişkin öneri 3 Nisan'da Amerikan Kongresine iletilecektir.

LONDRA
İngiltere'de iktidardaki İşçi Partisi önemli sayılan bir ara seçimi kaybetmiştir.

KALICI VE ADİL BİR DÜNYA BARIŞI İÇİN BİRLİKTE SAVAŞIM VERDİĞİMİZ DEĞERLİ ÜYEMİZ
SÜHEYL AKÇIN'I
YİTİRDİK
ANISI HER ZAMAN YAŞAYACAKTIR
CENAZESİ 4 MART 1978 CUMARTESİ (BUGÜN ŞİŞLİCAMİİNDE KILINACAK ÖĞLE NAMAZINDAN SONRA ÇATALCA'YA GÖTÜRÜLECEKTİR.
BARIŞ DERNEĞİ

İLERİCİ VE BARIŞÇI BİR SAVAŞIMI YAŞAMI BOYUNCA SÜRDÜRMÜŞ
SÜHEYL AKÇIN'I
YİTİRDİK
ANISI HER ZAMAN YAŞAYACAKTIR
CENAZESİ 4 MART 1978 CUMARTESİ (BUGÜN ŞİŞLİCAMİİNDE KILINACAK ÖĞLE NAMAZINDAN SONRA ÇATALCA'YA GÖTÜRÜLECEKTİR.
EŞİ VE DOSTLARI ÇOCUKLARI

DEVRİMCİ SAVAŞIMDA
sanat emeği
AYLIK SANAT KÜLTÜR DERGİSİ
abone koşulları
yıllık 200
6 aylık 100 tl
yurtdışı iki katıdır
pk.1339 sirkeci-ist
dağıtım: temel dağıtım
İLK SAYISINDA
ÇIKIŞ BİLDİRİSİ
MAKSİM GORKİ: SOSYALİST GERÇEKÇİLİK ÜZERİNE
NAZIM HİKMET: GORKİ ÜSTÜNE YAZILAR
ASIM BEZİRCİ: MAKSİM GORKİ KAYNAKÇASI
ORHAN TAYLAN: TÜRKİYE'DE NAZİ HEYKELCİLİĞİ
ALİ TAYGUN: NAZIM HİKMET'İN TİYATROSU
A. Kadir, Ataol Behramoğlu, Barış Pirhasan, Erdal Alova, Ozan Telli, İsmail Uyaroğlu ve Abdulkadir Bulut'tan şiirler
BEKİR YILDIZ'IN YENİ BİR HİKAYESİ
Kitaplar, haberler, değinler
ÇIKTI

DEMOKRATIK ÖRGÜTLERDEN HABERLER

İGD BATMAN'DA «GENÇLİK İŞSİZLİĞİ YARATANLARI SUÇLUYOR» FORMU DÜZENLEDİ..

İGD Batman Şubesi tarafından düzenlenen «Gençlik İşsizliği Yaratanları Suçluyor» formu Batman'da yapılmıştır.

İGD Şube Başkanı Süleyman Talay formda yaptığı konuşmada, işsizliğin nedenleri üzerinde durmuş, ülkemizde yaygın olan işsizliğin kapitalist sömürü düzenin bir ürünü olduğunu söylemiştir. Talay, «İşsizliğe kapitalist toplumda köklü bir çözüm getirilemez, İşsizlik ancak insanın insanı sömürmediği bir düzen olan sosyalist düzende çözüm bulabilir» demiştir.

TÖB-DER FETHİYE ŞUBESİ TANIŞMA ÇAYI DÜZENLEDİ

Birlik Dayanışma Grubunun kazandığı Fethiye TÖB-DER şubesinin ilk tanışma toplantısı yapılmıştır.

Kadınlar Kolu üyesi Nevin Gölgelioğlu'nun konuşması ile açılan kahvaltılı toplantıya TÖB-DER üyeleri, eşleri ve çocukları ile katılmışlardır.

Güncel ekonomik ve politik konuların tartışıldığı toplantı geç saatlere kadar neşe içinde devam etmiştir.

YENİKÖY HALKEVİ AÇILDI

Aydın'ın Koçarlı ilçesine bağlı Yeniköy kasabasında açılan Halkevi Şubesi törenle hizmete girmiştir. Çok sayıda yurttaş ve çevre ilçelerin Halkevi Şubeleri yetkililerinin katıldıkları açılış töreninde yapılan konuşmalarda Halkevlerinin görevleri ve yararları anlatılmış, Yeniköy Halkevinin bölge halkının eğitimi ve örgütlenmesi için çalışacağı açıklanmıştır.

POL-DER, ÜYELERİNE YAPILAN FAŞİST SALDIRILARI PROTESTO ETTİ

Polis Derneği 'POL-DER' Yönetim Kurulu adına bir açıklama yapan A. Rıza Toraman son günlerde üyelerine karşı yapılan faşist saldırıları kınamış, olayların gelişmesini isteyen, eğitim özgürlüğüne ve can güvenliğine karşı olanların görev yerlerinde durduğu sürece olayların önlenemeyeceğini, nereden gelirse gelsin POL-DER'in bu tür şiddet eylemlerinin karşısında olduğunu ve olacağını bildirmiştir.

televizyon

18.00 BİR KÖPEĞİN SERÜVENLERİ
— Dizi filmin «Büyük Yarış» adlı bölümü yayınlanacak. (Ne zaman bitecek bu dizi?)

18.30 ATLI KARINCA
— Çocuklar için «Meslek Oyunu» adlı bölüm yer alacak. (Emek harcanmış).

19.00 UZAY 1999
— Dizi filmin «Dorkonlar» adlı bölümü yayınlanacak. Yabancı bir gezegen Maya'yı kaçırarak ölümsüzlüğe kavuşmak ister. (Vakit geçirici).

20.00 HABERLER

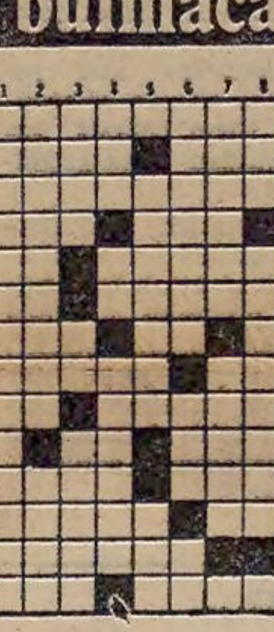
20.45 BEŞ DAKİKA
— «Yalan» adlı bölüm yayınlanacak (Yararlı).

20.50 ŞENLİK
— Tülay Özer, Bora Ayanoğlu, Ahmet Günday, Fatoş Balkır, Nejat Aktuğ, Vedat Çetinkaya ekrana gelecek (Müzikli bir saat).

21.50 TELEVİZYONDA SİNEMA
— Yönetmenliğini David Miller'in yaptığı «Arka Sokak» adlı film yayınlanacak (Sıradan bir film).

23.30 GÜNE BAKIŞ

bulmaca

SOLDAN SAĞA:

1 — Esnek. 2 — İçinde tohum bulunan koruncak işi. 3 — Sıtmaağacı. 4 — Sınavda alınan puvan — Bir meyve 5 — Fizikte bir kanun - İftira, suçlama (eski dilde) 6 — İnek sesi - Yelken indirme (fora karşıtı). 7 — TERSİ, Gelecek (eski dilde) - Sodyumun simgesi - Korku belirtir. 8 — TERSİ, Çekici Lezzet. 9 — Trabzon'un bir ilçesi - Portakal renginde bir cins havyar. 10 — TERSİ, Sahip - Bir devletin, okulun, vb. işareti. 11 — Mersin'in il merkezi - Bir nefesli çalgı. 12 — Ziraat - Kırmızı. 13 — Güven 14 — Kılıç, vb. kesici aletlerin kabı - Bir yabani hayvan.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — İnsanlar arasındaki üretim ilişkilerini inceleyen bilim. 2 — Vagonları çeken buharlı makine - Yapıların üstünü örten iskelet. 3 — Serbest bırakma - çok değil - Soğukla ılık arası. 4 — İlkel bir su taşıtı - TERSİ, Bir nota - Hamle. 5 — Adil ve eşitlikçi durumda - TERSİ, Bir ağaç türü. 6 — Faşist bir monarşinin hüküm sürdüğü bir ülke - Duvara raptedilen uzunca tahta - Uzaklık belirtir. 7 — Asfalt yapımında kullanılan bir madde - Toprak parçası. 8 — İstanbul'da bir üniversite - Dayanma. 9 — Sıcaklık - Uyma (eski dilde) - Vilayet.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA:

1 — Misafir. 2 — Ukala - Oda 3— Siyaset. 4 — Tren - Lale. 5 — Ac - Ee - Ar. 6 — Filarmoni. 7 — Aka - Kanok. 8 — Manila. 9 — Urgan - Ki. 10 — Park - Sina. 11 — Hi - Asa. 12 — İşaret - yA. 13 — Karataş. 14 — Asi - Aşar.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Mustafa Suphi. 2 — İkircik - raİŞ. 3 — Saye - La - Gr - akİ. 4 — Alan - Makara. 5 — Fas - Erkan - Sera. 6 — Eleman - Sataş. 7 — Rota - Oniki - Ta. 8 — Lanolin - Yar. 9 — Amerika - akaŞ.

radyolar

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Günaydın
07.00 Kısa Haberler
07.02 Köye Haberler
07.30 Haberler
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.21 Oyun Havaları
10.30 Hafta Sonu (1)
12.55 Reklâmlar
13.00 Haberler
13.15 Oyun Havaları
15.00 Kısa Haberler
15.01 Üç Soru, Üç İstek
15.20 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
15.40 Şarkılar
16.05 Çok Sesli Koro
16.20 Halk Müziği Sanatçılarımız
16.40 Tangolar
17.00 Kısa Haberler
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
19.00 Haberler
20.15 Konuşa Konuşa
20.35 Şarkılar
21.00 Kısa Haberler
21.02 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
21.17 Şarkılar
21.30 Dinleyici İstekleri
22.00 Kısa Haberler
22.02 Şarkılar
22.30 Türk Yorumcuları, Türk Bestecileri
23.00 Haberler
23.10 Cumartesiden Pazara
00.55 Kısa Haberler
01.00 - 05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Türküler Geçidi
09.20 Şarkılar
09.40 Sularımızdaki Servet
10.10 Çeşitli Sololar
10.30 Yazılarda Şiirlerde Yaşama Sevinci
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türk Halk Çalgıları
11.35 Siyasal Hayat - Siyasal Güçler
11.55 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
12.01 Türk Edebiyatında Hiciv ve Mizah
12.30 Klâsik Koro
13.00 Haberler
13.15 Hafif Müzik
13.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları
14.00 Öğretmenler Odası
14.20 Şarkılar
14.40 Çevre Sorunları
15.00 Küçük Konser
15.30 Trafik
15.50 Folklorumuzdan
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türk Hafif Müziği
17.00 Şarkılar
17.30 Yurttan Sesler
18.00 Cumartesi Konseri
18.45 Türküler
19.00 Haberler
19.30 Hafif Müzik
19.45 Beraber Şarkılar
20.15 Çok Sesli Koro
20.30 Haftanın Ülkesi
21.00 Caz Sevenler İçin
21.30 Erkekler Faslı
22.00 Türküler
22.30 Gece Konseri
23.00 Türküler
23.15 Şarkılar
23.30 Haberler
23.35 Türk Hafif Müziği
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.02 Salon Orkestraları
08.00 Sabah İçin
09.00 Sabah Konseri
10.00 Türküler
10.30 Müzik Stüdyosundan
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Türküler Geçidi
12.45 Tatil Müziği
13.15 Solistlerden Seçilmiş Eserler
13.45 Müzik Köşesi
14.30 Türk Bestecileri
15.00 Toplu Program
15.30 Küçük Konser
16.00 Saz Eserleri
16.30 Barok Müzik
17.00 Kadınlar Topluluğu
17.30 Gençlerle Birlikte
18.30 Türk Bestecileri
19.00 Cumartesi Konseri
20.00 Müzik Sözlüğü
20.30 Dünya Radyolarından Müzik Festivallerinden
21.30 Senfonik Müzik
22.30 Klâsik Türk Musikisi Korosu
23.00 Gecenin Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Devalüasyona tepkiler sürüyor

Denizmen, "Dışarıya ucuz ürün satılması tekellerin sömürüsünü arttıracaktır,, dedi

Son yapılan devalüasyondan sonra basına yazılı bir açıklama yapan Bank-Sen Genel Başkan Metin Denizmen, yeni hükümetin ekonomik önlem adı altında işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına yeni bir yük getirdiğini belirtmiş ve «Dış dünyada alıcı bulması için ürünlerin ucuzlatılması, halkımızın daha çok sömürülmesini getirecek ve tekellerin sömürüsü katmerleştirilecektir. İhraç mallarının ucuz satılıp, ithal mallarının pahalı satın alınması hemen fiyatlara yansıyarak, hayat pahalılığını yükseltece- ği kesindir» demiştir.

Açıklamasında, dışa bağımlı ülkemiz ekonomisini elinde bulunduranların darboğazlardan kurtulmanın yolunu yüklü işçi sınıfı ve emekçi halkın sırtına yüklemekte bulduklarını ifade eden Denizmen, «fakat işçi sınıfı ve emekçi halkımızın bu yükü de taşıyacak hali kalmamıştır» demiş ve bu konuda özetle şunları söylemiştir:

«Toplusözleşmelerle zamlar hemen değer kaybetmektedir. Asgari geçim indiriminin asgari ücret düzeyine çıkarılması vaadl, yerine getirilmeden devalüasyonla geri alınmıştır. Yeni hükümetin de ekonomik yöntemleri eskisinden farklı gelişmemekte, uluslararası tekellerin politikasına baş eğilmektedir.»

Kısa... Kısa...

★ **Anadolu Ajansı yönetiminin kayyuka bırakılmasına ilişkin olarak açılan ve Ankara 4 ncü Ticaret Mahkemesi tarafından bakılan dava Atilla Onuk'un istenilen belgeleri yine getirmemesi üzerine ve son olarak 8 Mart Çarşamba gününe ertelendi.**

★ Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu, dün yaptığı toplantıda 648 sayılı Siyasi Partiler Yasasının 111 nci maddesinde yapılan değişikliği Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul etti. Yasa, yine Cumhurbaşkanının onayına sunulacak.

★ **MSP Genel Başkanı Erbakan hakkında Yargıtay Başsavcılığı tarafından açılan davaya devam edildi, duruşma 14 Mart Salı gününe ertelendi. Duruşmada Oğuzhan Asiltürk ve avukatlar olarak Şener Battal ile Süleyman Arif Emre Erbakan'ın savunusunu yaptılar ve suçlanan konuşmanın bir bölümünün arapça olması nedeniyle çıkarıldığını, dolayısıyla bir anlam kaymasının olabileceğini söylediler.**

★ Devalüasyon etkisiyle pamuğun iç ve dış fiyatları kilo başına 100-150 kuruş arttı. İlgililer dış satış fiyatlarının 1 sent arttırıldığını ve 1.38 dolara çıkartıldığını belirttiler.

★ **Petkim ürünlerine yapılan yüzde 47-70 oranındaki zamlar ise dünden itibaren uygulamaya girdi. Petkim yetkilileri zammın, daha önce verilen siparişleri de kapsadığını söylediler.**

★ Çimento fiyatlarının da ayarlanması istendi. Bazı firmalar şimdilik üretimin normal olduğunu ancak Nisan ayı içinde bir sıkışıklığın görülebileceğini kaydettiler.

İGD Genel Sekreteri "Devalüasyonla IMF'nin isteklerini yerine getirildi,,

İSTANBUL (THA)

İlerici Gençler Derneği (İGD) Genel Sekreteri Baki Temel Saçlı, devalüasyon kararının **«Uluslararası tekellerin kârlarını arttırdığı»nı iddia etmiş, ayrıca «Nötron bombasına hayır» kampanyasını bütün ülkede sürdürmek amacında olduklarını** açıklamıştır.

İGD Genel Sekreteri, bu konulara ilişkin yaptığı açıklamasında, «Devalüasyon kararı kapitalist sistemin bunalım ve çarpıklıklarını gideremeyecektir» demiştir.

İGD Genel Sekreteri Saçlı, Uluslararası Öğrenci Birliğinin «Nötron bombası» aleyhinde açtığı kampanyayı Türkiye'de direniş eylemleri düzenleyerek destekleyeceklerini, ayrıca bu alandaki girişimleri kınayan imza kampanyası açtıklarını belirterek imza metni»nin ABD Başkanı Carter'e gönderileceğini bildirmiştir.

ANKARA (İSTA)

TMMOB Genel Başkanı Teoman Öztürk hükümetin son devalüasyonla ilgili kararını eleştirmiş ve «Devalüasyon kararı egemen sınıfların emekçi sınıflardan fedakârlık bekleme emekçilerin kemerlerini daha da sıkma tavrının bir uzantısıdır» demiştir.

Teoman Öztürk bugün yaptığı yazılı açıklamada bu uygulamalarla emekçi halka yeni yükler getirildiğini söylemiş ve şu görüşlere yer vermiştir:

«Ülkemizin emperyalizme bağımlı, çarpık kapitalist yapısından kaynaklanan ve bugüne değin izlenen politikaların devamı olan bu uygulamalar, emekçi kitleleri ve onların bir parçası olan mühendis ve mimarları da hızla yoksullaştırmaktadır. Yürürlüğe konan ekonomik kararlar, iktidarın çalışanların ekonomik ve demokratik haklarını genişletme iddiasıyla ters niteliktedir.

Teoman Öztürk hükümetin devalüasyon kararını eleştirdi

IMF ile görüşecek heyet ABD'ye gitti, Mc Namara Türkiye'ye geliyor

HABER MERKEZİ

Türkiye'de uluslararası sermaye kuruluşlarının istemleri doğrultusunda ekonomik önlemler alındıktan sonra, IMF ile görüşecek heyet dün ABD'ye gitmiştir. Öte yandan, Dünya Bankası Başkanı Mc Namara'nın önümüzdeki günlerde Türkiye'ye geleceği bildirilmiştir.

IMF HEYETİ ABD'YE GİTTİ...

Türkiye hükümeti tarafından istemlerinin büyük bir çoğunluğu son «ekonomik önlemler paketi» adı altında hayata geçirilen IMF ile görüşmek üzere 6 kişilik bir heyet dün Ankara'dan Washington'a gitmiştir. Hazine Genel Müdürü ve Uluslararası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Vural Güçsavaş'ın başkanlık ettiği heyette Aysel Öymen, Talat Saral, Çetin Hacaloğlu, Yavuz Canevi ve Necati Özfırat bulunmaktadır.

MC NAMARA TÜRKİYE'YE GELİYOR

Uluslararası Para Fonu (IMF) önerileri içinde yer alan «ekonomik önlemler paketi»nin açıklanmasından sonra Türkiye'nin uluslararası sermaye kuruluşlarından, ekonomik bağımlılığı pekiştirmek pahasına da olsa, yeni kredi olanakları elde etmesinin mümkün olduğunu belirten ilgililer, Dünya Bankası Başkanı ile Ankara'da yapılacak görüşmelerin krediler ve döviz darboğazı konularını içereceğini ifade etmişlerdir. Görüşmeler sırasında Dünya Bankası'nın önerdiği projelerin de durumunun görüşüleceği haber verilmiştir.

İşverenler, zam istemiyle stokçuluğa baş adı

HABER MERKEZİ

İMF'nin isteği doğrultusunda gerçekleştirilen devalüasyonun ardından birçok firmanın ürünlerini piyasaya sürmekten vazgeçtiği ve yeni bir zam alıncaya kadar stokçuluğa başladığı öğrenilmiştir.

Bu konuda ilk girişimlere Uniroyal Lastik Fabrikası ile bazı demir tüccarlarının başladığı bildirilmektedir.

İSTA Sakarya muhabirinin edindiği bilgilere göre Uniroyal Lastik Fabrikası, yeni zam istemi karşılanıncaya kadar mamulleri piyasaya sürmeme kararı almıştır. Dün sabahtan itibaren uygulamaya sokulan bu kararın, şirketin ABD'de bulunan Genel Merkezinden geldiği bildirilmektedir.

Bu karar fabrika Genel Müdürü ABD'li Boemer tarafından İskoçyalı Müdür Trg. Doig'e ve bu kişi tarafından da şirket bayilerine iletildiği öğrenilmiştir.

İlgililer, Uniroyal'ın daha bir ay önce yüzde 11'i bulan bir zam aldığını belirtmekte, fabrika üretiminin 4-5 gün stoklamaya ayrılmasının bu süre içinde en az 20 bin lastiğin birikmesine yol açacağını bunun ise piyasada yeni bir sıkıntı demek olacağını belirtmektedirler.

Uluslararası bir tekel olan Uniroyal'ın bu tutumu, çok uluslu şirketler için örnek olarak gösterilmekte, faaliyetlerinin denetim altına alınmasının zorunlu olduğuna ilişkin görüşün haklılığını kanıtlamaktadır.

DEMİR DE STOKLANIYOR

Öte yandan yurdun bir çok yerinde ve özellikle Karabük'te karaborsacıların demir stok etmeye başladıkları bildirilmektedir.

Karabük Demir Çelik Fabrikalarından muhtelif ebatta yuvarlak inşaat demirinin kilosu 771 kuruştan satılırken özel sektör haddehaneleri ile serbest piyasa inşaat demirinin kilosu 12-13 lira arasında işlem görmektedir.

Öğrenildiğine göre bazı kişiler demir fiyatlarının yükseleceğine ilişkin haberler üzerine demir stok etmeye başlamışlardır. Karabük ilçesinde mahalle araları ve sokaklar stok edilmiş demirlerle dolmuştur.

Emperyalist sistemin silahlanma politikası şiddetle eleştirildi

★ **CENEVRE'DE YAPILAN «NÖTRON BOMBASIYLA SAVAŞIM» ULUSLARARASI KONFERANSI KAPANIŞ OTURUMUNDA SÖMÜRGECİLİĞİN, YENİ SÖMÜRGECİLİĞİN, FAŞİZMİN, İŞGALCİLİĞİN VE HER TÜRLÜ BASKININ KÖKÜNÜN KAZINMASI İÇİN ÇAĞRIDA BULUNDU**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünya Barış Konseyi'nin çağırısıyla İsviçre'nin Cenevre kentinde 50 ülkeden 213 örgütün katılmasıyla düzenlenen «Nötron Bombasıyla Savaşım Uluslararası Konferansı» sona ermiştir. Konferansın kapanış oturumunda emperyalist ülkelerin silahlanma politikaları şiddetle eleştirilmiş ve bunun en son örneğinin, binalara ve eşyalara zarar vermeden insanları öldüren nötron bombası olduğu vurgulanmıştır. Konferansta, bu insanlık dışı silaha karşı savaşımın yogunlaştırılması ve tüm ülkelere yaygınlaştırılması kararı alınmıştır.

Kapanış oturumunda, emperyalist ülkelerin körüklediği silahlanma yarışının insanlığa bir güvenlik değil, güvensizlik ortamı yarattığı, dünya barış güçlerinin birinci görevinin genel ve tam silahsızlanmanın sağlanması olduğu açıklanmıştır. Ulusal savunmayı güçlendirme adına insan özgürlüklerinin kısıtlandığına, yargılama kurallarını hiçe sayan rejimlerin varlığına dikkat çekilmiştir. Kapanış oturumunda ayrıca sömürgecilik, yenisömürgecilik, faşizm, ırk ayrımı ve her türlü baskı kınanmış ve uluslararası yumuşamanın dünya halklarının geleceğini güvenlik altına alan tek politika olduğu vurgulanmıştır.

Denktaş yönetiminin önerisini CTP reddetti

HABER MERKEZİ

Başbakan Ecevit ile Yunanistan Başbakanı Karamanlis arasındaki görüşmenin önümüzdeki hafta 10-11 Mart tarihleri arasında İsviçre'nin Montreux kentinde yapılması kesinleşmiştir. Öte yandan adadaki sınır ve anayasal değişiklik önerileri Kıbrıs'ta her iki tarafta ayrı ayrı hazırlanmaktadır. Ecevit Karamanlis görüşmesinden sonra bu öneriler Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Waldheim'a sunulacaktır. Denktaş yönetimince hazırlanan anayasal ve sınırsal değişiklik önerisi, muhalefetteki Toplumcu Kurtuluş Partisi ve Halkçı Parti tarafından olumlu bulunmuş fakat ilerici Cumhuriyetçi Türk Partisi öneriyi tümüyle reddetmiştir. CTP'nin yazılı görüşünde **«Hazırlanan Anayasal önerilerin Denktaş-Makarios buluşmasında kabul edilen 4 prensibe aykırı olduğunu, barışı sağlamaya hizmet etmeyecek nitelikte bulunduğunu»** belirtilmiştir.

Birleşmiş Milletlere sunulacak **«Toprak önerileri»** konusunda ise, Denktaş yönetimi halen muhalefet partilerine danışmamıştır.

Yeni atamalar yapıldı

Kamu İktisadi Teşekküllerine yapılan atamaların sürdüğü bildirilmiştir.

Buna göre, Sümerbank Genel Müdürlüğüne, Osmanlı Bankası müşavirlerinden Öztin Akgüç, Devlet Sanayi İşçi Yatırım Bankası Genel Müdürlüğüne DPT Plânlama Dairesi Başkanı Faruk Molu'nun atandıkları açıklanmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar eski bakanlarından Erhan Işıl ile CHP eski Kırklareli milletvekillerinden Tankut Akalım'ın da TPAO yönetim kurulu üyeliklerine getirildikleri bildirilmiştir.

Bu arada Konya'nın Seydişehir ilçesinde kurulmakta olan alimünyum tesisleri grup başkanının Ankara'ya alınmasından sonra, bu göreve Nejat Gürsoy'un getirildiği haber verilmiştir.

Öte yandan Başbakanlık Uzman Müşavirliklerine ilişkin kararnamenin resmi gazetenin dünkü sayısında yayınlanmıştır. Buna göre, müşavirliklere PTT eski Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Naci Ünver ile TCDD eski Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Acarlar atanmışlardır.

Başbakanlıkta bulunan baş uzmanlığa da Dr. Sonel Erdoğan getirilmiştir. Erdoğan daha önceelri, Atom Enerjisi Komisyonu Başkanı iken görevinden alınmıştı.

İSDEMİR'de irade beyanı sonuçlandı

İSKENDERUN, (İSTA)

2 Mart 1978 günü İSDEMİR'de yapılan sendika seçiminde 700 işçinin çalıştığı Karabük şantiyesinde T. Maden-İş Sendikası yetki almıştır.

16.905 işçinin çalıştığı İskenderun Demir-Çelik İşletmeleri'nde hiçbir sendika yarıdan fazla çoğunluğu sağlayamadığı için, 275 sayılı yasaya göre prosüdür yeniden yürütülecektir.

Uluslararası Basın Enstitüsü'nün raporunda çelişkiler gözleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI)'nin yayınlanan son aylık raporunda bazı çelişkilerin gözlendiği bildirilmiştir. Raporda, gazetelere ve gazetecilere uygulanan baskıların en yoğun olduğu ülkeler arasında doğru olarak Şili, Uruguay, Brezilya, Arjantin ve Güney Afrika Cumhuriyeti sayılmakta, ancak İspanya da bu ülkeler arasına sokulmaktadır.

Bu arada basın özgürlüğünün alabildiğine kullanıldığı ülkeler arasında Güney Kore, Tayland, Endonezya, Fas ve Tunus gibi ülkelerin sayılması, raporun sağlıklılığı konusunda ciddi kuşkular uyandırmıştır.

Raporun Türkiye'ye ilişkin bölümlerinde de çelişkiler gözlendiği haber verilmiştir. Türkiye, bir yandan basın özgürlüğünün alabildiğince kullanıldığı bir ülke olarak nitelendirilmekte, öte yandan Türkiye'de gazetecilerin gözaltına alındıklarına dikkat çekilmektedir.

S.S.T.M.M.O.B. Çalışan Sigortalılar Yapı Kooperatifinin olağan genel kurulu 18.3.1978 günü saat 10.00'da Selânik Caddesi No: 76'daki Makina Mühendisleri Odası küçük toplantı salonunda aşağıdaki gündemi görüşmek üzere toplanacaktır. Duyurulur.

YÖNETİM KURULU

GÜNDEM:
a) Açılış ve yoklama.
b) Başkanlık divanının seçilmesi.
c) Yönetim Kurulunun çalışma raporunun incelenmesi.
d) Bilanço ve gelir-gider hesaplarının incelenmesi.
e) Denetçi raporunun incelenmesi.
f) Denetcilerin ve Yönetim Kurulunun ibrası.
g) Yönetim Kurulu üyelerinin ve denetcilerin yedekleri ile beraber seçilmesi.
h) Ana sözleşme değişikliklerinin görüşülüp, karara bağlanması.
i) Gelecek yılın kadro, bütçe ve iş programının görüşülmesi.

İ L Â N
SARIYER ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

Esas No : 974/572
Karar No : 977/219
Tarihi : 29.4.1977

PTT Gnl. Müd. tarafından Yani Mavrikidis ve Kostantin Mavrikidis Vs. aleyhlerine mahkememizde ikame olunan Bedel Tenzili davasının yapılan duruşmasında :

Davalıların gıyaplarında mahkememizden verilen yukarıda tarih ve numarası yazılı karar idare vekili tarafından temyiz edilmiş ve Yargıtay 5 Hukuk Dairesinin 4850 Esas, 5882 Karar Sayılı ve 21.9.1977 tarihli ilamı ile taraflar arasındaki kamulaştırma bedeline itiraz davası sebebiyle dava dilekçesinde yalnız Anayasanın iptal edilmiş olan 38/2 ve 3 ncü maddesi hükümlerine dayanılmış olmayıp kıymet takdir komisyonunca biçilen değerin emsal rayiçlerine nazaran fahiş bulunduğu da ileri sürülerek dava açılmış olmasına ve bilirkişilerce takdir edilen değere göre davanın reddinde bir isabetsizlik bulunmadığı gibi vekalet ücreti ile diğer mahkeme masraflarının tahsiline karar verilmesinde ve kanuna aykırı bir cihet bulunmadığından davacı idare vekilinin yerinde olmayan temyiz itirazlarının REDDİ ile usul ve kanuna uygun olan hükmün ONANMASINA oy birliğiyle karar verilmiş olduğu davalılar YANİ MAVRİKİDİS ve KOSTANTİN MAVRİKİDİS'e ilanen tebliğ olunur.

(Basın: 1608 — 273)

İ L Â N
Zeytinburnu 2. Asliye Hukuk Hakimliğinden

Dosya No: 1977/31

Davacı Ali Ekici vekili Av. Kemal Usta tarafından davalı Kadriye Ekici aleyhine açılan boşanma davasının yapılmakta olan duruşmasında:

Bakırköy, Beşyol Yayla Pavyonu adresinde mukim olduğu bildirilen davalı Kadriye Ekici (Leylâ) adına duruşma gününü bildirir davetiye çıkarılmış, bila tebliğ iade edilmesi üzerine yapılan tahkikatlara rağmen tebligata salih adresi tesbit edilemediğinden dava dilekçesinin ve duruşma gününün ilanen tebliğine karar verilmiştir.

Davalı Kadriye Ekici (Leylâ) nin duruşma günü olan 20.3.1978 Pazartesi saat 10.40 daki duruşmada hazır bulunması veya kendisini vekille temsil ettirmesi, aksi halde adına gıyap kararı çıkarılacağı davetiye yerine geçmek üzere ilanen tebliğ olunur.

(Basın: 1579 — 270)

AKDENİZ'DE BARIŞ GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİ KONFERANSININ ARDINDAN...

Atina'da düzenlenen kültür şenliğinde Nazım'ın, Pir Sultan'ın dizeleri seslendirildi

Ayşe Bilge Dicleli Süleyman Coşkun

ATİNA'DA BARIŞ VARDI -5-

Aristofanes'in "BARIŞ,,ı

Yoğun konferans çalışmalarına renk katan olayların en başta gelenlerinden biri, «Yunan Sanatı Tiyatrosu»nun Atina Konferansı delegeleri için özel olarak hazırladıkları ünlü Yunan klasiklerinden Aristofanes'in «Barış» adlı güldürüsü oldu. Tüm konferans delegeleri tarafından olağanüstü güzel bulunan oyun, Klasik Yunan Tiyatrosunun Brecht tiyatrosu ögeleriyle bütünleştirilmesi ve güncelleştirilmesiyle, yepyeni bir çehreye bürünmüştü.

Dil bilemediğimiz için, çoğumuz oyunculuğu ve sahnede olup bitenleri izleyebildik ancak. Gözlerimiz önünde sergilenen, çok usta ve özenli bir çalışmanın ürünü olduğu ortadaydı. Konunun evrenselliğini ve M. Ö. 404 yılında yazılmış bir oyunun hâlâ böylesine güncel kalabilmesinin nedenlerini düşündük.

Aristofanes'in «Barış» oyunundan bir sahne.

Atina - Isparta savaşları sırasında, insanların yitirdikleri barışı aramalarını konu alan oyun, günümüzün pek çok gerçeğini olduğu gibi yansıtıyordu. Bunun nedeni neydi?

Bunun nedeni çok açıktı. Çünkü söz konusu savaşlar, yeryüzünde sınıflı toplumun başladığı ve köleci toplumun egemen olduğu dönemde patlak vermişti. Şimdi dünyamızın pek çok bölgesinde sınıflı toplumlar, yani kapitalist sistem varlığını sürdürüyordu. Savaş taraftarlığını yapanların da bu sınıflı toplumun bağrından geldiklerini düşündüğümüzde, «Yunan Sanatı Tiyatrosu» tarafından bizlere günümüz öğeleriyle sunulan klasik oyunun bu denli beğenilmesinin nedenini bulabiliyorduk .Aristofanes'in «Barış» ı ile, günümüzde dünya halklarının özlemini duydukları barış, bir ve aynı BARIŞ idi. Hele barışı kurtaran ve bulan insanların, barış düşmanlarının sinsi seslerine nasıl kulak vermediklerini aktaran sahneler olağanüstü güzeldi.

YUNAN SANATI TİYATROSU FAŞİZM DÖNEMİNDE KAPANMIŞTI.

Yunan Sanatı Tiyatrosu, 1942 yılında kurulmuş. Tiyatro, faşizm dönemlerinde çalışmalarına ara vermiş. Yönetmen Karolos Koun, oyundan önce yaptığı konuşmasında «Size şimdi bir barış oyunu sergileyeceğiz. Biz, elimizden geleni yapmaya çalıştık. Sıra sizde. Dünyamızın özlemini çektiği sağlam ve kalıcı barışı geri dönülmez hale getirmek için çabalarınızı yoğunlaştırın» diyerek, tiyatronun niteliğini daha da somutlaştırıyordu.

Oyunun sonunda tiyatronun balkonlarından, seyircilere, delegelere atılan renkli kağıtlar üzerinde de pek çok dilden «Barış» kelimesinin yer alması, bu arada Türkçe olarak da «BARIŞ» yazılması bizleri çok duygulandırdı. Karolos Koun ve arkadaşlarına orada teşekkür edemedik. Burada, şimdi teşekkür ediyor ve başarılar diliyoruz. Moskova, Leningrad, Venedik, Varşova, Belgrad, Stockholm, Helsinki ve Oslo'da kazandıkları ünün, bir gün ülkemizde de yankılanmasını ve kendilerini İstanbul'da da seyretmek istediğimizi tüm halkımızın seyretmesini istediğimizi açıklıyoruz.

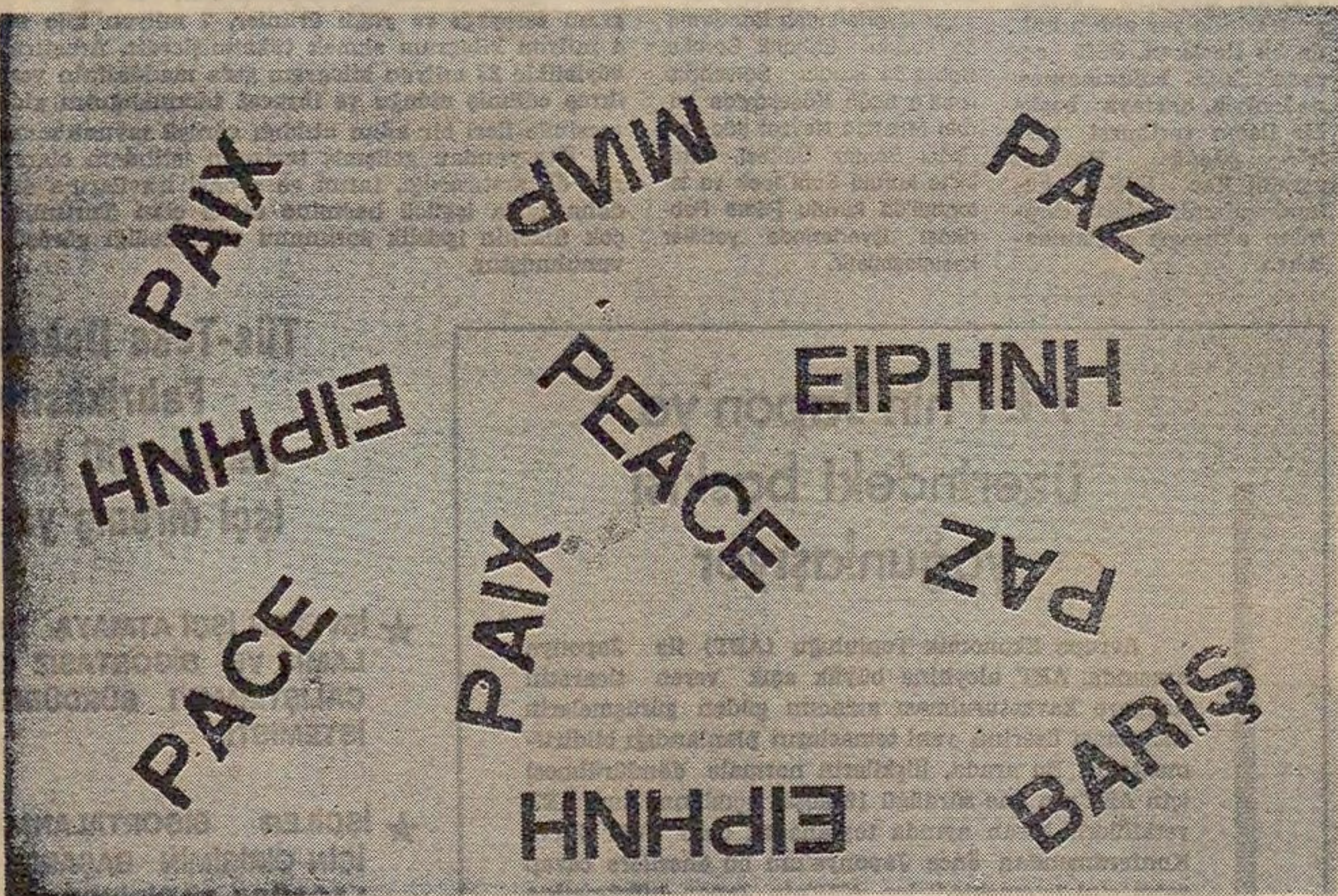
KONFERANSI NOKTALAYAN DOSTLUK GECESİ

Konferans çalışmaları, tüm delegelerin katıldıkları kapanış oturumuyla sona erdi. Atina Deklerasyonu okundu, üzerinde tartışıldı ve tüm delegelerin oybirliğiyle ve ayakta alkışlamasıyla onaylandı. Akdeniz'in çeşitli ülkelerinden kopup gelen ve Atina'da buluşan barış savaşçıları, pek çok çatışma noktasıyla dünya barışını tehdit eden; bölgenin, barış, güvenlik ve işbirliği isteyen halklarının kardeşçe yaşadıkları bir alan olması için hazırladıkları eylem programını onayladılar. Bu yolda savaşımlarını pekiştireceklerini, yoğunlaştıracaklarını tüm dünya kamuoyuna duyurdular.

Aynı gece, Atina'daki Spor ve Sergi Sarayında bir kültür şenliği düzenlenmişti. Toplantı, Dünya Barış Konseyi Başkanı Chandra'nın konuşmasıyla açıldı. Ve daha sonra ünlü Yunan şairi Ritsos, «Barış» şiirini okudu. Ozanın salona girdiği andan beri çok kez alkışlandığına tanık olmuştuk. Ama şiirini kesen alkışlar, Ritsos'un neden herkes tarafından böylesine sevildiğini açıklıyordu. O anda Ritsos'un POLİTİKA'nın çeşitli sayfalarında çıkan demeçlerini anımsadık. Bu demeçlerin birinde Ritsos, emperyalistlerin «insan hakları» kampanyalarını eleştiriyor ve barışın en ateşli savunucularından olan sosyalist ülkelere dil uzatanları yeriyordu. Şiirleri, demeçleri ve düşünceleriyle tanıdığımız Ritsos, uzun boylu, gri saçları ve sakalları ve tüm haşmetiyle karşımızda duruyordu işte.

Daha sonra çeşitli delegasyonlar, gösterilerde bulundular. Türkiye delegasyonu, burada da aktif oldu. Barış Derneği üyelerinden Gülsen Tuncer ve Veli Öztürk, Nazım'ın, Pir Sultan'ın dizelerini seslendirdiler. Sonra da Yunan'lı sanatçılar çıktılar sahneye. Yeonidis Chzistos ve Giozgos ile birlikte, önce Nazım Türkçe olarak sunuldu. Sonra Yunanca olarak Ritsos'un dizeleri seslendirildi. Gösteri, doruk noktasına ulaştığında, ikisi Türkiye'li, ikisi Yunan'lı dört sanatçı, halkı ve delegeleri elele selamlarken, Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra, Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun'a sarılmış, ikinci kez gözlerini siliyordu.

Yarın: Selanik üzerinden geri dönüş

Atina'da barış vardı

tırmık

AYDIN ENGİN

Üzüm mü yiyeceğiz, Bağcıyı mı döveceğiz ?

MESS Grevleri bitti. Hemde çok değerli kazanımları işçi sınıfının kazanç hanesine yazarak.

Ama MESS grevleriyle ilgili türlü çeşitli yaygara koparmayı meslek edinen maoculardan, kerameti kendinden menkul «öncü müfrezelere» ve kendi kendini «işçi sınıfı partisi» ilan etmiş sosyalist partilere kadar pek çok yerden ses gelmeye devam ediyor. Tümünün yazıp çizdiklerini bir ortak paydada toplamak zor değil:

— Maden-İş Sendikası MESS grevlerinden yenik çıkmıştır. Çünkü baştaki şartlarını kabul ettirememiştir. O halde Maden-İş Sendikası'nın yöneticileri çok kötüdür. Derhal değiştirilmelidir...

Bu sözler, sayfalar dolusu «inci» döktürülerek, küfür yağdırılarak, alıntılar sunularak, ahkâmlar kesilerek kanıtlanmaya çalışılıyor. Ama Türkiye'de genel olarak sosyalist hareketin girdisini, çıktısını biraz da olsa bilenler için, yukarıda, aynı ortak payda altında özetlediğimiz sözlerin «tercümesi» bellidir.

— Maden-İş Sendikasında yönetime seçilen işçi liderleri, bizim dar grubumuzu ciddiye almamakta, bizim dar grup çıkarlarımızı savunmamıza olanak tanımamakta, şu yada bu oranda «bilim dışı» görüşlerimizi elinin tersi ile bir yana itmektedir. O halde kahrolsunlar...

Özü, özeti ve tecrübesi bu.

++

MESS grevleri Türkiye işçi sınıfının, bugüne kadar gerçekleştirdiği kitlesel eylemlerin en büyüklerinden biridir. Grevlerin başlayışından bitişine kadarki dönem ve hatta öncesi ve sonrası enine boyuna ele alınacak. İncelenecek, değerlendirilecek, eleştirilecek. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Yalnız bu değerlendirme, incelenme, eleştirilme **dar grup çıkarlarının batağına dizboyu saplanarak** yapılmayacak. Bilimle yapılacak. İşçi sınıfının bilimi ile...

Böyle bir uğraş bu köşenin hacmini de, çapını da aşar. O yüzden bizim sözlerimiz bazı **değinmelerden** ibaret olacak.

++

Bir kere şu «grup **sözleşmesi**» sözünü ele alalım. Bu konuda bilen bilmeyen, toplusözleşme nedir, sözleşme prosedürü nedir, grup sözleşmesi nedir? soruları üstüne hayatın içinden edinilmiş hiç bir bilgisi olmayan çok kişi konuşuyor. Alıntılarla, tablolarla, istatistiklerle donatıyorlar, o çok **bilimsel** (!) incelemelerini. Kimisi sözleşmelerin bitiş tarihlerini yanyana sıralıyor ve hepsinin bitişinin bu sözleşmede aynı tarihe geldiğini görüyor ve basıyor çığlığı:

— Maden-İş ile MESS grup sözleşmesi imzaladı. Kahrolsun...

Ne çıkıyor bu sözden? Basit. Grup sözleşmesi: çeşitli işyerlerinin toplusözleşmelerinin bitişinin (yani bir sonrakının başlayışının) aynı tarihe gelmesidir. Evet, grup sözleşmesinin tanımı böyle oluyormuş.

Böyle tanımlar vardır.

Örneğin

— İnsan iki ayaklı hayvandır. **(Eh, demek tavuklar da insandır).**

Ama bu dehşetli buluşu yapanların, yani MESS ile imzalanan sözleşmenin «**grup sözleşmesi**» olduğunu keşfedenlerin hem bunun bir ihanet olduğunu, hem de «**yenilgi**» anlamına geldiğini kanıtlamak için örnek vermeleri gerekiyor. Ne yapsınlar?

Kolayı var. DİSK'e bağlı **Tekstil İşçileri Sendikası** ile Türk-İş'e bağlı **Teksif Sendikasının**, Türkiye Tekstil İşverenleri Sendikası ile imzaladığı «**grup sözleşmelerini**» örnek gösteriyorlar. Bu işkolunda gerçekten de grevi **olanaksızlaştıran «grup sözleşmesi» çemberinin**, şimdi Maden-İş üyelerini **çevrelediğini** iddia ediyorlar.

Ne denir? Böylesine, Hikmet Çetin, Meclis kürsüsünden cevap vermişti.

— Tahsil cehaleti bertaraf eder ama... deyip bazı niteliklerin «**baki**» kaldığını vurgulayıvermişti.

++

İlkin tekstil işkolundaki sözleşmeye bakalım. Bu satırların yazarı, bu işkolunda uzun yıllar eğitimcilik, **basın yayın uzmanlığı** ve örgütçülük yaptı. İki dönem de «**grup sözleşmesi**» yaşadı. Yani en azından bu «**değinme yazısı**» çerçevesinde yeterli bilgilenmeye, gözleme sahiptir.

Tekstil İşverenleri Sendikası'na yaklaşık 120 kadar fabrika bağlı. Bu fabrikalardan yaklaşık 60'ının işçileri **Tekstil**, 60'ının işçileri de **Teksif** sendikalarında örgütlenmişlerdir.

Ancak toplusözleşme görüşmeleri başlayınca, Tekstil, bu 60 işyerinin **tümü** için, **Teksif** de geri kalanın **tümü** için masaya oturur. İşyerleri arasında ayrım gözetilmeksizin **tek bir sözleşme taslağı** üzerinde görüşmeler sürer. Tek tek işyerlerinin ele alınması söz konusu değildir. Eğer anlaşma sağlanamaz da -örneğin- sendika grev kararı alırsa, **bu karar 60 işyerinin tümünü kapsayacaktır.** Üzerinde «**pazarlık**» yapılan toplu sözleşme taslağı bütün işyerlerini kapsayan **tek bir metin** olduğu için de işverenleri tek tek grev silahı ile geriletme yolları objektif olarak tıkamıştır.

Bu durumda sendikalar üç aşağı beş yukarı işverenler sendikasının dayattığı sözleşme taslağını kabul etmek zorunda kalırlar. Nitekim yaklaşık on yıldan beri Tekstil Sendikası **ile Teksif** Sendikalarının, **Tekstil** İşverenleri Sendikası ile imzaladıkları sözleşmeler arasında **fark yoktur.**

O kadar ki bu satırların yazarının Tekstil Sendikası'nda basın yayın sorumlusu olduğu bir dönemde, büyük sözleşmeyi birkaç gün önce imzaladığı için daha çabuk matbaada bastırmış olan Teksif'in sözleşme metni içinde geçen **Teksif** kelimeleri **Tekstil** olarak değiştirilip matbaaya verilmiş ve işçilere «**bu dönemdeki toplusözleşmemiz**» diye dağıtılmıştır. Bu uygulama daha sonraki yıllarda da hiç değişmeksizin sürdü ve sürüyor.

İşte bu grup sözleşmesi'dir.

++

Maden-İş ile MESS arasında imzalanan toplusözleşmeye bu bilgilerden sonra hâlâ «**grup sözleşmesi**» diyenler çıkar mı?

Hiç kuşkunuz olmasın. **Çıkar.**

Çünkü amaç, **üzüm yemek değil, bağcıyı dövmektir.** MESS ile imzalanan sözleşmeleri ve MESS grevleri adını verdiğimiz büyük eylemi eleştirmek, değerlendirmek değil, işçi sınıfına sövmek, dar grup çıkarlarını koruma gayretkeşliği ile **anti-komünizm** yapmaktır.

O yüzde, yarın ki **Tırmık'ta** MESS ile imzalanan toplusözleşmeleri ele alacağız.

Ama bağcıyı dövmek için değil.

TÜRK NAZİLERİ VE 1960 DARBE GİRİŞİMİ

İkinci Bölüm

Ender Kâmil Boyacı

Türkeş "gizli,, toplantılardan herkesin haberdar olduğunu 13 Kasımda tutuklanınca anladı

Emperyalizm "ŞAH,, demiş ve oyunu kazanmıştı

Herkes, perde arkasında birşeyler hazırlanıp, sonra komitecilerin başına çorap örüldüğünde müttefiktir

-10-

14'LERDEN ORHAN ERKANLI ANLATIYOR:

«Gürsel beni sever ve güvenirdi, birçok gizli tasavvurlarını açmaktan çekinmemişti. Görevim icabı kendisiyle sık sık temas ediyordum; çünkü, Genel Sekreter olarak Komite'nin idarî yönetimi benim vazifemdi ve bir bakıma kendisine vekâlet ediyordum; bu sebeple birkaç günde bir kendisine vekâlet ediyordum; bu sebeple bir kaç günde bir kendisini ziyaret etmem gerekiyordu. Kabibay ile beni 14'ler listesine dahil ettirmek için ne yalanlar uydurulduğunu da sonradan öğrendik. Bu hikâye de komiktir ve bir ihtilâl ekibi içinde itimatsızlık havası esmeye başladıktan sonra insanların ne kadar şüpheci ve ürkek olabileceklerini gösterir. Meclis Muhafız Taburu, Komite'nin Muhafız Taburu olarak hizmete devam ediyordu ve tabur bana bağlı idi. Tabur Kumandanı kendi kışlasında o günlerde temizlik yaptırmış ve bu arada boş duran odaları ve Meclis sığınağını da tamir ettirmiş; benim bunlardan haberim bile yoktu. Gürsel'e bu MASUM HAZIRLIKLARI şöyle anlatmışlar: «Erkanlı, Türkeş'le beraber bir DARBE yapacaktı, bunun için Meclisin sığınaklarını hazırlattı. Önce bizi bu sığınaklara hapsedecekler sonra da vuracaklardı, hattâ kimin kimi vuracağı dahi tesbit edilmişti, elimize liste geçti. Sizin karşınızda Erkanlı'nın ismi vardı...» Bu hikâyeleri sonraları Gürsel'den ve Kızıloğlu'ndan dinledik ve güldüm. Ayrıca Kabibay ve benim böyle bir tasfiyeye razı olamayacağımız, başlarına yeni dertler açabileceğimiz ileri sürülmüş, önce yedi kişinin çıkarılması düşünülmüş iken, bizim dahil edilmemiz üzere bize y[illegible] bilinenlerin katılmasıyle [illegible] 14'e yükselmiş. Aslında Gürsel bir ara komiteyi tümüyle fesh ederek bütün yetkileri üzerine almayı düşünmüş, fakat Kurucu Meclis'in teşkili ve idamların tasdiki için KOMİTE'NİN ŞEKLEN GEREKLİ OLDUĞU KENDİSİNE ANLATILARAK, Yirmi üç kişinin kalması sağlanmış.»

(Orhan Erkanlı, Anılar - Sorunlar - Sorumlular: s. 153-154)

TÜRKEŞ ANLATIYOR:

«Komite, Ekim sonlarında yaptığı bir toplantıda başkan Gürsel'in de müsbet oyu ile büyük bir ekseriyetle parti haline gelmeyi kabul etti ve bu hususta bir karar verdi. O zaman Komiteye gelen Tabii Senatörlük meselesi de reddedildi. 13 Kasım'ın sebepleri buraya kadar arzettiğim hususlarla belli olmuştur. Özet olarak, parti haline gelmek kararımızın bazı çevreleri müthiş surette ürkütmesi, tabiî senatörlüğün reddi, aleyhte yapılan menfi propagandalar, 13 Kasımın belli başlı sebepleridir. 13 KASIM ORDU TARAFINDAN YAPILMADI VE ORDUCA TASVİP GÖRMEDİ...»

(Alparslan Türkeş'in Savunması, 14 Ağustos 1963, Bazı Gerçekler (Savunmalar), İstanbul 1964, s. 24-25)

Görülüyor ki, hemen berkes per de arkasında birşeylerin hazırlanıp ondan sonra Komitecilerin başına çorap örüldüğü konusunda müttefiktir. Kurmay Yarbay Talât Turhan, mektuplarından birinde «perde arkası» işlerinden söz eder. C.İ.A.sı ile İntelligence Service'si ile Türkiye'de cirit atan uluslararası finans-kapital ajanları doğrusu, Albay Nâsırla pek karıştırdıkları Kudretli Albay'ı tasfiye ettirmek konusunda mahir işler çevirmişlerdir. Önce AGA CEMAL PAŞA (Gürsel), Agasi Şen, Nâsır Zeytinoğlu, Koçaş gibi uluslararası finans-kapital yüksek ve gizli örgütünün değerli (!) ve güvenilir ajanlariyle çevrilip tecrit edilmiş ve 40 yılın İsmet Paşa'sı büyük aktör olarak işin içine girmiş, düşman ikiz kardeşler D.P. - C.H.P. takımından D.P.nin siyasî mevta oluşu nedeniyle 27 Mayısı saptırmak görevi Paşa'ya verilmiştir: Millî Birlik Partisi, Tabii Senatörlük gibi yemlerin Paşa tarafından Komiteyi darmadağın etmek için atıldığında şüphe yoktur: Paşa, Halim Menteş kılığında komiteyi kemirmekle meşguldü... iki ihtiyar 27 Mayısın hakkından gelmekte gecikmediler. Önce Albay Nâsır'la karıştırılan, İngiliz casuslarının Albay Nâsır zannettiği zavallı Kudretli Albay tezgâhlanan bir oyunla paketlenip, geri kalan 23 «yetim» de, «babacan» ve «yüksek rütbeli» zevat tarafından iğdiş edilip mumyalanıp tarihe tevdi edildi. Emperyalizm ŞAH demiş ve oyunu knock-out'la kazanmıştı...

Türkeş, bütün bunları göremezdi. 1944 de kaybettiği savaşı, 1960'da kazanmak umudu ve hayali içindeki Kudretli Albay, çevrilen dolapların farkına bile varmadan, kafasını kuma sokmuş devekuşu gibi «Gizli (!)» toplantılara devam ediyordu. Bu «gizli (!)» toplantılarından herkesin haberinin olduğunu Kudretli Albay, 13 Kasım Pazar sabahı tutuklandığı zaman, geç de olsa anlayacaktı...

Orhan Erkanlı anlatıyor:

«M.B.K.nin ilk 38 üyesi içinde, bir ihtilâle ve ihtilâl sonrasına kendini en iyi hazırlamış VE KAFASINDA KENDİNE MAHSUS PLANLAR YAPMIŞ OLAN ALBAY TÜRKEŞ'ti. Bunu daha ihtilâlin Ankara'dan yayınlanan ilk bildirisini kendi sesiyle okumak suretiyle göstermeye başladı.

İkinci hamleyi Başbakanlık Müsteşarlığına yerleşmekle yaptı. Türkeş, mevcut şartlar içinde müsteşarlığın bir bakıma **FİİLEN BAŞBAKANLIK** olduğunu hesap etmişti. **NİTEKİM İLK AYLARDA FİİLEN BAŞBAKANLIK YAPTI.**

Basına verdiği demeçler, dış basınla kurduğu temaslar sonunda zaten bir ikinci adam, bir NASIR ARAYANLAR, Gürsel'in nasıl geldiğini bilenler, aradıklarını buldular: Bu Türkeş idi. Artık kendisinden ihtilâlin Kudretli Albayı, İkinci Adamı, Türkiye'nin Nâsırı olarak bahsediliyordu. Türkeş bilerek ve isteyerek bu yoldaki gayretlerine devam etti.

Gürsel bu duruma göz yummadı. Türkeş'i Başbakanlık Müsteşarlığından ayırmak ve yerine daha mutedil (!) bir kişiyi getirmek düşüncesi bize de açıldı ve fikrimiz soruldu. Biz, komite dışında ek görevli olarak çalışanların hepsinin Komiteye dönmesi şartiyle bu teklifi kabul edeceğimizi bildirdik. O tarihte: Madanoğlu aynı zamanda Ankara Kumandanı, Köksal da Muhafız Alay Kumandanı idiler. Tartışma bu noktada durdu. Eylül ayında Komite üyelerinin büyük kısmı yurt gezisine çıktılar, bu fikrin en samimî tarafları olanlardan Madanoğlu, Köksal, Acuner, Ataklı gezilere katılmadılar. Bize gezide iken, Türkeş'i Gürsel bir emrivaki ile müsteşarlıktan ayırdı ve yerine bir sivil şahıs getirdi. Türkeş'in eski hikâyeleri, tabutluklarda yatması, Turancılık, Irkçılık temayülleri yalan yanlış işlendi, yayıldı. Gürsel ile kavga ettiği, GÜRSEL'İ VURDUĞU söylendi. Tabiî bunların hepsi yalandı, mesele POST KAVGASIydı ve başarı Gürsel'de kaldı.»

(Orhan Erkanlı, Anılar-Sorunlar-Sorumlular, s. 304-305)

(Devam Edecek)

GENEL KURUL

S.S. Teknik Cam Örnek Sosyal Sigortalılar Konut Yapı Kooperatifinin 1977 yılı olağan Genel Kurul Toplantısını 25.3.1978 Cumartesi günü saat 14.00'de Teknik Cam Fabrikası işçi yemekhanesinde yapılacaktır. Kooperatif ortaklarına duyurulur.

YÖNETİM KURULU

GÜNDEM :

1 — Açılış ve yoklama
2 — Divan seçimi
3 — Faaliyet murakıp ve bilançonun okunması ve kabulü
4 — İdare heyeti ve murakıpların ibrası
5 — İdare heyeti ve murakıpların seçimi
6 — Dilek ve temenniler

Dosya No: 977/11897

İ L Â N

İstanbul (4) İcra Memurluğundan

Dosya No: 977/11897

Mahçuz olup satılmasına karar verilen 55.000,00 lira değerinde bir adet motorlu planya makinası, bir adet kalınlık tezgahı ve bir adet şerit makinasının açık artırması 9.3.1978 günü saat 12.30 - 12.45 arası mahçuzun bulunduğu Otosanayi Sitesi Daire Sokak No: 4 de yapılacaktır. O gün mahçuza verilen muhammen değer kıymetinin % 75 ni bulmadığı takdirde 10.3.1978 günü aynı yer ve saate ikinci satışı yapılarak en çok artırana peşin para ile satılacaktır. İhale karar pulu ile dellaliyenin alıcıya ait bulunduğu ilân [illegible]nur.

28.2.1978

(Basın: 1587 — 269)

Hür Cam-İş yetki aldığı işyerinde sözleşme hazırlıklarını tamamladı

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası yetki aldığı bir çok işyeri adına Türkiye Şişe Cam Holding ile yapacağı toplu iş sözleşmesinin hazırlıklarını tamamlamıştır.

Konuya ilişkin olarak Genel Yönetim Kurulu'nun bir takım ilke ve prensipleri kabul ettiğini açıklayan Hür Cam-İş Sendikası Genel Başkanı Feridun Ertus, ilkeleri belirtirken, «Toplusözleşme masasında sömürüyü sınırlandırma mücadelesi vererek, gerekirse grev yaparak, haklarımızı koruyacağız. Ancak iktidarlar politikasının işçiler aleyhine getirecek yöntem ve uygulamaları tasvip etmeyeceğiz. Bu tür uygulamalara karşı direneceğiz» demiştir.

Sarı sendikaların işkolu yetkisini işçilere karşı silah olarak kullandıklarını, bundan dolayı da cam işçilerinin menfaatlerinin yıllardır çiğnendiğini, Kristal-İş Sendikasının tekelci sermayeden aldığı güçle varlığını sürdürdüğünü belirten Ertus, «Kristal-İş Sendikasının uzlaşmacı politikası iflas etmişken, sendikamız cam işçilerinin güvenine hak kazanmıştır» demiş ve özetle şöyle söylemiştir:

«— Bugünkü iktidardan en acil taleplerimizi sıralarsak, iş yasasının 13 ve 17. maddelerinin kaldırılması, açık irade beyanının «referandum» olarak yasalaşması, işkolları yönetmeliğinin değiştirilmesi 16 işkoluna indirilmesini yine ceza yasasının, 141 - 142 kaldırılması, asgari geçim indiriminin, asgari ücret seviyesine yasalaşması doğrultusunda işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın bir parçası olan cam işçileri, bütünden bir parça olarak en ön safta mücadele ediyorlar, edecekler, nihai kurtuluşa giden yolda demokratik hak ve özgürlüklerimizi koruyacağız.»

Vergi kaçırmanın başka bir yolu; Reklam harcamaları

Şirketler reklam harcamalarını gider gösterip vergiden düşüyor

İSTANBUL — İSTA

Büyük kuruluşlar tarafından Radyo, TV ve basın yayın organlarına verilen reklamların milyonlarca lirayı bulduğu belirtilerek reklam harcamalarının söz konusu kuruluşlar tarafından gider gösterildiği, böylelikle vergiden kaçmanın bir başka yolunun doğduğu savunulmuştur.

Türkiye İktisatçılar Birliği'nin aylık yayın organında yer alan bir araştırmada reklam harcamalarının çeşitli yıllarda ulaştığı boyutlar ele alınarak incelenmiş ve reklamların geniş halk kitleleri üzerinde yarattığı etkiler belirlenmiştir. Söz konusu araştırmada kuruluşların reklam harcamalarının ekonomideki tekelleşme süreci arttıkça yoğunlaştığı görüşü savunulmuştur. Aynı araştırmanın bir başka bölümünde ülkemizde reklam harcamalarının gider gösterilerek dolaylı bir vergi kaçakçılığı yaratıldığı belirlenmiştir.

Reklam harcamalarının firmalar açısından bir maliyet unsuru olduğuna değinilen araştırmada, reklam harcamalarının maliyetlere yansıtılmasının yanısıra vergi kaçırmada bir yol olduğu belirtilmiş, çeşitli kuruluşların reklamlarının özellikle Aralık ayında yoğunlaşması bunun bir göstergesi olarak yorumlanmıştır. Araştırmada reklam harcamalarının gider gösterilmesine karşı çıkılmış ve yeni yapılacak bir düzenleme ile reklam giderlerinin kuruluşların vergi matrahları içinde yer almasının sağlanması istenmiştir.

REKLAMLARIN İDEOLOJİK ETKİLERİ:

Aynı araştırmanın bir başka bölümünde reklamların toplum üzerinde yarattığı olumsuz etkiye değinilmiş, reklamlar yolu ile sürekli bireyselliğin aşılandığı görüşüne yerverilmiştir. TİB araştırmasında şöyle denilmiştir:

«— Üzerinde belli bir markanın etiketini taşıyan giysilerin, insanları «farkedilir» kılacağı, veya bir başka makyaj malzemesinin seçiminin kadını diğer kadınlardan «başka» yapacağının vurgulanması kitleleri lüks tüketime iterken, kişilerin dünya görüşünü de alabildiğine değiştirir. Belli bir tüketim kalıbının kişinin kendisini toplumda kabul ettirmesinin önkoşulu olduğu izlenimi yaratılarak tüketimin bireyler arasında bir yarış halini alması sağlanır.»

Araştırmada reklamlarla belli bir insan tipi çizildiği, toplumu oluşturan bireylerin bu tip gibi olmaya özendirildiği, çizilen standart insan tipinin dünya görüşüyle, eylemleri ile kapitalist düzenin insan tipini oluşturduğu ve böylelikle tekelci sermayenin kendi istediği insan tipini oluşturduğu görüşüne yerverilmiştir.

E.İ.E.'de 9 işçinin haklarının kesilmesi tepkiyle karşılandı

IŞÇİLER HAKLARI GERİ ALINAN ARKADAŞLARI İÇİN DAYANIŞMA KOMİTESİ KURDULAR

TEK GES-İŞ ÜYESİ İŞÇİLER İLK OLARAK BİREP GÜNDELİKLERİNİ VERDİLER

ANKARA (İSTA)

Elektrik İşleri Etüd İdaresinde Türk-İş'e bağlı Tes-İş'ten ayrılarak DİSK'e bağlı Tek-Ges-İş Sendikası'na geçen 9 işçinin ücret ve sosyal haklarının kesilmesi tepkiyle karşılanmıştır. İşverenin bu girişimi üzerine işyerinde çalışan işçiler dokuz arkadaşlarıyla dayanışma içine girmişler ve bir günlük ödentilerini vermişlerdir.

Elektrik İşleri Etüd İdaresi işyerinde çalışan işçiler bugün yaptıkları yazılı açıklamada Tes-İş'in işverenle ortaklaşa bir çalışmayla 9 işçinin ücret ve sosyal haklarını kestiği kaydedilmiş ve şöyle denilmiştir:

«— Sarı sendika ve işverenin oluşturdukları işçi düşmanı cephenin tüm baskılarına rağmen DİSK'e bağlı Tek-Ges-İş Sendikası'nda örgütlendik. Şimdi sarı sendika ve işveren, toplusözleşme imza tarihinden sonra sendikaya üye oldukları gerekçesiyle 9 arkadaşımızın ücret ve sosyal haklarını kestiler. Ancak Tes-İş Sendikasına yeniden üye olursanız size sosyal haklarınızı ve ücretlerinizi yeniden ödetiriz. Diyerek işçiye şantaj yaptı. Bunun üzerine E.İ.E çalışanları aralarında bir dayanışma komitesi kurarak arkadaşlarına destek oldular ve ilk kesintilerin karşılığı olan ödentiyi yaptılar. Bu daya- şma Tes-İş'e ve onun gibi sarı sendikalara verilen en güzel derstir. Bunun yanısıra Tes-İş şimdi de yetki alma konusunda işçilere, sizleri süründüreceğiz, mahkeme kapılarında aylarca bekleteceğiz demektedirler. Şimdiye kadar işverenle birlikte yaptıkları baskılar bizi yıldıramadı bu tür tehditlerde sökmeyecektir.»

Dünya çalışanlarından haberler

Yunanistan'daki son grevden izlenimler

Atina'da ve tüm ülkede yürütülen grev etkin oldu

★ ESAK, ANTİ-TEKEL CEPHE ÇAĞRISI YAPTI

ATİNA — İSTA

Yunanistan'da 100 sendikal örgütün oluşturduğu Mücadele Komisyonunun yürüttüğü 1 Mart grevi büyük bir başarıyla sonuçlandırıldı. Atina'daki iki tiyatro salonunda yapılan toplantılarda Yunanistan işçileri, somut taleplerini dile getirdiler ve Karamanlis hükümetinin izlediği emekçi düşmanı politikayı protesto ettiler. Bu arada daha önceden de açık hava gösterileri için izin alınmış ve gösteriler halka ilan edilmişti. Ne var ki, emekçilerin gücünden korkan Karamanlis hükümeti, bu açıkhava gösterilerini yasakladı.

Yunanistan'daki büyük greve, 1,5 milyonun üzerinde işçi katıldı. Sular İdaresi, PTT, Bankalarda örgütlenmiş olan 8 federasyona bağlı 10 örgüt, sendikaların bölge temsilciliklerinin de aktif katılımıyla grevi gerçekleştirdi.

Grevin amaçları ve hedefleri, şöyle özetleniyordu:

1 — Ücretlerin yüzde 30 oranında artırılması;

2 — Sosyal sigorta sorununun çözümlenmesi;

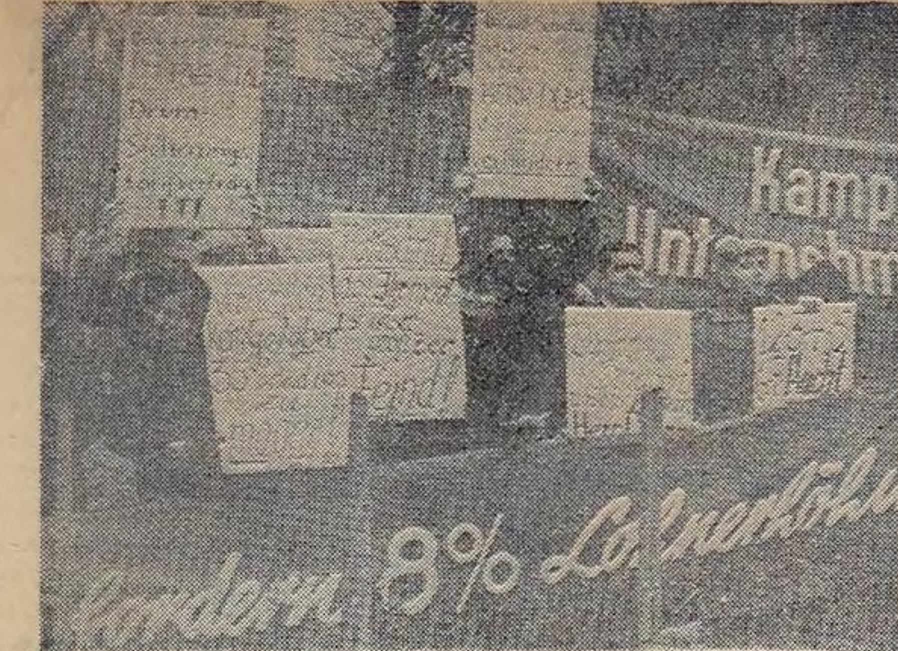
3 — Çalışma koşullarının iyileştirilmesi;

4 — Eşit işe eşit ücret sağlanması.

Ayrıca Mücadele Komisyonu, Karamanlis hükümetinin kemerleri sıkma politikasını da eleştiriyor ve kapitalist bunalımın yükünü emekçiler üzerine yıkma biçimindeki malum politikanın iflas ettiğini vurguluyordu.

Tekellerin keyfi politikalarına yönelen greve 1,5 milyon emekçinin katılması, büyük bir başarıydı. Yapı ve Esnaf Federasyonu, 200 bin üyesiyle grevin en aktif güçlerindendi. Bu arada grev, işçi sınıfının sendikal birliği yönünde önemli adımlar atılmasına da katkıda bulundu. Pek çok sendikasız işçi, grev hareketinin içerisinde yer aldı.

Tüm eylem boyunca ESAK, üstün çabaları ve örgütçü yeteneği ve işçiler ve sendikalar arasında koordinasyonun güçlendirilmesi çalışmalarıyla dikkati çekti. ESAK, Yunanistan işçi sınıfının amacını, grev günü yayınladığı bildiriyle şöyle ifade ediyordu: «ESAK'ın amacı, işçi sınıfının mücadelesinden anti-tekel bir cephenin kurulmasıdır.»

Federal Almanya'da 1 milyon işçi adına yürütülen sözleşme görüşmelerinde anlaşmazlık çıktı

★ İŞVERENLERİN İŞÇİLERE YALNIZ YÜZDE 3'LÜK BİR ÜCRET ARTIŞI VERMEYİ KABUL ETTİKLERİ BİLDİRİLİYOR

PPA — İSTA

Federal Almanya'nın Kuzey Westfalya eyaletinde metal işkolunda çalışan 1 milyon 200 bin işçi adına yürütülen toplu iş sözleşmeleri görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlandığı bildirilmiştir. Uzlaştırma kurulundaki çalışmaların da sonuçsuz kaldığı ve işverenlerin işçilere yalnız yüzde 3'lük bir ücret artışı vermeyi kabul ettikleri haber verilmiştir.

IG-Metal Sendikası yetkilileri, konuya ilişkin olarak yaptıkları açıklamada, grev oylamasına gidileceğini ve işçilerin çoğunluğunun grev istemesi halinde de ülke çapında büyük bir grevin başlayacağını kaydetmişlerdir.

IG-Metal Sendikası, işçilerin yüzde 8'lik bir ücret zammı talep ettiklerini ve bu zammın da Federal Almanya'da hüküm süren koşullar içinde ancak işçileri geçici olarak ferahlatacak bir ücret artışı olduğunu da sözlerine eklemişlerdir.

IG-Metal Sendikası İkinci Başkanı **Hans Mayr**, konuya ilişkin verdiği demeçte, işverenlerin bu yılki görüşmelerde uzlaşmaz tutumlarında ısrar ettiklerini, aşırı kâr peşinde koştuklarını belirtmiştir. **Mayr**, 1976 yılında sermayelerini en az yüzde 25 oranında artıran işverenlerin, tüm fabrikalarda çalışan işçilerin yüzde 8'ini işten çıkarttıklarına da dikkat çekmiş, aynı eğilimin 1977 yılında da sürdürüldüğünü kaydetmiştir.

İspanyol çiftlik işçileri greve gitti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tarım İşçileri Sendikası'nın çağırısı üzerine Güney İspanya'nın bazı bölgelerinde çiftlik işçileri greve gitmişlerdir. İspanya'nın Güney bölgelerdeki işsizliğin % 25'e dek vardığı ve işçilerin de çok zor koşullar altında olduğu bildirilmektedir.

Bu grev, uzun zamandır Güneydeki ilk örgütlü protestolardan birisidir. Bu arada, bazı sembolik çiftlik işgallerinin yapılması da beklenmektedir. Buğday tarlaların da meyva ve sebze bahçelerinde geçici olarak çalışan «jornaleros» adı verilen Güneyli tarım işçilerinin durumunun çok kötü olduğu bildirilmektedir.

Vatan Plastik işçilerine polis baskını uygulandığı açıklandı

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası üyesi İstanbul Soğanlıkta kurulu Vatan Plastik işçilerinin, işverenin işten atmalarına karşı başlattıkları direniş başarılı bir biçimde sürerken diğer yandan işveren ve polis'in yeni baskı uygulamasına geçtiği bildirilmiştir.

Vatan Plastik işyerinde direnişin başlamasından sonra işyerine işçi almaya çalışan işverenin ancak 27 işçi dışında kalan 13 işçiyi alacağını belirtmesine karşı, işçilerin bunu kabul etmedikleri ve bütün işçilerin işlerine dönmesi gerektiği konusundaki önerilerini tekrarladıkları bildirilmiştir. Ancak bu sırada işverenin işten atmalarda haklı olduğunu belirterek işçilere baskı uygulamalarına geçmek isteyen Soğanlık Karakolu Başkomserinin işçileri dövmeye kalktığı ancak bunun önlendiği işçiler tarafından belirtilmiştir. Direnişte bulunan işçiler haklarının alınmasına kadar eylemlerinin süreceğini belirtmekte; baskı uygulamalarına geçme girişimlerini kınadıklarını açıklamaktadırlar.

SSK Sağlık tesislerinde işçilere daha iyi bakılması istendi

İSTANBUL (İSTA)

DİSK Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN, bir açıklamada bulunarak, SSK Sağlık Tesislerinde işçilere daha iyi bakılmasını söylemiş, SSK Sağlık Tesislerinde hekimlerin işçileri sağlıklı bir muayeneden geçiremeyecek kadar bol hasta ile karşılaştığını ve bunun önlenmesi gerektiğini belirtmiştir.

«İşçilerin çoğu asgari ücret düzeyinde yaşamaya mahkum edildiği için bunların sağlık durumları sık sık bozuluyor.» diyen GÜVEN, açıklamasında özetle şu görüşlere yer vermiştir:

«Bazı ilaçların hekim reçetesinde yer aldığı halde bu ilaçların, SSK eczanelerinde bulunmaması nedeniyle, hastaya başka bir ilacın verilmesi yolu izlenmektedir. Hastaya gerekli ilaç SSK'da bulundurulmalı yoksa dışarıdan alınması sağlanmalıdır.»

T.P.K.S.İ. Sendikası Kartal Şubesi Genel Kurulu yapıldı

★ ŞUBE BAŞKANLIĞI-NA YENİDEN EŞREF OKUMUŞ SEÇİLDİ

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Petrol ve Kimya Sanayii İşçileri Sendikası Kartal Şube Genel Kurulu toplanmış ve Şube Başkanlığına yeniden Eşref Okumuş getirilmiştir.

Önceki gün Kartal'da yapılan Şube Genel Kurulu açış konuşması yapan Eşref Okumuş, sendikal örgütlenme ve son dönem sendikal gelişmeler konusunda bilgi vermiş ve DİSK'in gelişme gösterdiğini belirtmiştir.

SEÇİMLER VE SONUÇLAR

Genel Kurul Çalışmaları sonunda yapılan seçimlerde Şube Başkanlığına yeniden Eşref Okumuş getirilmiştir. Bu arada, Alemdar Kimya Fabrikasından Niyazi Kızılay, Türk Hoeckel İşyerinden Salih Aranmaz, Pega Gaz'dan Mehmet Bozsunlu, Posan Fabrikasından Halim Bıçak, Habaş Fabrikasından İsmail Karataş, Alemdar Kimya'dan Ramazan Gürsel Şube Yönetim Kurulu üyeliklerine seçilmişlerdir.

Petrol-İş'in 5 işyerinde yetkisi kesinleşti

İSTANBUL, (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Petrol-İş Sendikası'nın 5 işyerinde yetkisi kesinleşmiştir. Bundan bir süre önce Petrol-İş Sendikası Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde kurulu 9 işyerinde yetki almak için başvuruda bulunmuş, başvuruda bulunduğu işyerlerinden Bandırma'da kurulu Etibank Boraks, Gebze'de kurulu Solventaş, İzmit'e bağlı Köseköy'de kurulu Mustafa Nevzat İlâç Fabrikası Sentez Ünitesi, Gemlik'te kurulu Suni İpek ve İstanbul'da kurulu Pilmo Fabrikası işyerlerinde yetkiler kesinleşmiştir.

Turizmin gıda maddeleri için ihracat olanağı sağladığı açıklandı

★ TÜRKİYE'YE GELEN TURİSTLER YILDA ORTALAMA 28 MİLYON KİLO GIDA MADDESİ TÜKETİYOR

İSTANBUL — İSTA

Son yıllarda Türkiye'ye gelen yabancı Turist sayıları gözönüne alınarak yapılan bir araştırma, turistlerin yılda ortalama 28 milyon ton gıda maddesi tükettiklerini ortaya koymuştur.

Cağaloğlu Yabancı Diller Yüksek Okulu öğretim üyelerinden Dr. Atilla Bağrıaçık tarafından yapılan bir araştırma gelişmiş bir turizmin, özellikle gıda maddeleri için yerinde ihracat olanağı sağlayacağını ortaya koymuştur. 1977 yılı içinde Turizmin ödemeler dengesine 65 Milyon dolarlık bir yük getirdiğine değinilen araştırmada, turizm olanakları açısından aynı şartlara sahip bulunduğumuz birçok Akdeniz ülkesinde durumun çok daha farklı olduğu belirtilmiştir. Araştırmada İspanya'nın Turizm gelirinin 7 milyon dolar olduğu bunun Türkiye ihracatının 4 katından fazla olduğu belirlenmiştir.

Aynı araştırmanın bir başka bölümünde Turizmin geliştirilmesi halinde yerinde ihracat olanağının doğacağı belirtilerek, son yıllardaki turizm gelirinden hareketle bir hesaplama yapılmıştır. Bu hesaplamaya göre ülkeye gelen Turistler yılda ortalama 4 milyon kg. meyva, 12 milyon kilogram süt, 1,8 milyon kilogram tereyağı ve yağlı ürünler, 7 milyon kilo et, ve 4 milyon kilogram ekmek tüketmişlerdir. Araştırmada böylelikle 28 milyon kilogram gıda maddesinin yerinde ihraç edilmiş olduğu ve ihracat tıkanıklığının giderilmesinde ileri bir adım atıldığı görüşü savunulmuştur.

Öte yandan gelişmiş turizmin istihdam olanaklarını da arttıracağı, tarım ve sanayi işkollarına oranla daha fazla işgücü hacmine sahip olan Turizmle bir çok ülkenin işsizlik sorununu çözümlediği görüşü savunulmuştur.

Dev-İş Sanayii Holding'de toplusözleşme imzalandı

★ YEDİ AY SÜREN SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİ SONUCUNDA İŞÇİLERE İLERİ EKONOMİK VE SOSYAL HAKLAR GETİRİLDİĞİ AÇIKLANDI

KIBRIS (İSTA)

Kıbrıs'ta yedi ayı aşkın süredir Dev-İş'e bağlı Devrimci Genel-İş Sendikası ile Sanayii Holding arasında devam eden toplusözleşme görüşmeleri sonuçlanmış ve işçilere ileri ekonomik ve sosyal haklar getiren toplusözleşme imzalanmıştır.

Bilindiği gibi Dev-İş Federasyonuna bağlı Devrimci Genel İş Sendikası Sanayi Holding'te örgütlenmiş bu arada toplusözleşme görüşmelerinde anlaşmazlıkların çıkmasıyla önce 46 gün daha sonra 1 hafta süren direnişler yapılmıştı. Yedi aydır süren toplusözleşmenin anlaşmayla bitmesiyle işçileri ileri ekonomik haklar getirildiği bildirilmiştr. 1500'e yaklaşan işçinin çalıştığı Sanayii Holdingte sözleşmeyle en düşük ücret 3200 liraya yükselirken aylıklara 2.000 lira kadar artış sağlanmıştır.

AET'nin Japon'ya üzerindeki baskısı yoğunlaşıyor

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ile Japonya arasında. AET aleyhine büyük açık veren ticaretin dengeye kavuşturulması amacını güden görüşmelerin tıkanması üzerine, yeni temasların planlandığı bildirilmektedir. Bu arada, ilişkilerin normale döndürülmesi için AET'nin öne sürdüğü 12 koşul açıklanmıştır. AET yetkilileri, Nisan ayında toplanacak olan AET Zirve Konferansından önce Japonya'nın bu önerilere cevap vermesini istemektedirler. AET'nin Japon hükümetine bildirdiği koşullar şöyledir:

— Japonya'nın ithalat mevzuatının değiştirilmesi,

— İthalat finansmanı amacıyla yapılan yardımların artırılması,

— Daha liberal bir döviz kontrol sistemi getirilmesi,

— Gelişmekte olan ülkelere daha fazla yardım yapılması,

— İşlenmiş ürün ithalatının artırılmasına yönelik önlemler alınması,

— Avrupa kökenli uçak, nükleer tesis ve teçhizat alımına gidilmesi,

— Avrupa'dan ayakkabı ve ipek ipliği ithalatının artırılması,

— Kimya ürünleri ithalatında deneme kurallarının kolaylaştırılması,

— Ticari marka kurallarındaki sınırlamaların kaldırılması,

Tüs-Teks Dokuma Fabrikasında çalışan 60 kadın işçi direniş yaptı

★ İŞVEREN İŞÇİ ATMAYA BAŞLAMIŞ VE SİGORTASIZ İŞÇ ÇALIŞTIRMAYI SÜRDÜRME: İSTEMİŞTİ

★ İŞÇİLER SİGORTALANMA İÇİN GİRİŞİMİN BAŞARILI O LACAĞINI BİLDİRİYOR

BURSA (İSTA)

Bursa'da Duaçınarda bulunan Tüs-Teks Dokuma Fabrikasında işverenin işçileri sigortasız çalıştırması ve son olarak işten işçi atması üzerine 60'ı aşkın kadının çalıştığı fabrikada işçiler direnişe geçmişler, sosyal ve ekonomik güvenceler istemişlerdir. Büyük bir çoğunluğunu kadın işçi oluşturan Dokuma Fabrikasında işçiler 60 kişiye bir tuvalet düştüğünü, sobanın yanmadığını, öğle yemeğinin çıkarılmadığını belirtmişlerdir. Sendikasız olan işçilerin başlattığı eylemin işverenin işçileri sigortalı duruma getirmesi için girişimde bulunması sonucunu doğurduğu bildirilmektedir.

“8 Mart Dünya Kadınlar Günü ülkemizde yığınsal olarak kutlanacak„

HABER MERKEZİ

İlerici Kadınlar Derneği Genel Merkezi'nden yapılan açıklamada, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün ülkemizde yığınsal olarak kutlanması hazırlıklarının tamamlandığı bildirilmiştir. Bu arada İstanbul'daki kutlama programı da şu şekilde açıklanmıştır:

4 Mart saat 15: Maden-İş I. Bölgede kutlama gösterisi.

5 Mart saat 14: Yonca Düğün Salonunda kutlama gösterisi.

5 Mart saat 20: Ümraniye Belediye Sinemasında kutlama gösterisi.

6 Mart saat 20: Pangaltı Tan Sinemasında Sovyet film gösterisi.

7 Mart saat 20.30: Fatih Şehir Tiyatrosunda Sümeyra Çakır, Zeliha'nın da katılacağı Müzik Şöleni.

8 Mart saat 10.30: Tabipler Birliği Merkez Konseyinde basın toplantısı.

8 Mart saat 15: Oya Baydar'ın yöneteceği «Kadınlarımız» konulu açık oturum.

8 Mart saat 18: Harbiye Şehir Tiyatrosunda. Fotoğraf Sergisi.

9 Mart saat 16: Karikatür Sergisi. (Tepebaşı Karikatür Müzesinde).

11 Mart saat 13: «Kadınlar Yürüyüşü», Beşiktaş'tan Taksime.

Bu arada İKD Çankaya Şubesi Başkanı Filiz Kardam da yaptığı açıklamada, Dünya Kadınlar Günü'nün Ankara'da Çağdaş Sahne salonlarında «Faşizm ve Kadın» konulu bir gösteriyle kutlanacağını bildirmiştir. İKD Çankaya Şubesi Yönetim Kurulu adına yaptığı açıklamada Filiz Kardam, Türkiye ilerici kadınlarının taleplerini, faşist örgütlerin kapatılması, cinayet ve katliamların sorumlularından hesap sorulması, analık haklarının güvenlik altına alınması, silahlanma harcamalarının azaltılması ve barış ilkelerinin yerleştirilmesi, kadınlar aleyhine tüm eşitsizliklerin kaldırılması, kadınların tüm yayınlarda aşağılanmalarına son verilmesi biçiminde özetlemiştir.

Öte yandan İKD Bursa Şubesi Yönetim Kurulu tarafından yayınlanan bildiride, 4 Mart Cumartesi günü Teyyare Sinemasında yığınsal olarak kutlanacak olan 8 Mart Dünya Kadınlar Gününün, aynı zamanda insanın insan tarafından sömürülmediği, çocukların ve gençlerin savaşsız ve sömürüsüz bir dünyada yaşayabildikleri günlerin simgesi olduğu da kaydedilmiştir.

Faşistler

(Baştarafı 1'de)

üzerine gençler bir protesto yürüyüşü yapmıştır.

İstanbul Üniversitesi'nde 2 yılı aşkın bir süredir devam eden faşist işgal kırılmış ve öğrenciler derslere girmeyi başarmışlardır.

İGD KONGRESİ

Diyarbakır İlerici Gençler Derneği (İGD) 1. Olağanüstü Genel Kurulu'nun yapılması polis tarafından engellenmiştir. Polisin engellemesini protesto eden gençler bir yürüyüş düzenlemişlerdir.

Öte yandan Genel Kurulun engellenmesi ile ilgili olarak bir açıklama yapan İGD Diyarbakır Şubesi Başkanı Kemal Yıldız, bu tür davranışların örgütlerine karşı beslenen karanlık amaçlardan kaynaklandığını belirtmiş, «Tüm engellemelere karşın kongremizi yapacağız» demiştir.

MUT BELEDİYE BAŞKANI'NIN EVİNE DİNAMİT ATILDI

Mut ilçesi Belediye Başkanı Selim Atalay'ın evine önceki gece meçhul şahıslarca dinamit atılmıştır.

Saat 23.00 sıralarında patlayan dinamit, evde büyük hasar meydana getirmiştir. CHP'li Belediye Başkanı Atalay'ın evinin bahçesindeki ağaçların da bir süre önce yine meçhul şahıslarca kesildiği bildirilmiştir. Kovuşturma sürdürülmektedir.

31 demokratik örgüt ortak açıklama yaptı

★ **«KANLI SABOTAJ VE SALDIRILARIN SORUMLULARI BELLİDİR»**

★ **AÇIKLAMADA, FAŞİSTLER TARAFINDAN DÜZENLENEN PROVOKASYONLARA DEVRİMCİLERİN ORTAK EDİLMEK İSTENDİĞİ BELİRTİLDİ**

ANKARA (İSTA)

Demokratik kuruluşlar ortak bir açıklama yaparak faşistler tarafından düzenlenen kanlı saldırılar, sabotajlar ve provokasyonlara devrimci güçlerin de ortak edilmek istendiğini açıklamışlardır.

Aralarında TÖB-DER, TÜS-DER, İKD, İGD, ÇHD, TÜM-DER, TMMOB, IM-DER, Enerji-Der, Halk evleri ve TÜTED'in bulunduğu 31 demokratik kuruluş tarafından bugün yapılan ortak yazılı açıklamada MC'nin düşürülmesinden sonra yoğunlaşarak sürdürülen faşist cinayet ve saldırıların daha da arttığına değinilerek şöyle denilmiştir:

«Bu kanlı sabotaj ve saldırıların faşist güçlerce düzenlediği tüm kanıtlarıyla ortaya çıkmış bulunmaktadır. Gerçekten Antep'te halka silahla saldıranların, makinalı tüfeklerle yakalananların, tonlarla cephanelikler bulunduranların, CIA'nın güdümünde yasa dışı örgütler kuranların hangi dernek ve partilerin üyeleri oldukları, hangi amaçlara hizmet ettikleri açıkça ortaya çıkmıştır. Bütün bu gerçeklere karşın kimi ilerici bilinen basın organlarının ve büyük tirajlı gazetelerin, olayları çarpıtarak gizlemeye çalıştıkları ve hatta bu olayların sorumluluğuna devrimci örgütleri de bulaştırmaya çalıştıkları gözlemlenmektedir. Olayların gerçek suçluları ortadayken, suçun ilericilerin üzerine yıkılmak istenmesi faşistlerin bilinen taktiklerindendir.»

Uğur Gür Rize'ye tayin edildi

İSTANBUL (İSTA)

Devrimci, demokrat gençlik örgütlerine ve ilerici öğrencilere karşı aldığı sert tavırları ile üne kavuşan ve basına verdiği özel demeçlerle kendini «Anarşi Avcısı» olarak niteleyen İstanbul Emniyet Müdürlüğü Siyasi Şube Ekipler Amiri Başkomiser Uğur Gür'ün Şark hizmeti nedeni ile Rize'ye tayin edildiği öğrenilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğünden telsiz emriyle yapılan görev nakli ile ilgili olarak görüşlerini bildiren Uğur Gür «Böyle bir tayini beklemediğini, yaptığı çalışmalara karşılık kendisine haksız davranıldığını» söylemiştir.

Plevne Lisesinde huzursuzluk büyüyor

İSTANBUL, (İSTA)

Plevne Lisesi öğrencileri, okulda huzursuzluğun arttığını ve bu huzursuzluğun kaynağının Ülkü-Bir'likci olduğu iddia edilen lise müdürü olduğunu ileri sürerek, çıkabilecek olaylara karşı ilgililerin dikkatini çekmişlerdir.

Plevne Lisesi öğrencileri okulda huzurun eski müdür görevinden alınıp da Yakup İstikbal müdür olarak atandıktan sonra başladığını; yeni müdürün okuldaki «ülkücü» öğrencilere özel muamele yaptığını, ilerici öğrencilerin üzerinde çeşitli baskılar uyguladığını, özellikle kız öğrencilere, dilelerini de zorlayarak bazı ihbar mektupları imzalattığını söylemişlerdir.

Öğrenciler, okulda kaloriferler yanmadığı için üşüdüklerini belirtmelerinin bile olay olduğunu anlatmışlar:

«Plevne Lisesinde 15 gün kaloriferler yanmamıştır. Müdür son derece soğuk ve elverişsiz koşullarda öğrenim yapmaya zorlanan öğrencileri, kalorifer için önlem alacağına, «Türk çocukları üşümez, üşüyenler kışkırtıcıdır, çünkü sizin damarlarınızda asil Türk kanı dolaşmaktadır» diyerek sindirmeye çalışmıştır. Buna dayanamayan Plevne Lisesi öğrencileri son günlerde toplu hallerde okulu boşaltmışlardır. Faşist müdür Yakup İstikbal ise okulu boşaltmak üzere olan öğrencileri koridorda yakalayıp zorla sınıflara doldurup öğrenci - öğretmen dayanışmasını bozmaya, öğretmenleri suçlu göstermeye çalışmıştır. Bu koşullarda, çok az öğrenciyle ders yapmak zorunda kalan öğretmenlerin dersleri ne girerek, hangi öğretmenlerin kışkırtıcılık yaptığını öğrencilerin onları bildirmeleri halinde maaşlarını kesip, ceza vereceğini belirtmiştir» demişlerdir.

Plevne Lisesi öğrencilerinin ileri sürdüklerine göre, Müdür Yakup İstikbal özellikle tarih derslerinde «Beyin yıkama»ya hız vermekte ve bu derslerde mevlüt okutmaktadır. Okulda, velilerin katıldığı Okul Koruma Derneği toplantılarında bile müdürün provokasyonlarıyla olaylar çıktığı bildirilmektedir.

Son olarak, okulun karşısında bulunan ve faşist komandoların yuvası haline getirilmiş bir evden okula ve öğrencilere silâhlı, zincirli saldırı olduğunu, bu okulda ki bir kısım faşist eğilimli öğrencilerin katıldıkları bu olaylardan sonra müdürün saldırganları cezalandırmak yerine ilerici öğrencileri karakola gönderdiğini, son olaylardan sonra durumun büsbütün gerginleştiğini bildiren öğrenciler, ilgililerin okuldaki duruma dikkatlerini çekmişlerdir.

Sinama emekçileriuin mücadelesi sınıfsaldır

İSTANBUL (İSTA)

Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası (SİNE-SEN) hayatın her alanında süren sınıf mücadelesinden sinema alanının soyutlanamayacağını, sinema emekçilerinin mücadelesinin de sınıfsal olduğunu açıklamış, sinema emekçilerinin sosyal güvenceye kavuşturularak sömürünün kaldırılmasını ve Sinema yasasının bilim ve kültür adamları tarafından hazırlanarak bir an önce çıkarılmasını istemiştir.

SİNE-SEN Genel Başkanı Mevlüt Ekinci ile birlikte sinema oyuncularından Tarık Akan, Semra Özdamar Fikret Hakan ve Eşref Kolçak, SİNE-SEN'le dayanışma içinde bulunacaklarını bildiren Türkiye Yazarlar Sendikası, Sinema Yazarları Derneği, Sinematek, İstanbul Üniversitesi Film Merkezi, Eskişehir Sinema TV Okulu, Film Seslendirme Sanatçıları Derneği, Set Teknisyenleri Derneği, YÖN-SEN ve Oyuncular Derneği yetkililerinin de hazır bulunduğu basın toplantısında SİNE-SEN'in kuruluş amaçları anlatılmış, Sinema emekçilerinin örgütlenme çalışmalarının bazı kuruluşlarca engellenmeye çalışıldığı belirtilmiştir.

SİNE-SEN adına Genel Başkanı Mevlüt Ekinci ve Genel Sekreter Semra Özdamar tarafından bu konuda yapılan açıklamada özetle şu görüşlere yer verilmiştir:

«Daha dün şanlı yürüyüşümüze karşı çıkanlar, sendikalaşma mücadelemizi baltalayanlar ve hükümet yetkilileri ile yaptığımız görüşmelere katılmayanlar, bugün sinema emekçilerinin örgütlenmesini baltalamak istiyorlar. Gelecekteki gelişmeler sonucu tek temsilci olmak iddiasıyla ortaya çıkan bu bir avuç kişi, iddialarıyla birlikte yok olup gidecektir.»

GAYRİMENKÜLÜN AÇIK ARTTIRMA İLÂNI
KARTAL 1'NCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN

Dosya No: 1977/11

İpotekli olup paraya çevrilmesine karar verilen Kartal, Pendik Doğu Mahallesi Bağdat Caddesi mevkiinde kâin 97 pafta, 830 ada, 93 parsel sayılı 575.00 M2. miktarındaki kârgir otel vasıflı gayrimenkulün 1/2 hissesi açık artırma suretiyle satılacaktır.

İMAR DURUMU: Pendik Belediye Başkanlığından alınan 14.3.1977 tarih ve 1977/53 sayılı imar durumu yazısında bina yüksekliği 15.50 metre, bina derinliği 20.00 metre, ön bahçe mesafesi 5.00 metre, yan bahçe mesafesi 3.00 metre, arka bahçe mesafesi 3.00 metre olmak üzere ayrık inşaat nizamına tâbi olduğu bildirilmiştir.

GAYRİMENKULÜN EVSAFI: Gayrimenkul Pendik'in Doğu Mahallesinde Bağdat Caddesi üzerinde Otel Kare unvanlı zemini gazino - restoran ve bunun üstü 3 kat otel olarak betonarme karkas sistemde inşa olunmuş bir binadır. Bağdat caddesi ile binanın ön kısmı arasında kalan geniş bir saha mermerle kaplanmıştır. Buradan 114.24 M2. plân ebadında otel restoranı ve büfe kısmına girilmektedir. Zemini marley ile tavanları ise lâmri ile kaplanmıştır. Restoranın nihayetinde sağ taraftaki kapıdan mutfak servisine geçilmektedir. Servisin arkasında kadınlara ait bir W.C. ile erkeklere ait iki W.C., iki pisuvar ve bir lavabo mevcuttur. Tuvalet kısımları zemini karo simenle lavaboların ise süni mermerle kaplanmıştır. Tuvalet duvarlarına 10 sıra karo fayans döşenmiştir. Yine restoranın nihayetinde ve sol taraftan açılan diğer bir kapı vasıtasiyle resepsiyon ve müdüriyet kısmına geçilmektedir. Bu kısım otelin Kuzey Batı cephesinde bulunan esas otel girişi ile irtibatlandırılmıştır. Resepsiyon kısminin arkasında 14.40 M2. ebadında bir kalorifer dairesi bulunmaktadır. Kalorifer dairesinin Kuzey Doğusunda 36.60 M2. lik bir mutfak ile başıkiki mevcuttur. Resepsiyondan 20 adet basamağı bulunan merdivenle 1 nci kat yatak odaları kısmına çıkılmaktadır. Burada bir koridor üzerine sıralanmış 10 adet yatak odası bulunmaktadır. Yatak odalarının büyüklükleri vasati 10.00 M2. kadardır. Yatak odalarının yanında 1.60 M2. lik W.C. duş bataryası ve lavabo bulunan duş mahalli vardır. Zemini mozayik ve duvarları 10 sıra karo fayans ile kaplanmıştır. 2 nci ve 3 ncü kattaki yatak odaları şekil ve nitelik bakımından 1 nci katgibidir. Mutfak ve bulaşıklığın Kuzey Batısında 10.00 M2. ebadında bir depo ile 6.00 M2. lik bir kömürlük bulunmaktadır. Gayrimenkul denize çok yakın olup Pendik koyunu gören nefis deniz manzarasına sahiptir. Pendik'in turistik yerinde olup çeşitli nakil vasıtalarından faydalanma imkânına sahip olduğu, parselin dikdörtgen biçiminde beşgen olduğu, Bağdat Caddesine cephesinin takriben 15.00 metre Doğu tarafındaki 94 parsele bitişik kenarı 37 m. Kuzey tarafındaki 105 ve 74 parsellere bitişik kenarları sırası ile 11 m. ve 3 m. Batı tarafındaki 46 parsele bitişik kenarı ise 47 m. kadar olduğu 30.5.1977 tarihli bilirkişi raporunda belirtilmiştir.

KIYMETİ: Bina, arsa ve diğer teferruatlarla birlikte bilirkişi tarafından gayrimenkulün tamamına 6.218.290.00 lira muhammen kıymet takdir edilmiş olup satılacak 1/2 hisseye tekabül eden kıymet 3.109.145.00 (Üç milyon yüz dokuz bin yüz kırk beş) liradır.

Satış şartları :

1 — Satış 11.4.1978 SALI günü saat 13.30 den 14.00 e kadar KARTAL 1 NCİ İCRA DAİRESİNDE açık artırma suretiyle yapılacaktır. Bu artırmada tahmin edilen kıymetin % 75 ni ve rüçhanlı alacaklılar varsa alacakları mecmuunu ve satış masraflarını geçmek şarti ile ihale olunur. Böyle bir bedelle alıcı çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartiyle 21.4.1978 CUMA günü KARTAL 1 NCİ İCRA DAİRESİNDE saat 13.30 - 14.00 de ikinci artırmaya çıkarılacaktır. Bu artırmada da rüçhanlı alacaklıların alacağını ve satış masraflarını geçmesi şartiyle en çok artırana ihale olunur.

2 — Artırmaya iştirak edeceklerin tahmin edilen kıymetin % 10 u nisbetinde pey akçesi veya bu miktar kadar milli bir bankanın teminat mektubunu vermeleri lâzımdır. Satış peşin paraiedir, alıcı istediğinde 20 günü geçmemek üzere mehil verilebilir. Dellâliye resmi ihale pulu, tapu harç ve masrafları alıcıya aittir. Birikmiş vergiler satış bedelinden ödenir.

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer ilgililerin (+) bu gayrimenkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgeler ile onbeş gün içinde dairemize bildirmeleri lâzımdır; aksi takdirde hakları tapu sicili ile sabit olmadıkça paylaşmadan hariç bırakılacaklardır.

4 — Satış bedeli hemen veya verilen mühlet içinde ödenmezse İcra ve İflâs Kanununun 133. maddesi gereğince ihale feshedilir. İki ihale arasındaki farktan ve % 10 faizden alıcı ve kefilleri mesul tutulacak ve hiç bir hükme hacet kalmadan kendilerinden tahsil edilecektir.

5 — Şartname, ilân tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık olup masrafı verildiği takdirde isteyen alıcıya bir örneği gönderilebilir.

6 — Satışa iştirak edenlerin şartnameyi görmüş ve münderecatını kabul etmiş sayılacakları, başkaca bilgi almak istiyenlerin 1977/11 sayılı dosya numarasiyle memurluğumuza başvurmaları ilân olunur. 22.2.1978

(İc. İf. K. 126)

(+) İlgililer tâbirine irtifak hakkı sahipleri de dahildir.

(Basın: 1599 — 271)

Türkeş, Koçaş, Arıburun Hitler'in ajanlarımıydı?

(Baştarafı 1'de)

mez olanaklar varolacaktır» denmektedir.

Halen MHP Genel Başkanlığı yapan **Alpaslan Türkeş**'in, Cumhuriyet Senatosunun eski Başkanı **Tekin Arıburun**'un ve 12 Mart döneminin ünlü Başbakan Yardımcısı **Sadi Koçaş**'ın adları gizli Reich («rayh» okunur») belgesinde Almanca Telaffuza uygun olarak yazılmıştır. Bu kişilerle ilişkilerin, o dönemde Ankara'daki Alman Büyükelçiliğinde diplomatik görevlerde bulunan ve fakat aslında casusluk yapan ve adlarına «V-Men» denen ajanlar aracılığıyla sürdürülmesi önerilmektedir.

BELGE ECEVİTE DE GÖNDERİLMİŞ

Gizli Reich Belgesi, İSTA Haber Ajansı'na adını açıklamayan bir kişi tarafından iletilmiştir. Bu kişi belgeye eklediği kısa bir not'ta aynen şöyle demektedir:

«Mesleğim itibariyle tüm mektup ve belgelerin gönderilen şahısların eline geçmediğini biliyorum. Bunu gözönünde bulundurarak Sayın Başbakanımız Bülent Ecevit'e gönderdiğim ilişikteki belgenin bir kopyasını da sizlere göndermeyi uygun buldum.»

BELGE'DE NELER VAR?

Faşist Alman Devleti'nin o dönemdeki adı olan **3. Reich**'ın gizli polisi ve SD örgütünün şefi tarafından, **Auswaertig Dairesinde** (Dış İlişkiler Değerlendirme Dairesi) görevli Bay **Thadden**'in eline geçmesi istenen gizli belge'de, «ilgi» deyiminin karşısında «Türkiye gözlemleri» yazılı bulunmaktadır. «Konu» deyiminin karşısında ise «yok» kelimesi yer almaktadır.

Gizli Reich Belgesinin altında okunması oldukça güç bir imza bulunmakta ve belgeyi düzenleyenin adı yerine iki harf bulunmaktadır. İmzanın bitişiğinde ise «SS» harflerine de yer verilmiştir. SS, bilindiği gibi Hitler'in sivil faşist militanlarının örgütünün kısaltılmış adıdır.

Gizli Reich Belgesi'nin metin bölümünde, Hitler Almanyası'nın Türkiye ile ilgilenişinin gerekçesi **«hammadde ülkeleri açısından bakıldığında, Türkiye'de beliren olanaklar tüm kapasiteleriyle yalnızca bu ülkeden bakarak gözlenebilmektedir» şeklinde açıklanmaktadır**

Nitekim savaş döneminde çok stratejik bir maden olan krom ihtiyacının yüzde 30'unu Türkiye'den temin eden Nazi Almanyası'nın, Türkiye'nin İngiltere'ye de krom satmasından duyduğu endişeler raporda özellikle vurgulanmaktadır.

RAPOR ÜÇ TÜRK SUBAYI İÇİN NE DİYOR

Raporda daha önce ilişki kurulduğu açıkça belirtilen Alpaslan Türkeş, Tekin Arıburun ve Sadi Koçaş hakkında birer cümlelik biyografik bilgiler de yer almaktadır. Buna göre **Türkeş**, **«Pan Türkist hareketin lideri»** olarak sunulmakta, Tekin Arıburun'un o dönemde Türkiye'nin Almanya'daki Hava Kuvvetleri Askeri Ataşesi olduğu vurgulanmakta, Sadi Koçaş'tan ise **«Politik ve askeri faaliyetleri olan bir kişi»** şeklinde söz edilmektedir. Türkeş, Arıburun ve Koçaş hakkında, «İyi ilişkiler kurulmuş kişiler» olarak bir değerlendirme yapan rapor **«bu kişilerle doğru bir ilişki kurulmasını»** ve «Haber alınma işinde yararlanılmasını» öngörmektedir.

Arıburun

(Baştarafı 1'de)

ve tertip edilen Türk Hava Kuvvetlerine ayrılmış ilk subaylardandır. 1927 yılında İngiltere'ye havacılık stajına gönderilmiştir. 1935 yılında Harp Akademisi'ni bitiren Tekin Arıburun, Almanya ve Amerika'da Hava Ateşesi sıfatiyla görev yapmış.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde ayrıca bir çok NATO hizmetinde de bulunmuş, 1945'de Birleşmiş Milletler'in kuruluşu ile neticelenen San Fransicco Konferansına Türk askeri delegesi olarak iştirak etmiş ve daha sonra NATO Savunma Akademisi Komutanlığı yapmıştır. 1950 yılında Generalliğe yükselmiş olan Arıburun, 1959 yılında Korgeneral olarak Hava Kuvvetleri Komutanlığına getirilmiştir.

1960 yılında Orgenerallikten emekliye ayrılmış ve 1964'de AP'den İstanbul üyesi seçilerek Parlamento'ya girmiş; 19 Kasım 1970 tarihinde ve ikinci defa 1.11.1972'de Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına seçilmiş, 28 Mart 1973'de Cevdet Sunay'ın yasal süresi tamamlandığı için Cumhurbaşkanlığından ayrılması üzerine Cumhurbaşkanı Vekili olmuş; bu göreve Fahri Korutürk'ün Cumhurbaşkanı seçildiği 6 Nisan 1973 tarihine kadar devam etmiştir.

Cumhuriyet Senatosu'nun 4'ncü Başkanı olan Tekin Arıburun'un üyeliği süresi tamamlandığı için 1977 yılında sona ermiştir.

Türkeş

(Baştarafı 1'de)

yade Atış Okulundan mezun olarak Teğmen rütbesiyle Orduya katıldı.

Türkeş, Askeri Lisede ve Harbokulunda okurken sahte isimlerle faşist dergilere makale ve şiirler yazdı. Bu yazılar sırasında ünlü faşistlerden **Nihal Atsız**'la tanıştı. **Atsız'ın** 1944 Mayıs'ında Milli Eğitim Bakanı **Hasan Ali Yücel**'e hitaben yazdığı açık mektup nedeniyle başlayan tutuklamalar sırasında Türkeş de tutuklandı ve hapse atıldı.

Türkeş cezaevinden çıktıktan sonra Almanya ve Amerika'da eğitim gördü. Bu sırada cuntacı gruplarla ilişkiler kurdu.

27 Mayıs hareketi içinde yer alıp Milli Birlik Komitesi'ne girdi. Ancak Komite içinde faşist grup oluşturduğu gerekçesiyle Komite'den uzaklaştırıldı. Hindistan'a Büyükelçi olarak gönderildi 1963 yılında Türkiye'ye döndü. **Talat Aydemir**'in giriştiği cunta hareketi nedeniyle tekrar tutuklandı. 21 Mayıs suçlularıyla birlikte yargılanıp beraat etti. **Türkeş** Türkiye'ye dönüşünden hemen sonra eski faşistlerle birlikte hareket etmeye başlamıştı. Eski arkadaşlarının kurduğu Huzur Derneği'nde yer aldı. Ancak Dernek 21 Mayıs tutuklamaları nedeniyle kapanıp gitti.

Türkeş, Türkiye'ye dönüşünden sonra siyasal parti çabasına da girişti. Önce Yeni Türkiye Partisi'ne girmeyi planladıysa da **Ekrem Alican**'ın liderliğini ortadan kaldırmasının güçlülüğü nedeniyle vazgeçti. AP'lilerin tekliflerini de amacına ulaşma noktası açısından geri çevirdi. Ardından CKMP'ye kendisi ile birlikte yurt dışına sürülen eski MBK üyesi 14'lerle birlikte kaydoldu. Kısa süre içinde partinin yönetimini ele geçirdi. Partinin adını MHP olarak değiştirdi. 1965 yılında Adana'da milletvekili seçilerek Meclis'e girdi.

Koçaş

(Baştarafı 1'de)

iiklerinde ve çeşitli kentlerde görev yaptı. 1950'de Harp Akademisi'ni bitirerek kurmay subay oldu. Daha sonra kısa bir kursu bitirip Genel Kurmay İstihbarat Dairesi'ne girdi. Özellikle «Dış istihbarat» bölümlerinde görev yaptı. 27 Mayıs'ı hazırlayan askeri cuntaların içinde önemli bir yeri vardı.

1961 yılında kendi isteğiyle emekliye ayrıldı ve bir yıl sonra Kontenjan Senatörlüğüne getirildi. 1969 yılında ise Kontenjan Senatörü iken CHP listesinden seçime girdi ve Konya milletvekili seçildi.

1971 yılında 12 Mart muhtırasından sonra kurulan Erim Hükümeti'nde Başbakan Yardımcısı olarak görev aldı. 11'lerle birlikte hükümetten istifa ettikten sonra politikayı bıraktı. Şimdi anılarını yayınlıyor.

Ismail Cem

(Baştarafı 1'de)

dan bizzat açıklanmıştır. **Ecevit**, dün düzenlediği basın toplantısında ekonomik durumla ilgili açıklamalarda bulunmuş, fiyat artışlarına karşı etkin tedbirlerin alınacağını kaydetmiş, Danıştay kararlarının uygulanacağını söyleyerek **İsmail Cem'in TRT** Genel Müdürlüğüne geleceğini açıklamıştır.

Başbakan **Ecevit**, devalüasyonun dar gelirli emekçi kitlelerin yaşamlarını pahalılaştırmaması için petrolün, gübrenin ve gübre hammaddesinin üzerine bir fark konmadığını da açıkladığı basın toplantısında, üretimin ve ihracatın canlandırılmasının zorunlu olduğunu, alınan ekonomik önlemlerin bu yıl içinde etkisinin görüleceğini kaydetmiş, Meclislere sunulan savurganlığı önleme yasasının faydalı olacağını da ilave etmiştir. Vergi ağırlıklarının dar gelirlilerden yüksek gelirlilere doğru kaydırılacağını da açıklayan Başbakan, en az geçim indiriminin asgari ücrete göre yeniden düzenleneceğini de belirtmiştir. Tütün ihracatında vergi iadesinin kaldırıldığına da dikkatleri çeken Ecevit alınan önlemlerle ve 78 programıyla ülke ekonomisinin sürüklendiği dar boğazı bu yıl aşabileceğini öne sürmüştür. Ecevit, IMF'nin eleştirilecek yanları olmasına karşın bir «olgu» olduğunu ve bir zorunluluğu yerine getirdiklerini de sözlerine eklemiştir.

AP ve MHP' AA'ya Kasaroğlu'nu getirmeye çalışıyor

HABER MERKEZİ

MC partileri ve özellikle de AP ve MHP görüşleri doğrultusunda yayınını sürdüren Anadolu Ajansı'nın Genel Müdürü Atilla Onuk'un görevde kalma şansının bittiğini anlayan AP ve MHP'nin bu göreve Doğan Kasaroğlu'nun getirilmesi için yoğun kulis çabalarında bulunduğu bildirilmiştir.

Öte yandan, AA için atanacak olan 5 kişilik Yedd-i Emin arasına Doğan Kasaroğlu'nun girmesi için de AP ve MHP'lilerin uğraştıkları ve Anadolu Ajansı'nın verdiği haberler yoluyla da basın hayatında etkinliklerini sürdürmeye çalıştıkları öğrenilmiştir.

Şimdi Görev

(Baştarafı 1'de)

yoruma ihtiyaç bırakmayacak bir açıklıkla bu kişilerden **«haber almada yararlanılması»**nı öneriyor. **«Haber alma»** diplomasi dilinde **casusluğun, yabancı devlet ajanlığının** söylenişidir.

Üstelik «iyi ilişki» kurulduğu belirtilen ülke, **yeryüzünü kana ve ateşe boğan, milyonlarca ve milyonlarca yurtseveri,** demokratı, ilericiyi, sosyalisti katleden **Nazi Almanyası**'dır.

Bu **suçtur.** Bu bağışlanmaz bir **suçtur.**

Yıllar boyu sosyalistleri «Rusya'dan ruble alıyor. Rus casusluğu yapıyor» gibi iddialarla suçlayan, hapislerde çürüten anti-komünizmin şampiyonları arasında bu üç kişinin de yeri vardır.

Bu durumda Reich'ın gizli belgesi'nde yer alan ifadeler kesinlikle açığa çıkarılmalıdır.

Politika daha önce de Fransa'da yayınlanan bir kitapta yer alan ve MHP ile uluslararası faşist örgütlerin organik ilişkiler içinde olduğunu ileri süren bir haberi okuyucularına duyurdu. Ancak **belge değeri** taşıyan haberden sonra, ne Parlamentonun ne de yargı organlarının harekete geçtiğini görmedik.

Unutulmaması gerekir ki **Politika Gazetesi**, gerçeklerin tüm halkımızca bilinmesi ilkesine titizlikle bağlıdır. Gazete'nin görevlerinden birini, olayları, gerçekleri, halkımıza **en doğru** biçimde duyurmak olarak belirlemiştir. Bugün yayınladığımız belge, bu ilkenin bir kanıtıdır.

Eğer bu belge gerçeği yansıtmıyorsa, bunu da **Politika** sütunlarında açıkça belirtecektir. Ancak belge doğruysa ve bu üç kişi (o dönemde üç Türk subayı) gerçekten **Hitler Almanyası** ile **«iyi ilişkiler»** kurmuş ve belge'de belirtilen hizmetleri yerine getirmişlerse, bu da halkımızca bilinmelidir.

Sözün kısası gerçek gün ışığına çıkmalıdır.

Yayınladığımız belge, Başbakan Bülent Ecevit'e de gönderilmiştir. Yani konu Hükümet'e intikal etmiştir.

O halde **görev** artık başta Hükümet olmak üzere **Parlamentonundur. Politika** gazetecilik görevini yerine getirmiştir. Şimdi Parlamentonun bu konunun üstüne gitmesini, bir **Meclis Araştırması** ile gerçeği gün ışığına çıkarmasını beklemektedir.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika 'da sanat * edebiyat

«Grenade Grubu»nun, Havana Festivali için seslendirdiği «Selam, Festival» şarkısı da büyük ilgi topladı.

Selam Festivale

Söz ve Müzik :

Grenade Grubu

Festival çiçeği
bir palmiyede açtı
insanlara umut
napalme inat.
Bu çiçek Kübalı
gerçek bir şenlik çiçeği.
Ona iyi bakın
palmiyedeki festival çiçeğine.

«Selam Festival» şarkısının notası...

"8. POLİTİK ŞARKI FESTİVALİ" BERLİN'DE YAPILDI

•Festival'de özellikle barış ve dosluk konuları işlendi...

Dünyanın bellibaşlı ülkelerinden topluluk ve şarkıcıların katıldığı **«8. Politik Şarkı Festivali»** Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin başkenti Berlin'de yapıldı. Büyük ilgi çeken Festival 13 Şubat'ta başlayıp 20 Şubat'ta sona erdi. Festivale Türkiye'den katılan Timur Selçuk da büyük ilgi topladı. **«Politik Şarkı Festivali»**nde özellikle barış, dostluk konuları işlendi. Festivale katılan şarkıcı ve topluluklar şunlardı:

Grup Grenade (**SSCB**), Grup Vis a Vis (**Polonya**), Grup Pramene (**Çekoslovakya**), Tamas Berki, Musztis Dobai, Lajos Boros ve Grupları (**Macaristan**), Grup Alen Mak (**Bulgaristan**), Anda Calugareanu ve Grup Flaraca (**Romanya**), Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Şarkı Grubu, Grup Moncada (**Küba**), Jadranka Stojakoviş (**Yugoslavya**), Grup VDR (**Laos**), Annariitta Minkinnen, Grup Talonpojat (**Finlandiya**), Calude Fonfrede ve Dominique Becker (**Fransa**), Hannes Wader, Dieter Süverkrüp (**Federal Almanya**), Mike Westbrook Topluluğu ve Frankie Armstrong (**İngiltere**), Lynch ve Brennan (**İrlanda**), Falles Akkorden (**Danimarka**), Grup Dodi Moscati (**İtalya**), Ernst Born (**İsviçre**), Rosa Leon (**İspanya**), Grup Trovante (**Portekiz**), Grup Tambouri, Maria Dimitriadi (**Yunanistan**), Hektor Numa Moraes (**Uruguay**), Quilapayun, Chodo Cofre, Tiempo Neuvo, Taller «L. E. Recabarren» (**Şili**), Grup Yaki Kandru (**Kolombiya**), Frederic Rzewski (**ABD**), Grup Al Mayadine (**Lübnan**), Timur Selçuk (**Türkiye**), Tonito (**Angola**), Djorson (**Gine - Bissau**), Enrique Llopis (**Arjantin**), Friedmann, Feldmann ve Grubu (**Kanada**), Jack ve Ge nossen (**İngiltere**), Oktoberklub, Grup Jahrgang 49 Grup Schicht, Spartakus, Grup Skiffle Schwerin (**Demokratik Alman Cum.**) Gisela May, Bernd Rump, Reinhold Andert, Barbara Thalheim ve Streichquartet (**Demokratik Alman Cum.**), Kaj Chydenius (**Finlandiya**), Sergio Ortega (**Şili**), Wilhelm Zobl (**Avusturya**).

«8. Politik Şarkı Festivali»nden bir görüntü...

"Sanat Emeği" dergisi yayına başladı

Aylık sanat - kültür dergisi **«SANAT EMEĞİ»** Mart ayı başında yayın hayatına başladı. İlerici - devrimci sanatçılardan geniş bir kadroyla yola çıkan derginin 80 sayfalık ilk sayısında Orhan Taylan'ın **«Türkiye'de Nazi Heykelciliği»**, Ali Taygun'un Nazım Hikmet: Türkiye'de Sosyalist Gerçekçi Tiyatronun Kökü» adlı incelemeleri ve Maksim Gorki ana bölümü yer alıyor. Bu bölüm Maksim Gorki'nin sosyalist gerçekçiliğe değgin bir yazısı, Nazım Hikmet'in Gorki üzerine üç yazısı, Asım Bezirci'nin «Gorki Kaynakçası» ve A. Behramoğlu'nun Gorki üzerine bir incelemesinden oluşuyor. Gorki'nin bir posterinin de verildiği dergide ayrıca A. Kadir Ataol Behramoğlu, Erdal Alova, Barış Pirhasan, İsmail Uyaroğlu, Ozan Telli, Abdülkadir Bulut'un şiirleri ve Bekir Yıldız'ın şimdiye dek yayınlanmamış bir öyküsü yer alıyor.

Aylık sanat - kültür dergilerinin birbiri peşisıra kapandığı bir ortamda **«SANAT EMEĞİ»** dergisinin geniş ve seçkin bir kadroyla yayın hayatına başlaması ilerici çevrelerde önemli bir olay olarak karşılanmıştır.

TDK'nın düzenlediği "Hafta Sonu Konuşmaları" başlıyor

Türk Dil Kurumu'nun (TDK) düzenlediği «Hafta Sonu Konuşmaları»nın iki aylık programı açıklandı. Programa göre ilk konuşmayı bugün 15.30'da Türk Tarih Kurumu salonunda Cem Dilçin yapacak. Konuşmanın konusu: «Tarihsel Türkçe sözlük nedir, nasıl hazırlanmaktadır?»

TDK'dan yapılan açıklamaya göre Mart ve Nisan aylarına ilişkin programda şunlar yer almaktadır:

II Mart - Prof. Atalay, Yörükoğlu (Çocuk ve Gülmece); 18 Mart Muzaffer Uyguner (Yazınımızda Dil Tartışmaları); 25 Mart Mustafa Emekçi (Basın Dilindeki Özleşmeye Yönelik Gelişmeler); 1 Nisan, Fakir Baykurt (Söyleşi); 8 Nisan, Prof. Sedat Veyis Örnek (Halkbilim Açısından Yazınımız); 15 Nisan Orhan Asena (Özleştirilmiş Bir Dilin Oyun Yazarlığındaki Etkinliği); 29 Nisan Cemal Süreyya (Reklam ve Dil).

"TİYATRO SANATÇILARI DERNEĞİ" KURULUYOR

Geçtiğimiz pazartesi günü; Hamit Akınlı, Genco Erkal, Ali Taygun imzalı bir çağrı mektubuyla, elliye yakın tiyatro sanatçısı Görsel Sanatçılar Derneği'nin lokalinde bir araya geldiler. İstanbul'dan hemen bütün tiyatroların temsil edildiği bu toplantıya, Ankara'dan Devlet Tiyatrosu Çalışanları, AST, Öncü Sahne de temsilci göndermişlerdi. Toplantıya katılan sanatçılar kısa adı TİSAN (Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği Derneği) adında bir birlik kurulması teklifini coşkuyla karşıladılar. Çağrıda bulunan sanatçılar tarafından hazırlanan bir tüzük taslağını onaylayan sanatçılar daha sonra yedi kişilik bir müteşebbis heyet oluşturdular. Rutkay Aziz, Engin Cezzar, Genco Erkal, Ahmet Gülhan, Candan Sabuncu, Dinçer Sümer, Ali Taygun'dan oluşan kurucu heyet ilk toplantısında Genco Erkal'ın başkanlığında, Ali Taygun'un ikinci başkanlığında, Candan Sabuncu'nun sekreterliğinde çalışmalarına başladı.

Berna Türemen'in sergisi açıldı

Ressam ve grafiker Berna Türemen 2 Mart Perşembe günü Teşvikiye'deki DAKO sanat galerisinde bir sergi açtı. Sergi sanatçının son iki yılda yaptığı yapıtlardan oluşuyor.

DÜŞÜNCELER

•Ataol Behramoğlu

"İçimizdeki Şeytan (2)"

Macide'nin yanısıra romanın ikinci baş kişisi Ömer, ne yapacağını, ne istediğini bilmeyen amaçsız aydın tipinin simgesidir. İçinde «şeytan»ı taşıyan kişi Ömer olduğuna göre, onu romanın ilk baş kişisi saymamız gerek. Fakat Macide tipi, çizilişindeki ustalık ve uyandırdığı gerçeklik duygusuyla, kanımca, Ömer'i gölgelemektedir.

Ömer'de Dostoyevski kahramanlarının açık izlerini görüyoruz. «Kumarbaz»ın kahramanı, «Ecinniler»in Stavrogin'idir o. Uğursuz bir yazgının, içindeki «şeytan»ın elinde oyuncak olan bu amaçsız, trajik kişiliği, Macide ölçüsünde yerli bir tip sayabilmek bana oldukça güç görünüyor. Buna karşılık, romanın sonlarına doğru yaptığı öz eleştirisindeki bazı yargıları, yaşadığımız günlerin bir takım küçük burjuva aydınlarına olduğu gibi uygulamak epeyce olanaklı: **«...Ben zekâyı radyum gibi bitip tükenmez bir cevher sanıyordum... Onun insan eliyle yetişip gelişen bir şey olduğunu düşünmüyordum... Adam olmak değil, enteresan olmak; bir şey yapmak değil, bir şey yapanlara istihfafla bakacak bir yere çıkmak istiyordum... Halbuki bugün sonsuz zaman ve mesafenin içinde ben neyim? Bir solucandan, bir ayrık kökünden daha ehemmiyetsiz, daha sebepsiz, daha lüzumsuz bir mahlûkum...»**

Sabahattin Ali'nin, roman kahramanlarından Bedri'nin ağzıyla dönemin burjuva aydınlarına yönelttiği eleştiriler, geçerliliklerini bugün de korumakta olan önemli saptamalardır: **«...Bu adamların hepsi büyük bir tezad ve ikilik içinde çırpınıyorlar. Hiç biri sırtında taşıdığı ve muhafazaya mecbur olduğu mevki veya paye ile ahenk halinde yaşamıyor. Kafaları, zekâ itibariyle olsun, yarım yamalak bilgileri itibariyle olsun, merhamete muhtaç bir halde. Şahsiyetleri kırpıntı bohçası gibi... Bu belkemiksiz malûmat ve kanaatler mütemadiyen kopar, bir birinden ayrılır, sahibiyle münasebetleri ni mütemadiyen değiştirir. Çünkü hiç birinde fikirler ve bilgiler şahsiyet haline gelmemiştir. Hiç biri ukalâlık etmek çin malzeme toplamaktan başka bir şey düşünmemiştir.»**

Kolayca faşizmin yardakçısı durumuna gelebilen bu «belkemiksiz aydın» tiplerine karşı, başka tür bir aydının, sosyalist aydının tanımını da buluyoruz romanda: **«...Bereket versin herkes böyle değil... Daha sarp yollardan yürüyen fakat buna mukabil insan denecek bir insan olmak isteyenler var... Belki pek az... Ama var... Unutmayın ki, dünyada en korkunç şey, ümidini kaybetmektir. Bu söylediğim gibilerin az ve henüz kendilerini tam gösterememiş olması, günün birinde iyinin, doğrunun ve kıymetlinin hâkim olacağından ümidi kesmeyi icab ettirmez... Bugün şurada burada teker teker yaşıyan ve çalışanlar yarın birleşince bir kuvvet olacaklar ve en kuvvetli silâhı: haklı olmak silâhını ellerinde tutacaklardır...»**

Romanın yazıldığı dönemden günümüze kadar geçen zaman, Sabahattin Ali'nin, roman kahramanlarından Bedri'ye söylettiği bu sözlerde yansıyan, umudun haklılığını gösteriyor... Ve bugün, daha da umutlu olabilmek için pek çok neden var.

Romandaki tiplerden Emin Kâmil'in kişiliğinde karikatürize edilen bireyci şair tipi de, bugün hâlâ geçerliliğini korumakta... Yine Bedri'nin ağzıyla, bu tür sanatçılar konusunda şöyle diyor Sabahattin Ali: **«...İşte Emin Kâmil'in istediği de bu!..»**

Bir şey anlaşılmadan garip bir tesir yapmak... Ne kadar basit insanlarız... Doğru dürüst oturup düşünürsek bu manzumenin dünyada yazılabilecek en basit hokkabazlıklardan, yavelerden biri olduğunu eminim ki teslim ederiz. Hiç bir derin ve kuvvetli hisse, hiç bir büyük ve insanı sarsan fikre dayanmadan, sırf göz boyamak, esrarlı görünmek için yazılan bu beş on satırda, bir talebede bile mazur göremeyeceğimiz aleladelikler var... Yalnız şair, bizim ne mal olduğumuzu bildiği için, bir kaç ucuz ve basit vasıtaya müracaat etmiş: Bunlardan birincisi, tesirli olduğunu şimdiye kadar daima ispat eden mistik havadır. Cahil ve dalaveracı bir yobazın kendini muhite yutturmak için müracaat ettiği esrarlı ve muammalı bir kaç formül, bir kaç dini teşbih, bir iki karanlık ifade bugün bile derhal aydınlık düşünceleri bulandırıyor. Kendilerinde bir şeyler bulunduğunu vehmeden bütün âcizlerin hiç şaşmadan bu basit çareye: Karanlık ve karışık olmak suretiyle derin ve mânalı görünmek hilesine başvurduklarını unutuyoruz...»

Şairi, eleştirmeni, yazarı ile, Emin Kâmil'lerin (yaşadığımız küçük burjuva ortamının, egemen burjuva değer yargılarının doğal bir sonucu olarak) hâlâ etkili olabildikleri günümüzde, Sabahattin Ali'nin yukardaki yalın saptamaları, önemini ve güncelliğini hâlâ korumakta...

Sonuçta, roman yapısı olarak eskimiş sayabileceğimiz yanlarına karşın, «İçimizdeki Şeytan»ı, çizdiği tipler, tartıştığı sorunlar ve kurgusundaki bazı özellikleriyle; sosyalist edebiyatımızın üstünde önemle durulması gereken temel yapıtlarından biri olarak kabul etmemiz gerekiyor.

Tiyatrocu Göz'iyle

·Macit KOPER

"ONAY"LAMADIĞIMIZ BİR ELEŞTİRİ

Yürüyüş» dergisinin 149'uncu sayısında Yılmaz Onay'ın **«Nazım Hikmet, Yolcu ve ışık tuttuğu sorunlar»** başlıklı bir eleştirisi yayınlandı. Eleştiri, Nazım'ın **«Yolcu»** oyunundan kalkarak, Ali Taygun'un **«Kuvayi Milliye Destanı»**ndan **«Fabrikalar»** adıyla oyunlaştırdığı gösteriyi Bilgesu Erenus'un Dostlar Tiyatrosu'nda oynamakta olan **«İkili Oyun»**u ve Brecht'in Tepebaşı Deneme Sahne'sinde sergilenen **«Cesaret Ana»**sı üstüne gidiyor. Üstüne gidiyor diyorum, çünki adı geçen ve oyunda da artı hanesine yazılacak hiçbir şey bulamamış eleştirmen.

Benim konum ve de görevim bir Dostlar Tiyatrosu üyesi olarak **«İkili Oyun»** ve yazarı üstüne söylenenleri gözden geçirmek olacaktır.

Nazım Hikmet'in **«Yolcu»su** ile Bilgesu Erenus'un **«İkili Oyun»u** arasında bir karşılaştırmaya girmek için (Karşıya konulan diğer oyunlar için de durum aynı) kişinin sözü geçen konu dışında bir sorunu olmalı. Kanımca, eleştirmenin Erenus'un yazarlığına duyduğu garip antipati, sorunun kaynağıdır. Böyle bir desteksiz kaynak, bir cins Ankara Sanatseverler Derneği estetik ve sanat anlayışıyla birleşince, bendini aşmak ve olur olmaz tarlayı basmak boyutuna ulaşıyor. Bu tarla Dostlar Tiyatrosu'dur. Ve tarlada ekili olanın üstünde öyle kabaralı potinlerle pek dolaştırmazlar adamı.

Eleştiri, Erenus'un **«Yürüyüş»** dergisinde Kemal Özer'in sorularına verdiği yanıtlardan başlıyor. Şöyle; «Kemal Özer'le konuşmasını izleyince Özer'in ince sorularında getirdiği eleştiriyi bile tam tersine kullanarak hiçbir şey öğrenmeme ve asla hata kabul etmeme eğiliminin egemen olduğunu gördüm.» Bu görüşte, Özer'in doğru, Erenus'un yanlış olduğu saptanmış nedense. Oysa biri çıkıp, Özer'in sorularının belirli bir aydın ikilemi taşıdığını, Erenus'un yanıtlarının da bu ikilemi vurgulayan zekice noktalar olduğunu söyleyebilir. Geçelim. Gelelim Erenus'un temel yanlışı denen şeye.

«Müdafa edeceğimiz dâvâyı haklı bulmasaydık oynamazdık» diyor Nazım Hikmet ve Onay açıklama gereğini duyarak: **«Yani ne kavgayı, ne de kavgaya katılanları, ne de işlediğim figürlerle sahneye getirmem gereken sınıf ve tabakaların kavgaya katılması dâvâsını, somut koyamıyacaksam, açıkça savunamayacaksam, oynamam bu oyunu, diyor Nazım»** diye ekliyor. Nazım'ın dediği de Onay'ın eklediği de kabulümüz. Ancak temel yanlışı anlayamadık yine de. Anlayışsızlığımız affoluna ama, Nazım'ın sözünü ettiği davanın **«İkili Oyun»**un davası olmadığı da biline. **«İkili Oyun»un** sorunu dâvâya katılmamak, dâvâdan yan çizmek doğruya dönmek yerine köşeyi dönmektir. Bu sınıf çelişkisi üstüne kurulmuştur oyun ve bu yüzden bir **«uyarı»** niteliği taşımaktadır.

Sonra yine Kemal Özer'den alıntı bir soru daha geliyor. (Eleştirinin tümü zaten Özer'e verilen cevapların bir eleştirisi niteliği taşıyor (?)

Soru-Kesin bir çözüm demeyelim ama, seyirci önüne çıkarılacak köklü bir seçeneğin üzerine daha fazla basılması gerekmezmez miydi?

Cevap- Dost ahbap bağışlasın bizi İkili Oyun'un bu akışı içinde, ikili oyun kadının da erkeğinin de başkaca çaresi yok, dans edecekler oyunun sonunda, Böyle bir sonda Dostlar Tiyatrosu seyircisi için sanırız yeterince güçlü bir seçeneğin vurgulanması ve hatta kesin bir çözümdür.

Alıntı bu. Ancak Erenus'un cevabı bu kadar değil. Örneğin **«Yalnızca bilmek yetmez, karar verip davranmak gerektiğini bilebiliyor İkili Oyun'un kadını ve davranamıyor bir türlü»** de diyor. Oyun içindeki aydınların içlerinde taşıdıkları bir çözümsüzlük bu. Bu çelişkidir seyirciye seçenek olanağını verecek olan. Yani, bir çözümüdür. Brecht'in **«Cesaret Ana»**sı her şeye rağmen savaşa koşuyor da, çözümsüz mü bırakıyor seyirciyi? Onun sorunu çözememesinden çözmüyor mu seyirci bir şeyleri? Seçilmemesi gereken gösterilmektedir, seçilmesi gereken tartışılarak. Erenus'un oyunun temel doğrusuna gidilebilir burada yanlışına değil. İşçi sınıfının dünya görüşüyle düşündüklerini sanıp yaşamlarını ufak-burjuva alışkanlıklarıyla sürdürenlerde, egemen ideolojiyle özdeşleşme eğilimi vardır. Ve bu eğilim, olmadık yerde, olmadık alışkanlıklara sebep olur. Nedendir bu, bütün yanlışlara rağmen kurtulma (bir cins arınma) isteği? Kıyısından köşesinden bulaştığımız pisliklerin sorumluluğunu tartışmamak için mi?

Devam ediyor Sayın Onay «... **Sayın yazar şunu bilmeli ki, oyununu örneğin parayla oyuncu tutup kendi evinin salonunda o çok sevdiği burjuva dost ahbap'ına oynatıyor olsaydı, ya da örneğin Nisa Serezli Tiyatrosu gibisinden bir burjuva tiyatrosunda bu oyun oynanıyor olsaydı, hicte garipsenmez ve kimse de böyle sorular sormazdı.»**

Bu varsayım bir eleştiri değil, olsa olsa bir küfürlü espiri **«nevroz»**u taşıyor. Espiriye gülünebilir elbet, ancak **«nevroz»**a gülmek pek yerinde olmaz. Bu arada unutmadan not edelim, Sayın Onay'ı bilmem ama, biz kenar mahallelerde büyüdük, yani, tartışmanın neresinde **«ben de senin»** denileceğini unutmadık daha. Onay'ın dediği biçimde elbette.

Onay konuşuyor -**«Ama iş, bu oyunla devrimci tiyatro seyirci önüne çıkıp devrimci tiyatro yapma iddiasına geldi mi, değil bağışlamak, düpedüz hesap sormak, her sosyalistin görevidir.»**

Bu gerçeğe sığınarak sorabilir miyiz Onay'a? Bir oyunun yarısında çıkıp, hakkında ahkâm kesmek te sosyalist bir görev midir? Bu devrimci tavır, sosyalist gerçekçiliğin ve de sosyalist gerçekçi eleştirinin kaçıncı maddesidir?

Sözü yine Onay'a verelim. «... **Yazar ne kavgayı, ne kavgaya katılanları hiçbir şekilde sayneye getirmediği gibi, bir de oyununda bu sınıf ve katmanları, «sonunda desteklemekten başka çareleri yoktur» diye genelliyorsa ve bunu da hiç çekinmeden «kesin bir çözüm» diye savunabiliyorsa, kendisi istese de istemese de düpedüz burjuvazinin davasını savunmaktadır.**

Brecht'çi yönteme adamışlığını çeşitli yazılarından ve konuşmalarından bildiğim Onay'ın, **«Çelişki»** denen şeye **«Genelleme»** demesi hiç aklıma yatmıyor. Erenus'un oyununda kurgulanan, 12 Mart fırtınasından sonra **«köşeyi dönme»** kompleksiyle yabancılaştırılan ve korkutulan aydınların çelişkisidir. Bu fırtınanın etkisiyle aynı menopoza girebilecek kişilere bir uyarıdır. Kesin çözüm de danşetmek istemeyen seyircinin, bu çelişkinin üstüne gitmesindedir.

Dostlar Tiyatrosu'nun bir üyesi olarak, oyuna ve yazarına getirilen haksız eleştirileri karşılamak gereğini duydum. Bunun aksi de vurdumduymazlık olurdu zaten. Sosyalist gerçekçiliği daha yakından ve lütfen hata kabul etme uygarlığı ile kabul edelim.' Kabul. Ancak, herkes yapsın bunu.

Ajda İbrahimov

"Ferhat ile Şirin" beyaz perdeye aktarılıyor

Sovyetler Birliği'nin Sov-İn Film Kuruluşu ile Türkiye'nin Tuğra Film Şirketi arasında imzalanan anlaşma uyarınca bir halk öyküsü olan «Ferhat ile Şirin», Bir Aşk Hikayesi adı ile perdeye aktarılacaktır. Söz konusu anlaşma Dışişleri Bakanlığı Kültür Dairesi Başkanlığı tarafından da onanmıştır. Anlaşma Tuğra Filmcilik yöneticileri ile Sovyet Filmcileri tarafından düzenlenen bir basın toplantısı ile açıklanmıştır. Ferhat ile Şirin filminin Orta Asya, Kafkasya ve Anadolu'nun değişik yerlerinde çekileceği, Moskova film stüdyolarında düzenleneceği bildirilmiştir. Filmin başrollerinde Türkan Şoray, Faruk Peker ve Yılmaz Duru'nun rol alması kesinleşmiştir. Filmin yönetmenliğini ise Azerbaycanlı yönetmen Ajda İbrahimov yapacaktır.

Ankara Devlet Operası sanatçıları Polonya'da

Ankara Devlet Operası sanatçılarından soprano Yıldız Tombul, bariton Seyit Ahmet Yıldız ve tenor Ahmet Gökoğlu, S. Moniuszko'nun **«Halka»** adlı operasında başrolleri oynamak üzere Polonya'ya gitmişlerdir.

Opera yetkilileri Polonya'ya giden sanatçıların **«Halka»** operasında Türkçe olarak söyleyeceklerini bildirmişlerdir.

"La Traviata," Romanyalı sanatçıların katılmasıyla sergileniyor

Ankara Devlet Operası repertuvar düzeni içinde geçtiğimiz günlerde sergilenmeye başlanan Guiseppe VERDİ'nin **«La Traviata»** adlı eserinde Romanya'lı sanatçılar da rol almışlardır.

Türkiye ile Romanya arasındaki kültürel ilişkiler çerçevesinde ülkemizde bulunan ünlü Romen bariton Nicolae Herlea ve tenor Florin Diaconescu'nun yanısıra Ankara Devlet Operası'ndan Işık Kurt, Sevim Çıdamlı, Pekin Kırkız'ın başlıca rolleri paylaştığı eserde yönetmenliği yine konuk **Romanyalı sanatçı P. Shtarbanov** yapmakta.